Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 189. szám. Kedd, julius 11.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Dipauli ábrándjai.

Budapest, julius 10.

(s.) Hogy báró *Dipauli* ur hogyan védi meg az osztrák kormányt azok ellen a támadások ellen, amelyek a kiegyezés miatt érik, az egészen az ő dolga és az osztrák kormányé, amelynek ő a kereskedelemügyi minisztere. Ez egészen természetes. És igy semmi kifogásunk sem lehet az ellen, hogy a báró ur az osztrák ipartanács legutóbbi ülésén ugy védelmezte ezt a kiegyezést, hogy — leszólta. Lehet, hogy ezt a védelmet gróf *Thun* nem fogja megköszönni az ő minisztertársának. Ez meg egészen a gróf Thun dolga. Az osztrák kabinet házi ügyeibe igazán sem jogunk, sem okunk, sem kedvünk nincs beleavatkozni. Majd csak elintézik egymás közt ezt a kis differenciát valahogy. És ha nem, hát *nekünk* az sem okoz gondot. Csak két dolog miatt van közünk az osztrák kereskedelemügyi miniszter beszédéhez. Az egyik az, hogy egy kicsit a mi fejünket fájlalta olyan dolog miatt, amelyről elismerte, hogy az osztrák kormánynak nincs beleszólása. A másik meg az, hogy némi tévedést árult el olyan dolog felől, amelyhez mind a kettőnknek köze van.

Báró *Dipauli* fölöslegesnek és szerencsétlennek mondta azt a rendelkezést, amely a nemzetközi szerződéseknek 1903-ban való kötelező felmondásáról szól. És mindjárt sietett is hozzátenni, hogy ebbe az osztrák kormány nem egyezett bele, hanem csak tudomásul vette, mivelhogy egyebet nem is tehetett, hiszen Magyarországnak joga volt ekképpen rendelkeznie. Ez a beismerés teljesen korrekt. Az osztrák kormánynak csakugyan nem kell a beleegyezése ahhoz, amit a magyar törvényhozás, az önálló rendelkezésre való jogánál fogva elhatároz. Szivesen nyugtázzuk az osztrák kormány egyik tagjának ezt a kifogástalan véleményét Magyarországnak Ausztriával szemben való közjogi helyzetéről. De éppen ebből a teljesen korrekt felfogásából következnék talán az is, hogy bizza egészen mi reánk, mit vélünk mi a magunk érdekében szerencsésnek, szükségesnek és célszerünek. Az ilyen utólagos kritikának lehet helye egy tudományos értekezésben, de nincs mit keresnie egy hivatalban levő idegen államférfiunak hivatalos minőségben tett nyilatkozatában. És nincs is miért vitatkoznunk ezzel a kritikával. Azt a kikötést az osztrák kormány hivatalosan tudomásul vette; nem hivatalosan pedig nyilván azt is tudomásul vette báró Dipauli is, hogy mire jó az a kikötés minekünk.

Lényegesebb ennél az a kommentár, amelylyel az osztrák miniszter a magyar törvényjavaslatnak a viszonosságra vonatkozó kikötését kisérte. Ezt a kikötést különben szintén egészen természetesnek és Magyarország állami önállásánál fogva magától érthetőnek mondotta. Csak abban téved báró Dipauli, hogy ezt a kikötést kissé nagyon is ártatlannak nézi. Bizonyos bécsies kedélyesség ömlik el a miniszter urnak azon az okoskodásán, hogy a viszonosságnak osztrák részről való megszegéséből éppenséggel nem következnék az önálló vámterület létesitése, mert hiszen a magyar törvényjavaslat csak azt mondja ki, hogy a viszonosság megsértése esetén a kormány köteles javaslatot tenni azokról a törvényes intézkedésekről, amelyek az ország pénzügyi és gazdasági érdekeinek megvédésére szükségesek. Ez pedig még nem jelenti szükségképpen a vámsorompók felállitását.

Hiszen szó sincs róla, elég logikusan hangzik ez igy első pillanatra. Csak egy kicsit mégis kedélyes. Mert az osztrák miniszter csak az egyik felét látja a dolognak, s ezt helyesen is látja; de a másik felét meg éppen nem látja. Azt jól látja ugyanis, hogy a törvény szavai szerint *nem kell* felállitani a vámsorompókat; de nem látja azt, hogy fel nem állitani *lehetetlen*. Vagy mit tehetnénk egyebet, ha egyszer Ausztriának eszébe jutna a törvényben kikötött viszonosság ellenére cselekedni? Báró Dipauli azt mondja, hogy ekkor repressziák következnek, s csak mint ultima ratio következnék a vámsorompók felállitása. De hogyan képzeli el a repressziákat a közös vámterületen? Vámháboru egyazon vámterületen? Ugyanannak a vámegységnek a háboruja önmaga ellen? Vagy vámháboru ugyanannak a vámterületnek két belterülete közt? Vámbelháboru? Igazán érthetetlen és elképzelhetetlen. Báró Dipauli adós marad a felelettel, hogy miképpen szerezhetnénk foganatot a megtorló intézkedéseknek a vámsorompók nélkül? A *prima rationak* az *ultima ratio* nélkül? Nem, báró Dipauli ur, ez igazán kedélyes kissé. Mi ideát félig sem nézzük ilyen kedélyesen a dolgokat. Vagy megtartja Ausztria a viszonosságot ugy, amint mi megtartjuk a törvényt, vagy nem. És akkor mi még mindig nem szününk meg a törvényt megtartani és a törvény erejénél fogva állitjuk fel a vámsorompót.

Azt a sorompót ott Magyarország és Ausztria határán egy vékony humuszréteg boritja csak ugyis. Egy szellő elegendő arra, hogy elfujja ezt a finom réteget. A viszonosság legkisebb megsértése ilyen szellő lenne és akkor a sorompót elfödő humusz szétszóródnék a világ minden tája felé és kinőne a földből a vámsorompó, amely elállaná az idevezető utját minden osztrák iparcikknek. És akkor megszünnék minden kedélyesség.

Nem akarjuk hinni, hogy az osztrák kormány ilyesmit forgat a fejében. Eszünkbe sem jut, hogy báró Dipauli könnyed kom-

TÁRCA.

Ferenczy István.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Lyka Károly.*

A minap egy 1836-ból keltezett prospektus jutott a kezeim közé, melyet akkoriban *Ferenczy* István, az „első magyar szobrász" küldetett szét a müvelt magyar közönség köreibe. Előfizetési felhivás az az ő *Társas Kötelezések* cimü képes vállalatára. Felhivás a szittya ősök és a müvészet kultuszára. Nagy müvészeti reformtervek első megkisérlése, *Hesz* után első megpenditése. Ferenczy kiadta ezeket az ős-szittya képeket, a magyarázó szöveget ő maga irta hozzájuk. Mütörténeti korképnek igen becses a kiadvány szöveg-része. De csonka maradt, mert részvétlenség miatt csak a mü első része jelenhetett meg. Ferenczyt már ekkor kikezdte a sors: egy nagyobb vállalatát sem fejezhette be. Alig hogy ez megbukott, néhány évvel rá megbukott a másik, a Mátyás-szobor terve, szinte halálos sebet ütvén a müvész nagyraduzzadt ambicióján. Miután azt vélte láthatni, hogy müvei nem tetszenek az embereknek, az utolsót, az Euridicét magával vitte a sirjába. Ott fekszik az ma is a rimaszombati régi temetőben.

Tizenegy esztendőt töltött már Magyarországban, midőn a *Társas Kötelezések* kiadása eszébe jutott. Ez alatt az idő alatt nagyratörő terveket kovácsolt elméjében. Ugy érezte, hogy ő, a legnagyobb magyar müvész, hivatva van arra, hogy a szittya földre csalogassa a szobrászat és festészet muzsáit. Ezt a gondolatot nyilván a Kazinczy-Széchenyi mozgalmai keltették agyában életre, mert Canova és Thorwaldsen mühelyei éppen nem voltak alkalmasak arra, hogy ilyen eszmét érleljenek a magyar szobrászban. Olaszországban, ahol magát müvészszé képezte, éppen akkor játszották el szürke professzor-müvészek a mütörténelem egyik legnagyobb komédiáját. A tömérdek német teoretikus Winckelmannal és Winckelmann mellett akkor épitette föl a müvészetek teoriáját. Szánalmas egy müvészi élet volt az akkor Olaszországban: egy csomó tehetségtelen könyvmoly elcsábitott egy csomó tehetségtelen müvésznövendéket s beléjük beszélte, hogy igy meg amugy kell müvészetet produkálni. Az ó-görög szobrászatból vonták le elméletüket s megállapitották azokat a szabályokat, amelyek szerint egy müremek készitendő. Puszta ész-munkává sülyesztették a müvészetet és nem hagytak a szivnek, az érzésnek, a szenvedélyeknek, a fantáziának egy csöpp jogot sem. Kinyomtatták a blankettát: aki azt kitölti, müremeket készit. Az akkori müvészeti teóriák sokban hasonlitottak azokhoz a drámaelméleti sablónokhoz, amelyeket nekünk a gimnáziumban tanulnunk és tudnunk kellett. A drámasablónt is oly pontosan kidolgozták már az esztétikusok, hogy igazán csak ki kell benne tölteni egyetmást, hogy az ő izük szerint való dráma meglegyen.

Ily légkörben tanult Ferenczy. Sokkal kisebb volt a tehetsége, semhogy mestereitől, Canovától és Thorwaldsentől elleshette volna azt, ami ezeknek munkáiban jó. De a kis tehetségek módjára rögtön kész volt ama görögöt szinlelő németeknek higvérü elméleteit gondosan tanulmányozni és elfogadni. Mátyás királyt görög ruhában mintázta. Ezt a ruhát a nagy renaissance-fejedelem egészen bizonyosan Fernow urnak, a római-görög-német elmélkedőnek köszöni.

Elméletekkel dusan megrakodva jött haza Ferenczy. A világ, amelyet itt talált, elütött ama klasszicizáló római világtól. Itt is elégiákat irtak a költők s beleszoritották a vadon nyilt magyar nyelvet megfagyott formákba, de itt azonkivül hatalmas erővel kezdett immár lüktetni a nemzeti érzés. Még csak utakat s célokat kerestek az emberek a magyar géniusz számára. Ez uj szempont lehetett a Cosmopolisból idecsöppent magyar szobrász számára. Kész volt azt is rögtön átvenni s tette ezt igaz buzgalommal.

Hogy mire célzott, azt ő maga igy mondja el ama föntemlitett prospektusban:

Tiz századok ólta lakja Nemzetünk azon földet, meljet a' Karpat 's Thraczia bérczei keritenek és az adriai tenger zár: még is alig mutathat az valami jelét a' felsőbb szellemü mivészségnek. Ennek nem léte nem csak tudományos miveltségünknek akadáljozza kifejlését, hanem káros befoljást is gyakorol arra, rosz irányt adván gyakrabban a' legszivesb igyekezetnek is. Én, sok küzdések közt utat törtem a' mivészség' szent lakjához, 's a' kegyes istenné beavata titkaiba. Elhagyám akkor a' minden mivészetnek századok ólta legfőbb heljét, Rómát, hazámba tértem vissza, itt a szép mivészséget 's ezzel eggyütt a' nemzeti dicsősséget terjesztendő. Azonba, több mint tizeneggy évi hű fáradozásimnak jutalma az lőn, hogy némely eggyesek' és kevesek' számára, nehány műdarabokat készithettem, de a' meljeket csak kevesek láthatnak, kevesek esmérhetnek és még kevesebbek követhetnek. Érzem immár, hogy ezen úton, egyedül márványaim mellett megálapodva, az egészre óhajtott hatással nem lehetek; érzem pedig azon kedves tartozást is, hogy mig élek és munkálkodhatom, a' mivészetnek titkait, hazám' fiai 's leányai előtt felvilágositni 's a'

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

mentárjából ilyen szándékot olvassunk ki. Hiszen a kiegyezés anyagi megállapodásait, egész tartalmát magáévá tette ez a kormány. Báró Dipauli ur nyilván csak elábrándozott egy kicsit és ábrándozása közben olyan területre kalandozott, amelyen nem az övé az illetékes szó, hanem a magyar törvényhozásé és a magyar közvéleményé. A magyar törvényeket majd csak mi fogjuk magyarázni ezentul is. És mi leszünk a birája annak is, hogy a mi jogaink és érdekeink biztositásának és megvédésének melyik a legszükségesebb és legszerencsésebb módja. Igenis mi bevettük a törvényünkbe a viszonosság kikötését azzal az eltökéltséggel, hogy csak addig marad meg a közös vámterület, mig a viszonosság; és fenntartottuk a vámközösséget ezzel a feltétellel, azzal az elhatározással, hogy ujabb vámszövetséget majd csak akkor kötünk, ha ezt Magyarország gazdasági érdekeinek teljes megóvásával tehetjük. És hogy ezt tehessük, arra való a nemzetközi szerződések felmondásának a kikötése, amely biztositja a mi teljes cselekvésszabadságunkat. Ezért van jól minden ugy, amint *Széll* Kálmán megcsinálta és amint az osztrák kormánynak tudomásul kellett vennie. Ez a valóság. Ezt a valóságot konstatálnunk kellett Dipauli ur ábrándjaival szemben.

BELFÖLD.

Széll Kálmán Budapesten. *Széll* Kálmán miniszterelnök *Rátótról* a ma délutáni gyorsvonattal Budapestre érkezett. A miniszterelnök társaságában jöttek *Széll* Ignác belügyminiszteri és *Vörösmarty* Béla igazságügyminiszteri államtitkárok.

Osztrák miniszterek Budapesten. Gróf *Thun* osztrák miniszterelnök és báró *Di Pauli* osztrák kereskedelemügyi miniszter holnap Budapestre érkeznek. Idejövetelük célja a kiegyezési javaslatok tartalmát életbeléptető osztrák császári rendelet közzétételének napjára vonatkozó végleges megállapodás. A magyar főrendiház holnap valószinüleg teljesen letárgyalja az összes javaslatokat és a szentesités már a legközelebbi napokban megtörténik. A magyar törvények kihirdetésével egy napon fogja az osztrák hivatalos lap a 14. §. alapján kibocsátandó császári rendeletet közölni. Az osztrák miniszterek ideérkezéséről a következő félhivatalos közlemény ad hirt:

Gróf *Thun* osztrák miniszterelnök holnap reggel, báró *Di-Pauli* osztrák kereskedelmi miniszter holnap délután ide érkeznek, hogy a magyar kormány tagjaival értekezzenek. Arról, mintha dr. *Kaizl* osztrák pénzügyminiszter is ide érkeznék, itt mitsem tudnak.

A furfangos Dipauli. Igazán jó szolgálatot tesz most az osztrák ipartanács. Hogy a reichsrathot összehivni nem lehet, hát odasiet báró *Dipauli* ur, a kereskedelmi miniszter, hogy kormánya nevében beszámoljon előtte az osztrák közvéleménynek a lezárt kiegyezési tárgyalások eredményéről. A tapintatlan és sok részében ellzatos beszéddel vezérczikkünk foglalkozik, alább magának a beszédnek lényegét közöljük:

Báró *Dipauli* elmondta, hogy ő és miniszter-társai mindent megtettek, hogy a hátrányos kiegyezési javaslatokon javitsanak, de ez, mint megjegyezte, nem sikerült a kellő mértékben. A vám- és kereskedelmi szövetségre, különösen az e tárgyban benyujtott magyar javaslatokra nézve kiemeli, hogy azok némely intézkedését, melyek Magyarország önálló rendelkezéséből következnek, félreértik. Ami különösen a kereskedelmi szerződéseknek 1903-ban való megszünését illeti, ezt a rendelkezést *felesleges és szerencsétlennek tartja.* Felesleges, mert amugy is módja van mindkét államnak, hogy a kereskedelmi szerződések megkötésénél nézeteit érvényesitse és azokat vagy egyáltalán nem, vagy csak négy évre kösse meg. Magyarországnak joga volt ezt követelni, állami önállóságánál fogva, de felesleges is volt, mert önálló rendelkezési jogánál fogva amugy is bármikor ugyanezt megtehette volna. *Az osztrák kormány nem is adta soha hozzájárulását e rendelkezéshez,* hanem amint a magyar kormány a parlamentben lojálisan ki is jelentette, *csupán tudomásul vette.* Már pedig a kormánynak kötelessége mindent tudomásul venni, amit egy *külföldi önálló állam* vele közöl, de hozzájárulását ezzel még nem nyilvánitotta, amint az a jelen esetben sem történt.

A rendelkezés *szerencsétlen* is, mert megköt vele a saját kezünket, holott manapság amugy is mind nehezebbé válik azok létrehozása. A kompromisszum tartalmának bizonyos hasonlatossága van a francia maximális és minimális tarifához, amely végeredményben Franciaországot vámháboruba vitte Olaszországgal és Svájccal.

Tiltakozik a miniszter az ellen, hogy Ausztria szabad mozgásában korlatozva lenne. Ha 1903-ban nem jön létre uj vámszövetség és a kereskedelmi szerződéseket sem lehet 4 évre meghosszabbitani, akkor Ausztria ama kérdéssel fog szembenállani: a magyar piacon való előjogai, vagy a külföldöd való kereskedelmi összeköttetései birnak-e rája nézve nagyobb értékkel?

A kölcsönösségi klauzula is önként következik Magyarország önállóságából. Különben e rendelkezést is tévesen fogják fel. A magyar törvényjavaslat egyáltalán nem mondja, hogy a kölcsönösség megsértése esetén a vám elkülönülésnek be kell következnie. Csupán óvóintézkedésekről van szó, melyeket a kormánynak a magyar érdekek védelmére igénybe kell vennie. Ezek pedig csak a speciális esetben való repressziókból állanának s a kölcsönösségnek nem minden megsértése vonja majd maga után a *vámszövetség felbontását.* A vámelkülönülés *csak a legvégső esetben, mint ultima ratio következnék be.*

A csáfmbokréthi mandátum. *Nyitra-Zsámbokrétről* táviratozzák: Vasárnap a szabadelvüpárt választói nagy és népes gyülést tartottak, melyen a kerület előkelőinek részvétele mellett mind a 63 község képviselve volt. A gyülés *Simonyi* Alajos tekintélyes földbirtokos, ügyvéd, pártelnök inditványára egyhangulag, nagy lelkesedéssel *Vörösmarty* Béla igazságügyminiszteri államtitkárt kiáltotta ki a kerület képviselőjelöltjévé és erről a jelöltet táviratilag értesitette. *Vörösmarty* Béla államtitkár a jelöltséget elfogadta és még a választás előtt a kerületbe leutazni szándékozik.

A főrendiház ülése. A főrendiház holnap, julius 11-ikén kedden délelőtt tizenegy órakor ülést tart, amelyen a kiegyezési törvényeket tárgyalják.

A tanárképzés reformja.

Budapest, julius 10.

Közoktatásügyünk lelkes vezetője, *Wlassics* Gyula, ujabb reformalkotással gazdagitotta fáradhatatlan kormányzati tevékenységét. Ujra szervezte a középiskolai tanárképző intézetet és uj szabályzatot dolgoztatott ki számára, hogy az az odaadó tudományos munkálkodást, a hivatásuk iránt érzett lelkesedést és szeretetet, a gyakorlati készültséget ápolja azokban, akik idővel az ország müvelt ifjuságát vezetni hivatva vannak. A miniszter az intézet igazgatójához intézett rendeletében meggyőző érvekkel fejti ki a már jövő tanévvel életbelépő reform szükségességét és tanügyünk barátai bizonyára osztatlan elismeréssel adóznak a miniszternek, hogy az átalakitott intézményben megnyitja a nemzeti kultura gazdag forrását. Az intézet élén ezentul is megmarad báró *Eötvös* Lóránt, aki az intézet elavult szervezete mellett is, támogatva a derék tanári kartól, maradandó érdemeket szerzett a tanárképzés szolgálatában.

A közoktatásügyi miniszter *leirata* igy hangzik:

Nagyméltóságu báró, igazgató ur! A középiskolai tanitás gyakorlati viszonyainak szemléletéből azt a meggyőződést meritettem, hogy a budapesti középiskolai tanárképző-intézetnek jelenleg érvényes szabályzata több tekintetben elavult, a mai fejlettebb követelményekkel meg nem egyező, a tanárképzéssel járó különleges feladatok megoldására szervezeti okokból nem eléggé alkalmas.

Többszörösen elismerték ezt az intézet tanárai is, akiknek igyekezete gyakran azért nem vezethetett megnyugtató eredményre, mert az intézmény szervezeti hibái sem kellőleg összehangzó, sem eléggé beható működést nem engedtek meg. A tanárképzés jelenlegi rendjének több fogyatkozása onnan ered, hogy maga a szabályzat sem juttatja szabatos módon kifejezésre a tanárképző-intézet celjait.

E hiba idővel mindinkább érezhetővé vált, amikor tudniillik más, részben hasonló rendeltetésü intézmények keletkeztek a budapesti főiskolák kötelékében vagy azok mellett s amidőn a hatáskörök keresztezése következtében a tanárképző-intézet szervezetének amugy is bizonytalan körvonalai mind jobban elmosódtak, a jelöltek pedig nem ritkán teljes bizonytalanságban voltak az intézetről s ennek feladatairól.

A céloknak eme határozatlansága maga után vonta azt, hogy az intézet működésében a közös feladatok tudata s a kellő munkafelosztás nem érvényesülhetett; de nem honosodhatott meg a kivánatos fokban és mértékben az sem, amit a tanárképzésben elsőrendü feladatnak tekintek: tanár és a jelölt gyakoribb és közvetlenebb érintkezése, a tanár személyes ráhatásának mindennél becsesebb eszköze.

Nem volt továbbá lehetséges a jelenlegi keret-

---

nemzeti jelesb tetteket képek által dicsőitni és örökitni igyekszem. Ennek elérésére, akaratom, a' Magyar Nemzet' régibb és ujjabb történetében feltünő szebb és nevezetesb jeleneteket, historiai nagy képekben előadni 's azokat előfizetés' utján, mindenekre nézve könnyen megszerezhetőkké tenni. Az egész képtár TÁRSAS KÖTELEZÉSEK' cimet hord homlokán; törekedvén kimutatni: *mi legyen kinek kinek az övé?* A' feljebb látható négy fejek, egy nagyobb (három arasznyi széles és két arasznyi magas) rézre metszett képnek részét teszik. Azon fejek hát később, a' tagok' illő állásával 's a' tájnak is gondos rajzolatjával eggyütt fognak megjelenni, 's az lész nagysága minden más képeknek is.

A *Társas Kötelezések* sajátságos cime alatt tehát egy magyar történeti diszmunkát vagy atlaszt kell érteni. Ilyennek rajzolására, megirására vállalkozott *Ferenczy.* maga bevallja, hogy ezzel a munkával többféle célt akar elérni. Először is az emberi test helyzeteit, a lelkiállapotok kifejezési módjait akarja bemutatni. Itt régi ismerősünk, a római müvészetteória bukkan elénk. Tanitani akar arra, hogy miképpen fejezendő ki rajzban egy-egy lelki állapot. Sőt meg is irja, hogy akik szeretnek a müvészettel foglalkozni, azok rajzolják utána ezeket a mintákat. Ugy véli, hogy ezzel megveti „a Magyar Müvészi Akademiának magvait és első csiráit." Igenis, tanitani akar (hisz Rómában elhitették vele, hogy a müvészi alkotás módjait meg lehet tanulni); nem elégszik meg a létező kontár müvekkel, uj irányt akar adni. Mert, ugymond, „hazánkban mind eddig a' Nagy Zrinyinek még csak olj képe látható, meljen legkissebb nyoma sincs a' hősi nagyságnak, holott a' reá rohano törökök' arczaiban és mozdúlatiban bizonyos nemességet tudott kifejezni a' müvész. Másutt szent Márton olj vadságban van ábrázolva, mintha a' kóldúst halálra gázolni akarná."

De van egyéb oktató célja is, nemcsak müvészi, hanem nemzeti és kulturális. Ama nagy rézmetszetü képekben be akarja mutatni a régi magyarok virtusait és az ábrázolt tettek nemes utánzására óhajtja buzditani a kores utódot.

Ily utravalóval bocsátja ki felhivását, melyből azt is megtudjuk, hogy egy-egy kép ára 25 czüstkrajcár. Az aláirás ez:

Budán, martius 1-őjén 1836.

Ferenczy István
a' Müvész.

Felhivásának nem lett meg a várt hatása. Mert ime ugyanaz év május 5-ikén ujra felszólitja az érdeklődőket előfizetésre, panaszkodván, hogy első „hirdetményére" „öszvesen 27 Előfizetők találkoztak."

A felhivás homlokára rányomatta a ciklus első képének egy részét: Ekhidna, Skytha, Agathyros és Gelon arcképét, az összittya nemzetség megalapitóit. Ferenczy rajzát egy Lehnhardt nevezetü rézmetsző metszette minden kritikán alul. Belőle fogalmat sem alkothatunk magunknak arról, hogy milyen lehetett az eredeti kép.

Azután megjelentek egymásután a nagy metszetek, tele ős-szittya érzékeny és történeti jelenetekkel, amelyekhez Herodotoszt és más klasszikus irókat használt. Minden mülaphoz négyoldalas szöveg volt mellékelve, amelyet maga Ferenczy irt. Formája utánzata a Dante epopeájának: a szerzőt álmában meglátogatja szeretett mestere Canova, mint Dantét Virgilius és elvezeti a szittya ősök földjére. Amit ott a szerző meglátott, azt mind leirja s magyarázatul a képekhez csatolja. Nincs ebben a szövegben semmi uj. Érdekes azonban a minden fejezethez csatolt magyarázat. Ferenczy nyilván érezte, hogy a messzi elmaradt magyar közönség nem értheti meg a rajzok jelentőségét és szépségét, hisz nálunk még ösmeretlen volt akkor az a nagy teoretikus kincs, amelyet Rómában gyüjtöttek össze a müvészet irástudói. Megmagyarázza tehát ugy a kép kompoziciójának, mint az egyes részleteknek szépségeit. Itt szabadon kibontja előttünk müvészetelméletét. Itt nyerünk közvetlen bepillantást a teoretikusok mindenkor végzetes munkálkodásába. Mi mindenre vigyáztak, mi mindenre számitottak! Mint verték a száraz logika lékóját a müvész érzésére és képzelő erejére!

Az egyik képen Apollo ijat ad át Abarisnak. Ferenczy a következő felvilágositó sorokkal kommentálja kompozicióját:

„A' Kézivet bal Kézben szokták hordani, bal Kézzel tartani akkor, mikor vele lőnek, ő tehát mindjárt a' bal Kezével adja, a' nélkül, hogy a' jobbjába vette, és mintegy időt nyert volna általa, azon gondolkozni, ha oda adja-e vagy ne, sőt inkább, nyilván úgy látszik, hogy elébb oda adta, mint ezt mondotta: Én ezt tenéked adom."

Minden csöppséget kicirkalmaztak ama teoretikusok, sőt szinte mértanná sülyesztették a müvészetet. Bölcseleti célzásokkal, „eszmék kifejezésével" tömették tele a képeket. Elcsapták a müvészeket a természettől és allegória-megfejtőkké formálták a közönséget. Lám, még egy háttér gyanánt szolgáló tájképbe is erkölcsi doktrinát csempész bele az esztétikus jéghideg keze:

„Azon sürü fenyőerdő — irja Ferenczy egy másik képe magyarázatául — szép ellenkezésben áll a' többi tárgyakkal, 's minteggy kétfelé osztván az egész vidéket, kimutatja Herkulesnek az innen és túl léelt. A' sas a' levegőben nem jelent semmit is,

ben azt a fontos célt elérni, hogy a jelöltek számára oly összefoglaló és áttekintő előadások tartassanak, melyekre éppen a tanárképzés szempontjából a főiskola tudós munkássága mellett különös sulyt helyezek.

A mily kétségbe nem vonható az, hogy az egyetem első sorban magát a tudományt, minden különleges vonatkozás nélkül, tartozik tanitani, ugy másrészt nem tartom kétségesnek azt sem, hogy e feladat nemcsak nem zárja ki, de sőt magába foglalja az arról való gondoskodást is, hogy azok a hallgatók, kikből majdan középiskolai tanárok válnak (s akik a hallgatóság tulnyomó többségét teszik,) egyetemi tanulmányaik során alkalmat nyerjenek a szakjukba vágó disciplinák kölcsönös vonatkozásainak és összefüggésének beható megismerésére, a tudomány legfőbb részeinek áttekintésére.

Mindezeknek és más, itt nem részletezhető okoknak megfontolása s a középiskolai tanitás uj terveinek kibocsátása után most már szükségesnek tartom, hogy a budapesti középiskolai tanárképző-intézet az éveken át folytatott tárgyalások és tanulmányok alapján megfelelőbb szervezetet nyerjen; mert ha a tanitás terveinek nagy fontosságuk van, még nagyobb jelentőséget kell tulajdonitanom annak, hogy a tanterveket oly tanári nemzedék hajtsa végre, mely főiskolai tanulmányai idejében egyrészt megtanulta a tudományos módszeren épülő komoly munkásságot, de másrészt megtanulta azt is, hogy az egyes tudományok elméleti igazságai miképp függnek össze egymással s végső eredményeikben miképp hatnak vissza a köznevelés feladataira. A fentiekre való tekintettel a budapesti középiskolai tanárképző-intézetnek jelenleg érvényes szabályzatát a folyó tanév végével hatályon kivül helyezem és az intézetet mostani szervezetében véglegesen felcsolatom.

Nem tehetem, hogy ez alkalommal az illető tanároknak évek hosszu során keresztül kifejtett s a szabályzat hiányaival szemben kétszeres méltánylást érdemlő fáradozásaikért legmelegebb köszönetemet ki ne fejezzem. A jövő tanév elejétől kezdve életbeléptetem az idezárt „Szervezeti szabályzatot“, mely az összes idevágó eddigi tervezetek és munkálatok felhasználásával készült.

Ezen uj szabályzat kidolgozása alkalmával a legfőbb elvnek kivántam tekinteni azt, hogy az uj szervezet a főiskolák részére biztositott autonomikus jogokat a legcsekélyebb mértékben se érintse. Ez elv kifejezésre jut az egész szabályzatban, de főleg annak 8. §-ában, mely ugy intézkedik, hogy a főiskola tanárai esetről-esetre s a fennforgó szükséghez képest felkéretnek a tanárképzés különleges munkájában való tényleges részvételre és csak ha e felkérésnek engedve, magukra vállalják a közremüködést, következik be az illető tanárok megbizása.

A szabályzatnak egy másik, fontos rendelkezése az ügyvivő tanácsnak a szervezése, amely kötelességszerüen gondoskodik mindarról, ami a szorosan vett tanárképzés körébe vág. E tanácsot tekintem az egyébként szabad mozgást biztositó szervezetben az összekötő kapocsnak, az állandóság szükséges tényezőjének, melytől a tanárképzés ügyeinek gondos figyelemmel tartását és fejlesztését várom.

Fontosnak tartom a *repetitorok* intézményét, mely a báró Eötvös kollégiumban kitünően bevált. A tanárok képzése körül számos oly feladat merül fel, melyeknek elvégzését a főiskolai tanároktól nem lehet megkivánni. Minden szaknak főiskolai ellátásában maradnak hézagok, a tanárképzés gyakorlati szempontjából elbirálandó részletes feladatok, melyeknek kellő figyelembevételére nincsen idő és mód.

A fentiek értelmében szervezendő tanácsnak egyik legfontosabb feladata lesz az ily hézagok lehető megszüntetése végett, a speciális szükségletek kielégitése céljából, az általam létesitett repetitori intézményt a végrehajtásban gyümölcsözővé tenni s különösen a munkakörök pontos és tervszerü kijelölésének nem könnyü feladatát lelkiismeretesen elvégezni.

A tanárképző-intézet elnöki tisztére ezentul is nagyméltóságodat kérem fel, nemcsak azon oknál fogva, mert ilyképpen a tanárképzés céljaira hivatott budapesti intézmények vezetése egy helyen pontosul össze, hanem mert nagyméltóságodban a közmüvelődés kérdései iránt oly lelkes buzgóságot tapasztaltam mindenkor, mely nélkül magát az ügyet és annak sikerét veszélyeztetve látnám. És habár jól ismerem azon nagy elfoglaltságot, mely nagyméltóságod vállaira nehezedik s teljes tudatában vagyok ama nagy áldozatnak, melyet nagyméltóságodtól kérek, a jelen viszonyok között még sem tehetek egyebet, mint hogy a tanárképző-intézetben való további szives közremüködésére számitsak.

E feltevésben nagyméltóságodat a *budapesti középiskolai tanárképző-intézet elnökévé öt tanév tartamára kinevezem.*

Erről nagyméltóságodat a szükséges előkészitő intézkedések szives megtétele végett oly felkéréssel értesitem, hogy az igazgatónak és a tanács többi tagjainak kinevezésére nézve lehetőleg mielőbb javaslatot tenni méltóztassék, mert miként az intézet ujjászervezésének elvi kérdései körül legbiztosabban véltem eljárni akkor, amidőn első sorban nagyméltóságod becses véleményét fogadtam el intézkedéseim alapjául és kiinduló pontjául, ugy az ügynek személyi részeit illetőleg is mindenekelőtt nagyméltóságod javaslatait kell kikérnem, melyekben biztositékát látom annak, hogy a most felállitott elvek eredeti célzataikhoz hiven és a tudománynak és iskolának egyaránt meleg szeretetével fognak megvalósittatni.

Tisztelettel értesitem végül nagyméltóságodat, hogy tekintettel a tanárképzés és tanárképesités ügyének szoros kapcsolatára, egyidejüleg intézkedtem arról is, hogy a *középiskolai tanárvizsgálati szabályzat* átvizsgáltassék.

Fogadja nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, julius 6.

Wlassics.

*

A miniszter e leirata behatóan rámutat az uj szervezeti szabályzat lényeges rendelkezéseire. Mellőzve tehát a szabályzat ama pontjait, amelyek az intézet vezetését, a tanács ügykörét és a repetitorok müködését illeti, kiemeljük, hogy az előadó tanárok tiszteletdija félévenkint heti egy óra után 100 forint, a tanács tagjainak évi tiszteletdija 500 forint, amelyért elvállalt előadásaikat is megtartani kötelesek. A tanárképző elnöke, igazgatója és tanácsa tartoznak gondoskodni arról,

a) hogy évenkint az illető szaktudomány természetéhez képest, oly bevezető előadások tartassanak, melyek az egyetemre lépő hallgatókat kellőképpen tájékoztassák választott szaktanulmányuknak feladata, módszerei és irodalma körül;

b) hogy az előadások sorában rendes két vagy három évi időszakban a középiskolai tanárképzés követelte tanulmányoknak minden fontosabb ága oly terjedelemben és irányban tárgyaltassék, hogy a tanárjelöltek tudományszakuk alapelveit, módszereit és főbb tanait rendszeres összefüggésben az egyetemi évek alatt megismerhessék és elsajátithassák;

c) hogy a tanárjelöltek olynemü gyakorlatokban és értekezletekben részt vehessenek, amelyek elősegithetik a jövendő tanárok jártasságát tanulmányaik alkalmazásában és ügyességüket a tudományos munkálkodás eszközeinek felhasználásában;

d) hogy a jelöltek egyetemi tanulmányaik befejezése után, esetleg a szükséghez képest már előbb is, első sorban a gyakorló főgimnáziumban, de a körülményekhez képest más fővárosi tanintézetben is, a pedagógiai gyakorlatot megszerezhessék és a középiskolai módszeres tanitást elsajátitsák.

A szabályzat utolsó szakaszai az ösztöndijakról intézkednek és kötelességévé teszik a tanárnak, hogy minden félév végén jelentést tegyen az elnöknél hallgatóinak haladásáról és saját tapasztalatairól. Az elnök viszont összefoglaló jelentést terjeszt a miniszter elé.

KÜLFÖLD.

Dreyfus.

Budapest, julius 11.

Amily rokonszenvesen fogadta a francia közvélemény *Denielnek*, az embertelen fogházigazgatónak megfenyitését, épp ugy örül, hogy *Zurlinden* tábornok, a párisi katonai kormányzó is oly helyre került, ahol nem árthat a Dreyfus-ügy igazságos likvidációjának. Utódját *Brugeret*, aki Carnot katonai kabinetfőnöke volt, mindenki ugy ismeri, mint rendithetetlen köztársasági érzelmü katonát. A radikális lapok kiméletlen bucsuztatót mondanak Zurlinden felett. Elmondják róla, hogy tizennégy napos hadügyminiszterségének utolsóelőtti napján vizsgálatot rendelt el Picquart ellen. Két nappal később maga lett Páris katonai kormányzója, s ez állásában a saját parancsát hajtotta végre embertelenül, mig Eszterházyt *Cavaignac* hadügyminiszter jóindulatába ajánlotta. Megelégedéssel fogadják a republikánus lapok *Caillard* ellentengernagy kinevezését is a tengerészet vezérkari főnökévé. *Caillard* egyike a legképzettebb tengerésztiszteknek. Kellemesen hatott a köztársaság igazi hiveire *Richard* párisi érsek pásztorlevele, amelyben a péntekre eső julius 14-iki nemzeti ünnep alkalmából felfüggeszti a bőjti tilalmat. Ez a pásztorlevél ujabb jele annak, hogy a Vatikánban nagyra becsülik a francia köztársaság barátságát.

Páris, julius 10.

A *Tribune* szerint *Zola* azt mondotta, hogy ő meg van győződve arról, hogy *Dreyfust* a katonai törvényszék *föl fogja menteni.* Ő maga meg van győződve a katonai törvényszék tagjainak, különösen *Carrière*nek pártatlanságáról. *Dreyfus* ellenségei ármánykodásának nem lesz semmi eredménye. *Dreyfus* szabadonbocsátása után Olaszországba megy, nem pedig, mint ellenségei mondják, Elzászba.

Páris, julius 10.

A minisztertanács elhatározta, hogy *Christiani* bárónak juliusra tervezett szabadonbocsátását *nem fogja jóváhagyni*, mert ezt ugy foghatnák föl, mintha a miniszterek félnének a rojalistáktól.

Páris, julius 10.

Havet tanár, a Dreyfus-család bizalmas barátja, a *Figaro*nak levelet irt, amelyben megerősiti a lapnak azt az értesülését, hogy *Dreyfus* az Ördög-szigeten pokoli kinokat állott ki. *Dreyfus* még csak a tengert s a csillagos eget sem láthatta, mert kunyhója köré 40 centiméternyi távolságban magas palánkot épitettek. Alig jutott levegőhöz, ugy hogy többször fuldoklási rohamokba esett. *Clémenceau* hajmeresztő részleteket beszél el *Dreyfus* megkinzásáról. Acélbékói belevágódtak eleven husába és gennyedő sebeket okoztak. Reggel az őrök bekötözték a sebeket, estére azonban letépték és ujra békót vertek sebes kezeire. Ez két hónapon át tartott igy.

Dreyfus Rennesbe való érkeztéig váltig azt hitte, hogy a revizió *Faure* és *Boisdeffre* müve. Midőn felesége az első találkozás alkalmával felvilágositani igyekezett őt, ezt válaszolta: Erről te nem tudsz semmit.

Páris, julius 10.

(nwt.) A royalista *Gazette de France* mai számában közli a rendőrprefekturának márciusban kelt jelentését a royalista üzelmekről. A *Temps* fenntartással reprodukálja a közleményt, amely arról szól, hogy a royalista-párt a Dreyfus-affér óta temérdek sok hivet szerzett az antisemiták és a hazafias liga tagjai közül. Jules *Guérin* és *Déroulède* a royalisták legveszedelmesebb vezetői. A liga elnöke. Déroulède.

---

hanem csak mellékes dolog, mellynek tulajdona az, hogy magasabb vidékekben szokott lakni és múlatni.“

A sötét fenyőerdő tehát, amely kettőosztja a vidéket, arra tanitja a szemlélőt, hogy van innenső és van tulvilág is. A sas ellenben, amelyet ösztönszerüleg belelopott a képbe Ferenczy, az nem jelent semmit (mit is jelentene a természet közvetlen ábrázolása!), sőt a müvész szinte bocsánatot kér miatta.

E néhány citátum hü képét mutatja nekünk a 20-as, 30-as évek müvészeti teóriáinak és annak a szörnyü pusztitásnak, amelyet a tehetségek sorában a szürke esztétika csontváz-lovagjai okoztak. Ferenczyt, az elfeledett müvészt enyhébben itéljük meg, látván, minő kegyetlen, ólomnehézségü teóriák csüngtek tehetsége szárnyain.

Egy kis visszaemlékezés is van e magyarázó glosszákban, amely talán nem található meg másuit. Ferenczy elmondja az elhunyt mesternek, hogy holta után mint vélekedett róla a világ. Canova kérdi:

„Mond meg, miképen vóltak a' Müvészségnek dolgai Rómában az én elhúnytom után?

„A' te hirtelen történtt halálod Venetziában, igen nagy benyomást tett minden rangu Római vagy Rómában tartózkodott emberekre; az útszákon buslakodva 's többek könnyezve mentek a' Polgárok, de kivált a' magokat tökéletesiteni kivánó Müvészek, mert elvesztek benned a' fő Vezért, ki a Szép-Müvészséget olly dicsö fényben tudta fentartani; csak eggyesek találkoztak, kik elég vakmerők valának azt képzelni, hogy a' te elköltözésed után, az egész Europa bizodalma ő reájok fogna hárúlni; de csak hamar ellenkezőképen mutatta magát a' dolog, 's mind inkább érezhetővé lett a' vesztés válatlan halálod miatt; mert midőn épen a' te érdemlett Halotti pompádat tartották vólna, nem találkozott, vagy nem akart találkozni Müvész, a' ki ön talalmanya szerint, maga kezeivel készitett volna eggy Státuát, a' templomban tisztességedre felállitott Gyászkoporsóra: hanem Műteremedből hordták öszve a' Vallás, Jóltevőség, bús Olasz ország Statuáit, a Krisztina sirbóltjánál lévő Geniust az oroszlánnal eggyütt, 's más számtalanokat, ezeket rakták el Gyászkoporsód körül, mintha nem akarva is érezték vólna, hogy Te hozzád méltó Emléket senki más készitni nem vala képes, hanem egyedül Te magad. . . . Elhúnytod után megjelentek a' Müvészséget kedvelők műhelyedben, még eggyszer meglátni annak dicsőségét, és megvásárolták kész vagy félig elkészűlt munkáidat, s' ezeket tanitványid által elkészittették. Igy juta nekem is azon Medicisi Venus' bevégzése, mellyet a' Florentziai Nagy Herczeg számára kezdettél; gondolhatod, micsoda örüm, és hasznos tanúság vala reám nézve, a' Gipsz-Modelen olvasni a' Te jegyzéseidet, az eredetin lévő némelly hibákról.

„Hibák voltak ugyan azok“, közbeszólla ő, „de soha senkinek mondani nem akartam; azonba szabad volt nekem az általam készitett Müvben azon javitásokat tenni, mellyeket jóknak láttam.“

E sorokból egyuttal közvetlenül kiérezzük a rajongást és szeretetet, amelylyel Ferenczy az ő tanitómestere, Canova iránt viseltetett. De megtudjuk azonfelül azt is, hogy Ferenczy befejezte Canova egyik müvét, amelyben a hires olasz szobrász javitott kiadását akarta adni a — medici Vénusnak.

———

legutóbb 50.000 frankot kapott a royalista-párt céljainak keresztülvitelére, s maga a liga, amely tetemes vagyonnal rendelkezik, *Faure* temetésekor négyezer 40 centimeos levelező-lapot küldött szét. Ugyanakkor megkezdődött az agitáció a legszélesebb körben. Az orléansi herceg *San-Reméből* elutazott, hogy a francia határhoz közel bevárja Déroulèdenek értesitését, vajjon sikerült-e a csapatokat az Elysée ellen vezetnie. Délután öt órakor az orléansi herceg már nem tudott tovább várni s ezért hirnököt küldött Déroulèdehez — hogy vállalkozásának kimeneteléről valamit megtudjon, mert ebben az esetben a royalisták, az orleanisták, a liga tagjai és az antisemiták élén Párisba akart menni.

Éppen ilyen csiny készült *Amiensben* s a royalista ifjuság *Goudefrois* elnökkel akarta Párisba kisérni az orléansi herceget. Erre a célra állitólag már be is volt rendezve az Automobil-palota. A royalista párt akkor 300.000 frankot adott erre a merényletre.

HIREK.

A khinai fal.

A századok éji homályában vész el az az idő, amikor Khina északi határán egy kétezer kilométernél hosszabb falat épitettek védelmül az északi barbárok ellen. És ennek az óriási falnak az árnyékában élt négyszáz millió ember, a maga saját kulturájából nevelődvén, amelyből csak a porcellán-remekeket, a papiros-játékokat és a lakk-nippeket ösmerjük.

De a négyszáz millió ember nem tudott védekezni a maroknyi európai támadás ellen és a romladozó alkotás ledől az oroszok, angolok és németek előtt.

Azért a khinai kormány elhatározta, hogy az évszázados emlékot leromboltatja.

Akadt is rögtön vállalkozó erre a többszörösen milliókat hozó munkára. New Yorkból irják, hogy egy *chicagói* szindikátus megbizásából *Lewis*, egy neves amerikai mérnök jár a khinai kormánynál, hogy megszerezze az engedelmet a lerombolásra. Az amerikai szindikátuson kivül még két angol, egy francia és három német társaság versenyez, hogy az engedelmet megkapja.

A khinai fal, a világtörténelemnek ez a raritása tehát el fog pusztulni a föld szinéről, mint már annyi más nagyság is. Ha Baedeker Khináról is irt utikönyvet, most javitott kiadást kénytelen csinálni, unokáink a históriában már ugy fogják tanulni, hogy *valamikor* egy óriási fal választotta el Khinát a többi világtól.

Csakhogy a khinai fal nemcsak Khinában áll ám. Megvan az egyebütt is.

Tudniillik a népek fantáziájában. Szállóige lett.

Vannak általánosan elfogadott hasonlatok, amelyeknek képe idegen világból származik. „Orditott, mint az oroszlán", mondja a paraszt, aki soha életében még nem látott oroszlánt.

Igy él a nép fantáziájában a khinai fal is. És a tájfun irtózatos forgószele már régen fog elzugni a tar rögökön, ahol valamikor a khinai fal állt, de hasonlatához még mindig fogunk ragaszkodni.

A fal ledül. Az ige megmarad.

X.

A dicsőség boltja.

Párisban a napokban megnyitottak egy boltot, amely irodalmi müfajokkal kereskedik. Hogy hol nyilt meg, arról hallgatnak a lapok, csak a létezését jelentik néhány sejtelmes mondatban; hiszen itt a diskréció üzleti érdek és nemcsak a mint mondani szokták: becsületbeli dolog.

Akinek vers vagy szindarab, regény vagy elbeszélés hever a fiókjában, forduljon bizalommal a dicsőség boltosához, az ad érte valamit, többet, kevesebbet; versért huszharmine frankot, szindarabért akár kétezret is. Dicsőséget persze nem, mert azt ő adja el.

Egyszerü a dolog, lehetetlen, hogy valaki meg ne értse; az is lehetne a cime: *hiuság vására.*

Ha valahol valakit megszállott az ihlet és a tollból omlanak a betük; ha kigyullad az arc, megremeg a penna és a szobába beköltözik a dicsőség álma! Ha megszületik a munka és nem jön a szerencse, mely pedig már odahajolt biztatón a papiros fölé. Akkor feltámad a kishitüség, keserü a nélkülözés és csalogató refugium a dicsőség boltja. Akkor az a vaskos iratcsomó, amelynek minden oldalához verejték tapad, értéktelen papirhalmaz, hihamvadt a láz, amely munkaközben égett és a lelkesedést messze üzi a keserüség. Akkor az a boldogitó álom, mely dicsőséget igért és gazdagságot, szétfoszlik, semmivé lesz és akkor az áldozat megérett, árucikk lesz és megnyilik előtte a dicsőség boltja. Az elkeseredett ember nem akar már nyomorogni egy álomképért, amely ugy is hütelen lett, hanem beéri a pénzzel és odaadja érte a dicsőséget!... És létrejön az üzlet.

Azt irják az ujságok, hogy a dicsőségüzlet fényesen jövedelmez, egymást érik előtte a fogatok. Sokan vannak a gazdagok, tenger sok a pénzük.

És még sem reális üzlet ez a dicsőségkereskedés!

Hiába dicsekszik a vállalkozó a kitünő forgalommal, hiába dörzsöli elégedetten a kezét, hiába mondja magát az emberiség jóltevőjének, a dicsőség boltja előbb-utóbb csődöt fog jelenteni.

Jean *Bernard* ur, a hires francia kronikőr felkereste a dicsőség boltosát és sok mindent tudott meg az üzletéről. A tulajdonos elmondta dicsekedve, hogy többek közt felfedezett egy igazi nagy tehetséget.

— Darabot irt uram, olyan darabot, hogy no! Tizezer frankért adtam el egy igen gazdag urnak, abból ötezer frank az övé! Lássa az a szegény ember különben éhen halt volna, mert a szinházaknál olvasatlanul adták vissza a darabját; én mentettem meg.

És ki tudja, talán igaza is van annak az urnak: ha már nincsenek önzetlen mecénások, aknázzuk ki legalább a gazdagok hiuságát, hiszen az mindig volt, mindig lesz és mégis csak az a fődolog, hogy megéljünk valahogy.

De a dicsőség-kereskedés még sem virulhat. Hiába van minden dologra paragrafus, hiába minden szigoru diskréció, hiszen azt az eladott darabot pénzzel, befolyással majd csak elolvastatja az a tőkepénzes és akkor, ha igazán olyan jó, majd szinre is kerül!

Tisztelt boltos uram, nem gondolt arra, hogy mi lesz akkor este?

Nem gondolta meg, hogy akkor az a sápadt, kiéhezett fiu majd ott látja a plakátokat minden utcasarkon? Akkor, akkor nagy veszélyben lesz az ön üzlete és hiábavaló minden óvóintézkedés!

Mert ha majd felgördül a függöny, és elröppennek a szinpadon azok a mondatok, amelyek ott születtek az ő szobájában, az ő tollából, az ő papirosán, annak a fiunak akkor nincs szerződés, amely diskréciót parancsoljon! Akkor majd eszeveszetten kalapál a vére, kering körülötte a szinház, keringenek az emberek és jaj az ön üzletének, ha a nézők hivására megjelenik e dusgazdag kuncsaft! Mert akkor hirtelen, váratlanul, felkuszik a szinpadra egy halálsápadt, örjöngő ember, félrelöki a másikat, a vevőt és beleorditja a közönségbe rekedten:

— Én irtam a darabot, enyém a dicsőség, enyém a taps, enyém minden, minden!... Visszaadom a pénzt, visszaadok kétszer, ezerszer annyit! Vegyék el mindenem, odaadok mindent!... De az, ami itt van, az az enyém, csak az enyém, azt nem adom oda!...

És akkor, tisztelt vállalkozó ur, a kuncsaft kikullog a szinházból és csődbe jut a dicsőség boltja.

L. A.

Budapest, julius 10.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Julius 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

*

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fürdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a cimváltozásról értesül, nyomban az uj tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigoruan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Személyi hirek.** *Keresztély* dán király Wiesbadenbe utazott. — *Brankovics* György szerb patriárka ma délben dr. *Letics* György titkár kiséretében a fővárosba érkezett. — Dr. *Kammerer* Ernő országgyülési képviselő, az Országos képtár kormánybiztosa több hétre elutazott a fővárosból.

— **A király üdülése.** Ő felsége tegnap *Ischl*ből átkocsizott *Lauffen*ba. Visszafelé gyalogszerrel tette meg az utat *Mária Valéria* főhercegnő, *Ferenc Szalvátor* főherceg és négy unokája kiséretében. A gyalogolás a királyt nem fárasztotta el.
A király ma Ebenseebe rándult ki.

— **Klotild főhercegasszony születésnapja.** *Klotild* főhercegnő születésnapját *Alcsuth*on az udvari templomban tartott hálaadó istentisztelettel ülték meg. Az istentiszteleten jelen voltak a templom oratoriumában: *József* főherceg, *Klotild* főhercegnő, *József Ágost* főherceg testvéreivel *Erzsébet* és *Klotild* főhercegnőkkel; továbbá *Szirmay* Sarolta grófnő udvarhölgy és *Holdházy* Mária nevelőnő. A templom padsorában: *Libits* kir. tanácsos, *Unteraner* udvari tanácsos, *Rácz* Kálmán és *Pauer* Hugó titkárok a többi tisztekkel, az udvari személyzet és a csendőrség.

— **Fejedelmek utazása.** *Berlin*ből jelentik, hogy *Vilmos* német császár augusztus 8-án *Dortmund*ba megy az ottani csatorna megtekintésére.

*Alexandriá*ból táviratozzák, hogy a khedive, aki a pestis dacára eddig egy pillanatra sem hagyta el a várost, 12-én *Triesztbe* utazik, ahol a szabályszerü vesztegzár kitöltése után *Bécs*be, innen pedig a már régebben megállapitott programm szerint *Svájc*ba megy.

LODEN	Iskola-öltöny	3.50	LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—	LODEN	Szörme-sacco	10.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—	LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—	LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Havelok	8.—	LODEN	Kocsis-bunda	20 —
LODEN	Rövid kabát	8.—	LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—	LODEN	Szörme-mencsikoff	40.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—	LODEN	Gazdászati bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI"-nál

JUSTITZ LEOPOLD

speciálista loden-öltönyökben

Bécs, IX., Währingerstrasse 48.

Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

— **A Budapesti Napló Almanachját** a mai szám kiséretében kapják meg vidéki tisztelt előfizetőink. Fővárosi előfizetőinknek holnap kézbesittetjük.

— **Császka érsek jubileuma.** Julius 19-én lesz huszonöt esztendeje, hogy az esztergomi bazilikában szepesi püspökké konszekrálták dr. *Császka* Györgyöt. A kalocsai és szepesi papság ezt a napot nagy ünnepséggel készült megülni, azonban az érsek minden ünneplés elől kitért és kijelentette, hogy a jubileum napját csendes visszavonultságban fogja eltölteni *Mária-Cellben*. Egyházilag a jubileum napját az egész kerületben megülik.

— **A cárevics halála.** A Romanowok hatalmas nemzetségébe beállitott a halál. *György* orosz nagyherceg, aki az orosz trónöröklési rend szerint legközelebb állott a cárok trónjához, ma *meghalt*. A hiradó távirat londoni kerülővel jutott hozzánk, de a távirat félhivatalos jellege semmi kétséget sem hagy fenn az iránt, hogy a beteg ifjuval csakugyan végzett a halál. A 30 éves fiatal ember legkedvesebb fia volt III. Sándor cárnak és annak idején emlegették az orosz udvarban, hogy György herceg betegsége siettette a hatalmas termetü uralkodó halálát. György herceget már bölcsőjében megtették az orosz hajóhad tengernagyának és ehhez képest a tengerészeti pályára szánták, de már 20 éves korában mutatkoztak rajta a tüdőbetegség tünetei és ennek következtében meg kellett szakitania tanulmányait. Hosszabb ideig járt a melegebb éghajlaton, de betegsége mind ijesztőbb szimptomák közt jelentkezett s ennek tulajdonitható, ha az utóbbi időben komolyan beszélgettek az orosz udvarban az orosz trónöröklési rend megváltoztatásáról, főképpen miután a cár harmadik gyermeke is leány lett. Az orosz trónöröklési rend értelmében a cári korona örományosa most már *Miklós* cár nagybátyja, Vladimir nagyherceg.

Lapzártakor kapjuk a következő táviratot:

Pétervár, julius 10.

A hivatalos lap jelentése szerint György trónörökös nagyherceg ma délelőtt fél 10 órakor Abass-Tumanban vérömlés következtében hirtelen meghalt.

— **Püspöki felszentelés.** *Szevics* Mitrofán bácsi görög-keleti szerb uj püspök ünnepélyes felszentelése jövő vasárnap, julius 16-án lesz Karlócán. A felszentelést *Brankovics* György szerb patriárka végzi, *Nikolics* Miron pakráci és *Bogdanovics* Lucián budai görög-keleti szerb püspökök segédlete mellett.

— **A kereskedelemügyi miniszter Győrött.** *Győr*ből táviratozza tudósitónk: *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter ma délután három órakor Győrbe érkezett. A vasuti állomáson gróf *Laszberg* Rudolf főispán, *Zechmeister* polgármester és dr. *Fischer* Sándor elnök vezetése alatt az áruraktár részvénytársaság igazgatósága, *Jerfy* Antal kamarai elnök és többen fogadták. A miniszter a fogadás után a vasuti váróteremben az áruraktár részvénytársaság igazgatóságát fogadta. Ezután a miniszter a küldöttség tagjaival kocsira szállt s megtekintette a Dunaparton az áruraktár vállalat épitkezéseit, a dunaparti vágány elhelyezését s megváltoztatásának terveit, részletes információkat szerzett a raktárvállalat alapitási viszonyairól s azután a vaggon- és gépgyártelepet tekintette meg. Majd a polgármester kalauzolása mellett a városházát tekintette meg a miniszter, és nem győzte dicsérni a szép palotát. A miniszter ezután, az időközben Pápáról Győrbe érkezett földmivelésügyi miniszterrel együtt az összegyült közönség zajos éljenzése között visszautazott Budapestre.

— **Az őszi hadgyakorlatok.** Az ő Felsége jelenlétében tartandó őszi nagy hadgyakorlatok ez idén éjszaki Csehországban és Karintiában lesznek, még pedig Csehországban a 8. és 9. hadtest közt, augusztus 30-tól szeptember 2-ig, Karintiában a 3. és 14. hadtest közt, szeptember 16—19-ig; ez utóbbi helyen a hadgyakorlatok fővezetősége már szeptember 10-én megkezdi működését.

— **Két banket.** Julius 14-ikén, a nemzeti ünnep napján, két banketet rendeznek *Rennes*ben: egy *Dreyfus*-párti és egy *Dreyfus*-ellenes banketet. Az egyikben majd felköszöntik *Dreyfust*, *Picquartt* és *Zólát;* a másikon *Walsin-Esterházyt*, *Du Patyt* és *Quesnay de Beaurepairet*. Szóval különféleképpen ülik meg julius 14-ikét a különféle hazafiak!

— **Egy biboros installációja.** *Görz*ből táviratozzák, hogy ma délelőtt tiz órakor volt *Missia* biboros ünnepi bevonulása a metropoliai templomba. A biboros a trieszti és parencói püspök s számos pap segédletével misét és tedeumot celebrált. Az ünnepen jelen voltak gróf *Goes* helytartó, a hatóságok fejei, az előkelőségek és számos hivő. Délután két órakor a biborosnál diszebéd volt.

— **Bátorság, felség!** A szultán ijedős ember. Van is oka rá, mert áldásos uralma alatt olyan szomoru viszonyok között tengődik a népe, hogy nagyon sokan vannak azok, akik szivesen Ábrahám kebelébe küldenék ő felségét. Tegnap nagyon megijedt. Mi innen messziről nem igen tudjuk fölfogni, hogy mi a szörnyen ijesztő az esetben, de megijedt s az aztán teljesen individuális állapot, hogy kinek mire válik krétafehérré az arca s ki miért reszket... Az esett mindössze, hogy egy katona kilépett a sorból s a szultán elé lépve, kérelmet adott át neki. A katonát rögtön lefegyverezték és tömlöcbe dugták. A szultánnak ellenben egy kis erős teát főztek jóféle füvekből, hogy magához térjen.

Bécs, julius 10.

A török nagykövetség az osztrák távirati irodát a következők közlésére kéri fel: Egy idő óta a szultán egészségi állapotáról fantasztikus, rosszakaratu és tendenciózus módon terjesztett hirek keringenek. Ezek a hirek teljesen hamisak, minthogy a szultán tökéletes egészségnek örvend. A török nagykövetség fel van hatalmazva arra, hogy ezeket a hireket kategórikusan és formálisan megcáfolja.

— **A honvéd tisztképző iskolák.** A honvédség kiképzésének reorganizációja az idén második stádiumába lép. A *soproni* katonai főreáliskolában és a *nagyváradi* és *pécsi* honvédhadapródiskolákban a második évfolyamot rendezik be. A Ludovika Akadémiát, amely ujjászervezése előtt tulajdonképpen csak hadapródiskola volt, uj parancsnoka, *Nyiry* ezredes, a volt kitünő vezérkari tiszt alatt, tovább fejlesztik. Oktató tisztnek *több közös hadseregbeli tisztet* helyeztek át az intézetbe.

— **Ember az állatban.** *Zola* Emil a következő levelet intézte a párisi *l'Ami des Bêtes* cimü lap szerkesztőjéhez:

Ön arra kér, kedves kisasszony, hogy irjak néhány sort becses lapjába, amely az állatok védelmét tüzte ki céljául. Elmondom tehát, hogy életem legkeserübb órái közé tartozik az, amelyben hirét kaptam megszokott hü barátom, kedves kutyám halálának. Kilenc éven át egy percre se tágitott oldalam mellől és most vége!

Mikor hirtelen el kellett utaznom, számüzetésbe, már nem is mehettem haza, hogy elbucsuzzam öreg pajtásomtól, ugy utaztam el és soh'sem látom többet.

Feleségem többször irta, hogy a kutya mindenütt keres, szaglász utánam, vinnyog, rosszkedvü és napról-napra szomorubb.

És meghalt.

Ugy képzeltem odakint, a számüzetésben, hogy távollétem olte meg és sirtam, mint egy gyerek.

Még ma is megborzongok és nem tudok megemlékezni róla, a nélkül, hogy könnybe ne lábbadna a szemem. Mikor hazatértem, üresen meredt rám minden zug. És minden áldozat közül szegény öreg kutyám elvesztése volt talán a legkeservesebb.

Nevetséges dolog talán egy ilyen vallomás, de önhöz nyugodt lelkiismerettel intézem, ön, reménylem, nem fog érte kineveti.

Baráti üdvözlettel

Zola Emil.

— **Nemzetközi sakk-kongresszus Londonban.** A tegnapi utolsóelőtti, huszonkilencedik játszma ismét a bécsi *Schlechter* és *Maróczy* Géza győzelmével végződött. Az előbbi *Bird* ellen skót gambitet nyert, az utóbbi *Blackburne* fölött győzött. *Csigorin* ismét vesztes maradt *Janovszkival* szemben. A legnagyobb érdeklődés most persze a második dij nyerője felé fordul. A főjelölt *Pillsbury* ma még minden lehetőt elkövetett, hogy nyerő lehessen és heves küzdelem után legyőzte *Masont* egy sziciliai játékban. Azonban *Janovszky* is elérte ma *Pillsbury* nyeréseinek számát és minthogy még egy üres száma van, igen kétséges, ki lesz a második dij nyerője. A mai nap eredménye a következő: *Lasker* 21½ (hátra még egy játszma). *Janovszki* (1), *Pillsbury* 18 (0), *Maróczy* 17 (1), *Schlechter* 17 (1), *Csigorin* 15 (1), *Blackburne* 14½ (1), *Showalter* 12½ (0), *Cohn* 11½ (1), *Mason* 11 (1), *Steinitz* 10½ (1), *Lee* 9½ (1), *Bird* 7 (1), *Tinsley* 5 (1).

— **Az eperjesi Széchenyi-kör** bétharsi vidéki választmánya julius 21-dikén *Roskányban* és *Hétharson* (Sáros vármegye) az 1848/9-iki szabadságharc Roskovány mellett vivott csatájának ötvenedik évfordulóján honvédemlékavatással egybekapcsolt ünnepélyt rendez. Az ünnepen résztvevők a roskovanyi vasuti állomason délelőtt fél 10 órakor találkoznak. Az emlékbeszéd *Bánó* József, az alkalmi beszédet *Brühl* Menyhért mondja, alkalmi költeményt *Máriássy* Béla szaval, a zárószót *Bánó* Árpád, a választmány elnöke és az egész ünnepély lelkes rendezője mondja.

— **Kirándulás.** A *Magyar Ifjak Haladás Köre* julius 16-án kirándulást tesz a Matyás-földre. Ott világpostát, teke- és egyéb versenyeket rendez. Végül pedig táncmulatság lesz.

— **A Petőfi-ünnep.** A *Petőfi-Társaság* holnapi keddi zárt ülésén délelőtt 11 órakor az Akadémiában meg fogják állapitani a tagok a segesvári Petőfi-ünnep programmját s minden intézkedésre nézve határoznak az ünnepély rendezése körül. Ez ülésen *Jókai* Mór elnök is jelen lesz és bemutatja az *Apotheozist*, amelyet ugy Segesvárt, mint Budapesten el fognak szavalni az emlékünnepen. Ugyanez ülésen mutatja be az elnökség a Petőfi-Társaság fölhivását az ország közönségéhez a Petőfi-ünnep és Petőfi-ház érdekében.

A 30-ikán tartandó Petőfi-emlékünnepre a budapesti munkások is készülnek. Ezen a napon népgyülést tartanak a fővárosban, amelyen Petőfit mint szabadságharcost fogják méltatni, azonkivül Petőfi-emléklapot adnak ki. A magyarországi nemzetközi szocialdemokrata-párt vezetősége felhivásban fogja felszólitani az összes szakegyesületeket és szervezeteket, hogy tömegesen vegyenek részt az ünnepen és népgyülés után vonuljanak a Petőfi-szoborhoz.

A negyvennyolcas honvédegyesületek központi választmánya elé *Tóth* N. János választmányi tag inditványt terjeszt elő, hogy az országnak összes öreg honvéd egyletei testületileg jelenjenek meg az ünnepélyeken.

Az egyetemi ifjuság külön ünnepélyt nem rendez, hanem csatlakozik a Petőfi-társaság ünnepségéhez.

— **A cár és Mirza khán.** A hágai kongresszuson sok okos szó elhangzott — de sok bolond is. Persze argumentumokról volt szó pro és kontra. Lefegyverzés, vagy valami olyas kellene legalább s a tudós, politikus urak csépelték az üres szalmát, csépelték, de legalább bizonyos diplomáciai nivó fölött, olyanformán, hogy legalább komoly formája volt a dolognak. Vannak ott azonban némely excentrikus országból való urak is. Képviselve van például Perzsia is. És micsoda okos embert deputáltak Hágába Teheránból. Mirza khánt, kemény katonalegényt, aki nem sokat ceremóniázik, hanem hirtelenében kivágja a maga véleményét. Fölállott tehát a derék khán s ezzel a kis talpraesett beszéddel adta tudtára a gyülekezetnek, hogy mit szól a lefegyverzéshez Perzsia.

— Abban az időben, amikor perzsa nagykövet voltam Pétervárott, Krasznoje Szeloban csapatszemlén vettem részt. Egyszerre csak leestem a lovamról és teljes öt percig feküdtem a földön. Harmincezer katona volt ott együtt, de egyetlenegy sem mozdult, hogy fölsegitsen. Ez az orosz csapatok fegyelmezettségét bizonyitja. Végre kocsiba tettek és Pétervárra vittek. És elhiszik-e uraim? — a cár kétszer küldött hozzám, hogy egészségemről tudakozódjék. Meg vagyok győződve a cár jószivüségéről és föltétlenül bizni lehet benne, hogy az orosz hadsereg leszerelésére tett igéretét beváltja.

A konferencia állandó derültséggel hallgatta meg Perzsia szószólóját s miután a szóló azt kivánta, hogy beszédét nyomassák ki, azt is egyhangu kacagással határozták el. Nemkülönben tudomásul vették azt is, hogy a khán azonnal telegrammban adja tudtára a hazájabelieknek a sikert, melyet elért.

— **A honvédség gyakorlatai.** A budapesti első honvédgyalogezred legénysége rónai *Horváth* Jenő ezredes parancsnoksága alatt kivonult a sülysápi táborba, s ott végzi gyakorlatait. — Az első honvéd huszár-ezred szintén elhagyta a fővárost *Balta* Béla alezredes parancsnoksága alatt, s Fejérmegyében tartja a dandárgyakorlatot. Ugyancsak oda érkezett a váci 6. számu huszárezred is, s a két ezred együtt együtt végzi a gyakorlatokat Martonvásár környékén. A legénység ellepte egész Martonvásárt, Baracskát, meg Vaált, csak e hét közepén térnek ismét vissza állomáshelyükre. Az emlitett ezredek résztvesznek majd a nagy hadgyakorlatokon is.

— **Házasság.** *Ungváry* József *csongrádi* gyógyszerész eljegyezte *Schwarz* Róza kisasszonyt, özvegy *Schwarz* Sarolta urnő leányat *Temesvárott*.

— **Az idők jele.** Röviden irhatnók igy is: *Az idő*. Mert az idei nyárról zeng panaszt minden jóravaló külvárosi vendéglős és nyaraló. Borus és nedves ez a nyár. A két jelző nyomában pedig ott jár — a felöltő. Szóval, sehogyse nyár ez az idei. És ha valahol Moszkvában valamelyik didergő honfitársunknak magyar lap kerül a kezébe, tágra nyitott szemekkel olvassa azt a furcsa hirdetést, hogy a svábhegyi Eötvös-villában egy szoba *Meidinger-kályhával* kiadó. Az idő...

— **Halálos végü tevedés.** *Nagy-Igmándi*ról jelenti tudósitónk: Dr. *Rukavina* Viktor *nagy-igmándi* körorvos felesége végzetes szerencsetlenségnek lett áldozatává. Hosszabb idő óta fejfájásban szenvedett s fájdalmának csillapitására kokaint használt. A minap néhány csöpp kokaint akart bevenni, de elcserélte az üveget s higany-szublimátot öntött magának. A méregtől az orvosné öt napi szenvedés után meghalt.

— **Heine Amerikában.** *Erzsébet* nagyasszonyunk költői lelkületében támadt föl az eszméje annak a nagyszerü *Heine*-emléknek, amelyet a jeles *Herter* tanár valósitott meg remek Loreley-kutjában. Ennek az emlékmünek változatos multja van és tizesztendei herce-hurca után csak most kapott hajlékot, de nem *Németországban*, a költő hazájában, hanem messze tengerentul, a szabadság hazájában, *New Yorkban*. Az egész müvelt világ pirulva nézte, hogy mint utasitották vissza sorban a német városok az emlékmüvet. Tette első sorban *Heine* szülővárosa: *Düsseldorf*. A városatyák visszautasitották a *Loreley*-kutat, bár *Herter* szobrász váltig emlegette *Bismarck* kijelentését, hogy a német kormány távolról sincs ellenséges érzéssel a nagy költő iránt. *Mainz* városa sem engedte meg, hogy az emlékmüvet felállitsák s ki tudja, mi történik a szoborral, ha *Heyse* Pál egy szép költeménye nem indit mozgalmat *Heine* emlékének megtisztelése érdekében. Ekkor karolták fel *New Yorkban* az eszmét, hogy szerezzék meg az amerikai világváros számára a gyönyörü Loreley-kutat. Ámde itt meg a prüdéria szerzett ujabb viszontagságot az addig is sokat hányatott emlékmünek. A százezer márkát, mibe a szobor került, hamar összehozták, de mikor szóba került, hogy az emléket a *Centralparkban* állitják fel, az amerikai szobrászok társulata megbotránkozott a kut hiányos öltözetü nimfacsoportozatán. Szerencsére 1895-ben uj városi tanács jött a régi helyébe s ez ugy látszik nem őrzi oly féltékenyen a newyorki erkölcsöket, mert megengedte, hogy a *Loreley*-kutat a Centralparkban felállithassák. E hónap 8-ikán végre le is leplezték a szobrot, méltó hirdetőjét a dalok költője emlékének, melyet ime tengerentul is jobban megtisztelnek, mint saját hazájában, hol mindezideig nincs emléke a költőnek.

Heine nyilatkozata.

Egy ujságiró fölkereste *Heine* Henriket, a nagy költőt az Olympon, hogy meginterjuvolja a Loreley-szobor ügyében.

— Doktor ur, — kérdezte az interjuver, — olvasta már az amerikai telegrammokat?

— Oh igen . . .

— Mi a nézete?

— Kedves barátom, vannak emberek, akikkel nem találkozhatom. Ők nem jutnak be az Olympba, engem nem eresztenek Németországba.

— És sohase tér vissza honába?

— Oh igen. *Mihelyt olaval leszek.*

Ezzel a beszélgetés véget ért.

— **Hamis borok egy kórházban.** *Zágrábból* táviratozza tudósitónk: Az irgalmas testvérek kórházában tegnap botrányos jelenet játszódott le. Már tavaly őszkor hevesen megtámadták a kórház vezetőségét a tar ománygyülésen és a községtanácsban névtelen feljelentés érkezett ugyanis a zágrábi rendőrséghez, hogy a kórház pincéjében meghamisitják a borokat és a betegeknek mübort adnak. A feljelentéshez egy palack ilyen hamis bort is csatoltak. Dr. *Bonyákovics* országos vegyész tényleg konstatálta, hogy a beküldött bor hamisitott. Erre aztán egy bizottság hirtelen meglátogatta a kórház pincéjét és meggyőződött a feljelentés igazságáról. A pincében beraktározott borok nagyrésze hamisitva volt vizzel, egy része pedig ugynevezett mübor volt. A zágrábi rendőrség mint elsőfoku kihágási biróság erre a kórház vezetőségét elitélte az összes borok megsemmisitésére. Ezt az itéletet az országos kormány is helybenhagyta. Midőn azonban szombaton a bizottság az itélet végrehajtását foganatositani akarta, nem találta a kórházban sem a perjelt, sem a helyettesét, sem a pincekulcsokat. Később még egyszer elment a bizottság a kórházba és megint eredmény nélkül tért vissza. Erre délután tizenkét rendőr kiséretében ismét elment a kórházba, hogy erőszakkal foganatositsa az itélet végrehajtását. A hirtelen előkerült perjel a bizottság előtt tiltakozott az erőszak ellen, de ez mit sem használt. Rögtön „hozzáfogtak a munkához és egy hatalmas hordó mübort, mintegy huszonöt hektolitert a csatornába öntöttek, kétszáz hektoliter bor megsemmisitését a következő napra halasztották. A makrancos perjelt hatóság elleni erőszakért *száz forintra* itélték el. A perjel erre kijelentette, hogy beszünteti a betegek fölvételét. Eddig még nem változtatta be a fenyegetését.

— **Időjárás.** Az országos meteorológiai intézet jelentése szerint tegnap az ország déli és keleti vidékein voltak esők. 1—5 mm. esett Kis-Tarcalon, Nagy-Szombatban, Zomborban (zivatarral), Aradon, Nagylakon (zivatarral), Debrecenben, Kézsmárkon, Akna-Szlatinán és Kolozsvárt; 6—10 mm. Szatmárt. Ezenkivül Pancsovan 30 mm., Drenkován 14 mm. (zivatarral), Zsombolyán 70 mm. és Nagy-Szebenben 26 mm. esett. A hőmérséklet tegnap kissé emelkedett. Bánffy-Hunyad szomszédos községeiben jelentékeny jégverés volt; a kár mintegy 35%.

— **Életunt varróleány.** *Rozenberg* Róza varrónő ma délelőtt a Petőfi-téren a Dunába vetette magát. A közelben állomásozó hajósok utána eveztek és kimentették. A mentők annyira magához tériteték a szerencsétlen leányt, hogy a lakására szállithatták.

— **Krause tanár ur.** Nemrég szóltunk Krause tanár urról és botrányos müveleteiről. A mult hónapban a professzor urnak egy linzi mediuma utazás közben hirtelen meghalt, ami figyelmessé tette a hatóságokat. *Aradról* jelentik, hogy Krause ott is hipnotikus, vagy mint ő nevezi, *szuggesztiós* előadásokat tartott, ám a hatósági orvos hipnotizálást vett észre mutatványaiban s ezért az aradi rendőrség megindította Krause ellen a kihágási eljárást, amelynek folyamán az orvosszakértők bizonyitása szerint a hipnotizálás vádja igaznak bizonyult s a rendőrség ez alapon eltiltotta őt a további előadásoktól és pénzbirságban is elmarasztalta. Krause nagyban tiltakozott az itélet ellen, de az aradi tanács szintén helybenhagyta a rendőrség itéletét.

— **Kardaffér egy diszkard miatt.** Párisban a magyar kolónia több tagja és *Návay* Gyula hivatalnok közt az ösmert *Picquart*-féle diszkard miatt affér támadt. A párisi magyar kolónia tagjai a francia lapokban tiltakozást akartak közzétenni *Návay* Gyulának a *Patrie*ban megjelent rágalmazó cikke ellen. Erről a tervről azonban lemondtak, mert az értekezleten jelen volt magyar uiságirók kijelentették, hogy *Návay* ur sértő nyilatkozatai leginkább *a magyar sajtót* érintvén, ők hivatásos kötelességüknek tartják, hogy a rágalmakkal szemben, mint a magyar sajtó párisi képviselői, a maguk és a magyar zsurnalisztika nevében eljárjanak. *Borostyány* Nándor, a *Pester Lloyd* párisi levelezője és dr. *Székely* Béla, az *Agence de Paris* felelős szerkesztője abban állapodtak meg, hogy egyrészt a francia lapokban nyilatkozatot tesznek közzé, másrészt hogy dr. *Székely* Béla *Návay* Gyula urat provokálni fogja.

A nyilatkozat, amelyet ma az összes párisi köztársasági lapok szószerint közöltek, igy hangzik:

„Mi, a magyar sajtó képviselői, a legerélyesebben tiltakozunk ama rágalmak ellen, amelyeket földeáki *Návay* Gyula ur a *Patrie* e hó 8-án megjelent számában közzétett. Ez az ur, aki tévesen mondja magáról, hogy *államférfiu* és *királyi tanácsos*, holott csak az állami bányák nyugalmazott hivatalnoka, sem azzal a jogosultsággal, sem azzal a minősitéssel nem bir, hogy akár Magyarország, akár a magyarok nevében beszélhessen.

Kijelentjük, hogy a magyar sajtó magasabban áll, semhogy ennek az ismeretlen egyéniségnek a piszkolódása elérhetné, aki néhány napi párisi tartózkodását arra használta fel, hogy hazája sajtóját megrágalmazza.

Különben azt hiszszük, hogy a francia sajtó, amely az 1896. évi nemzetközi kongresszus alkalmával meggyőződhetett ugy a magyar ujságirók egyéni tisztességéről és politikai függetlenségéről, mint az egész magyar sajtó igaz francia-barát érzéseiről, a maga igazi értékében tudja majd megbecsülni a *Patrie* eme állitólagos államférfiának fecsegését.

Borostyány Nándor. Dr. *Székely* Béla.

A *Temps*, amely *Návay*nak a *Patrie*ben megjelent nyilatkozatát szószerint reprodukálta, elküldötte *Návay* Gyulához egy munkatársát, hogy a *Patrie*-interview tárgyában felvilágositásokat kérjen. *Návay* a *Temps* munkatársának a következőket mondotta:

A *Patrie*ben megjelent nyilatkozat nem interview volt, de a lap főszerkesztőjével folytatott beszélgetésemnek kivonatos tartalma. Én nem akartam a sajtót megsérteni. Egyszerüen az volt a szándékom, hogy egyrészt a magyar nemzetnek a francia iránt érzett rokonszenvét kifejezzem, másrészt hogy sajnálatomat fejezzem ki a fölött, hogy néhány honfitársam beleártotta magát Franciaország belpolitikájába. Egyébiránt a *Patrie*ban megjelent közlemény egyes részei nem egészen hiven adják vissza a nyilatkozataimat. Mégis dr. *Székely* Béla kihivása folytán meg fogom nevezni a segédeimet.

A Picquart diszkardjának kellemetlem incidenseit szaporitotta egy Szirmai Antal nevü Párisban élő magyar illetőségü ur is, aki a tegnap esti *Soir*ban nyilatkozatot tett közzé, amelyben a „párisi magyar kolonia nevében" helyteleniti a diszkard tervét és tiltakozik annak átadása ellen. Természetes, hogy a magyar kolonia *nem bizta meg Szirmai urat* semmiféle nyilatkozat közzétételével.

Időközben *Borostyán* Nándor is csatlakozott *Székely* Béla kihivásához s most már mindkettejük nevében *Boross* Samu, a párisi kiállitás magyar osztályának sajtó-főnöke és a *Temps* szerkesztője kértek elégtételt *Návay*tól. *Návay* Gyula Gróf *Eszterházy* Pált és gróf *Batthyány* Elemért nevezte meg segédei gyanánt, akik ma délután találkoztak *Borostyán* és *Székely* Béla megbizottaival. Miután felük nevében kijelentették, hogy az a magyar sajtót sérteni nem akarta és a *Patrie* szerkesztője maga is kijelentette, hogy *Návay* Gyula nyilatkozatát nem adta hiven vissza, a segédek az ügyet ennek jegyzőkönyvbe foglalásával békésen elintézték.

— **A magántisztviselő becsülete.** A minap egy kereskedelmi alkalmazottnak azt vesette főnöke szemére, hogy a reábizott pénzről nem számolt be egészen. Ezt a vádat a magántisztviselő becsületsértésnek vette és a sértést biró elé vitte. Az ügy különböző felebbezések alá került és a Kuria, mint utolsó forum, azt az itéletet hozta, hogy a tisztviselő becsületében sértve nincsen és igy szolgálatát felmondás nélkül nem hagyhatja el. Az ipartörvény ugyanis becsületsértések esetén jogot ád az alkalmazottnak, hogy a szolgálatból felmondás nélkül is kiléphessen. A legfelső biróság itéletéből, amely a főnök szemrehányását, a tisztviselőnek megalázó váddal való illetését nem tekinti becsületsértésnek, határozottan azt kell következtetnünk, hogy a becsületnek nemcsak két nagy válfaja van: a polgári és katonai becsület, hanem a polgári becsületnek is vannak válfajai. Mert ha egy ismerősömnek, akinek valami megbizást adok, egy barátomnak, akit valami ügy elintézésére kérek fel, egy szolgának, aki vásárol részemre valamit: ha az ilyen megbizottak bármelyikének azt mondom, hogy nem számoltak el korrektül a reájuk bizott pénzzel, becsületükben támadom meg őket és a sértésért valami formában helyt kell állanom. A kereskedelmi alkalmazott azonban kivételes lény, akinek érzékenykednie nem szabad, ha csupán közönséges polgári becsületében van megbántva. A biróság itéletét nem szabad bontókés alé vennünk. Általános sajnos az a felfogás, amely a más alkalmazottjában olyan embert lát, aki lelki életét is eladta kenyéradójának. A kereskedelmi alkalmazottnak nincs olyan becsülete, mint más polgárnak. Ha neki nem ilyen szavakkal, de a lényegben azt mondják, hogy sikkasztó: hiába szólal föl, mert nincs az a fórum, amelyik igazságot szolgáltatna neki. A polgári becsületnek ez a kategóriákba való beosztása uj korszakot jelent és nem illeszkedik be, akárhogy kutassuk, a história semmiféle korszakába. Még a középkorban, az ócsárolt középkorban is megvédte azt a hübérest, akit becsületében megtámadtak, a hübérura. Mikor jutunk mi erre a magaslatra?

— **Emberszállitók.** A *Flecker* és *Wellesz* cég utazási irodájának, amely a Csömöri-ut 8. számu házban van, sokszor meggyült már a baja a rendőrséggel. A VII. kerületi kapitányság több izben megbüntette már őket kivándorlások közvetitése miatt. A jeles cég mind a mellett tovább is foglalkozott az emberanyagnak Amerikába való szállitásával, illetőleg a kivándorlók kicsempészésével. A VII. kerületi kapitányság most megint rájött bünös üzelmeikre és a cégtulajdonosok ellen meginditotta ismét az eljárást. Ennek alapján *Flecker* Mórt a maximális büntetéssel, *két havi elzárással és 300 forint pénzbüntetéssel* sujtotta, *Wellesz* ellen pedig, aki most Brémában tartózkodik, folytatja az eljárást.

— **Debrecen muzeuma.** Jelentékeny terv kivitelén fáradozik Debrecen városának több kiválósága. Meg akarja vetni egy városi muzeum alapját, amely célból a napokban bizottság ült össze. Debrecen a legrégibb városok közé tartozik, Nagy Lajos király korából már vannak történelmi emlékei, a leggazdagabbak egyike az országban és tele van a törökvilágból származó rendkivül érdekes okiratokkal. A kollegiumnak igen gazdag természetrajzi gyüjteményei vannak, melyekben egyebek közt látható a legnagyobb magyarországi meteor is, a világhirü kabai kő, mely 1854-ben esett le s melynek belsejében szerves alkatrészek nyomait fedezték föl. Hatalmas könyvtára is van a főiskolának, a polgárság körében pedig régi iparos családok mai napig őrzik a 3—400 éves céhládákat és az okiratokat, amelyek a müvelődéstörténetnek számos fontos adatát rejtik magukban. A város nevezetes fiainak is számos emlékét őrzi Debrecen. Megvan például *Melius* Péternek, a nagy reformátornak sirköve, megvannak a *Csokonai*-emlékek, mindezek elegendő anyagot szolgáltatnak egy nyilvános muzeumhoz. S ha ezt felállitják, sok értékes történelmi emlék fog előkerülni az egyes családok lomtárából és megmenthető lesz az elkallódástól. 35—40 év előtt még több ilyen emléket lehetett volna megmenteni, akkor még megvolt például a Komáromyház padlásán az az asztal, amelyen a szatmári békét 1711-ben aláirták s azok a karosszékek, amelyekben azon alkalommal *Pálffy* János a pozsonyi gróf és *Károlyi* Sándor ültek. 1848—1849-es emlékekkel is tele van a város, hol a függetlenségi nyilatkozatot kimondták s hol annyi későbbi rab és vértanu lakott és teljesitette hazafiui kötelességét. Ugyszintén megvolt még 30—40 év előtt az 1569-ben alapitott városi nyomdának Guttenberg-korbeli felszerelése, egyebek között egy fasajtó, amiért igen sok pénzt fizetnének most maguk a németek is, ha egy olyanra valahol még rábukkanhatnának; a Franklin-társulatnak van egy ilyen régisége, de az persze nem eladó. A debreceni városi muzeum pár év alatt a legérdekesebb vidéki gyüjtemények egyikévé válhatik s mivel a lakosság körében az eszme nagy rokonszenvre talált, remélhető, hogy nemsokára meg is valósitják, föltéve, hogy az óriás vagyonu város hatósága is megteszi a magáét.

— **A babona áldozata.** *Feketető* községben — mint *Nagyváradról* táviratozza tudósitónk — *Bulkán* Leontin másodbiró a toronyba ment fel, hogy a közelgő vihart elharangozza. A villám Bulkánt agyonsujtotta. A templom épületében nem történt semmi kár.

— **Az erényrózsás királynő.** A számüzött királyok és királynők számüzetéseikben rendesen mély gyászba borulnak és a világ előtt örökké siratják azt a szegény országot, amely alig birja el a sulyos csapást, hogy elveszitette őket. És számüzetésükben is maradnak, amik voltak: felséges királyok ex dei grácia, fényes udvartartással és fehér parókás lakájokkal. Folyton összeköttetésben vannak boldogtalan országukban maradt hiveikkel és remélnek. Hébekorba lefotografáltatják magukat és sok ezer példányban elárasztják képmásukkal az „elárvult" ország lakosságát. Csak nagy ritkán találunk királynőt, aki korona hiányában nem tekinti magát királynőnek. *Izabella*, a spanyol számüzött királynő korona hiányában: egyszerü *toledói grófnő, a fontainebleaui* kastélyban. Ott éli a hatvankilenc éves tisztes matrona nyugodt napiait és hálával gondol olykor IX. Pius pápára, aki őt az arany erény-rózsával tüntette ki. Kastélya egyszerü kétemeletes ház, amelyet tetőig befutnak az örökzöld indák. Egy udvarhölgye, inkább társalkodónőnek nevezhetnők, egy kamarása, inkább tanácsadója és egy titkára az egész *udvara*. A grófnő minden délelőtt végig olvas két napilapot: egy párisit, hadd tudja, mi történik a nagyvilágban — és egy helyit, hadd tudja, mi ujság a faluban. Délután kocsikázik, közönséges landaueren. A ruhája? Egyszerü, polgárias foulard-ruhákat visel, kis szürke kalappal. Nyaranta egy-egy barátja meghivia haitóvadászatra és ő elmegy, nem mert királyi foglalkozás, hanem mert sport. Télen Párisban lakik a palotájában. No itt valamivel nagyobb a pompa, mint falusi birtokán, mivel itt hébekorba még felkeresik régi kasztiliai barátai. Egyébként — nem vágyódik ő a spanyol korona után.

— **Botrány.** *Sipos* Orbán miniszteri tanácsos, Biharmegye királyi tanfelügyelője, mostanában sorra látogatta megyéje iskoláit s ez alkalommal sok örvendetes tapasztalat mellett sajnosan győződött meg arról, hogy Biharmegyében a népoktatás dolgában ugyancsak sok a kivánni való. Ahol állami iskola van, ott az épület is tisztességes és a tanitás is megfelel a feladatának; de ahol egyes községek vagy felekezetek kezében van az iskola, ott vajmi szomoru állapotok uralkodnak. *Szent-Péterszeg* községben olyan düledező az iskola, hogy nagy bátorság kell hozzá, hogy a gyermekeket födele alá bocsássák; hozzá oly egészségtelen, hogy az állatok is különb épületben laknak. *Berettyó-Ujfaluban* a fiu- és leányiskola egyik osztálya olyan, mint a szemétdomb: mintha hónapok óta nem söpörtek volna benne. *Gáborján* községben pedig a tanitó örömmel ujságolta, hogy tavaly óta nagyot haladt az oktatás ügye: mult évben csak *egy gerendával* volt megtámasztva az iskola roskadozó teteje; az idén már *két gerenda* óvja a gyermekeket, hogy a tudományosság csarnoka a fejükre ne szakadjon. *Szakadáton* a görög keleti iskolában a gyermekek kitépték a kalendáriumból azt a lapot, amibe a tanitási év vége be volt jegyezve. Ezért a tanitó nem tudta, mikor bocsássa haza a növendékeit; a bajon tehát ugy segitett, hogy rögtön hazabocsátotta: mikor a tanfelügyelő odajött, nem is volt már az iskolában tanitás. *Ujlétán* is nyomoruságos állapotban van az ev. ref. iskola; szerencse, hogy most államositani akarják. *Poklosteleken* az állami tanitó vegyesen ültette el a fiatalságot: egy fiu mellé egy leányt, aminek a serdültebb koruak igen örvendettek. Persze, a tanfelügyelő jövőre végét vetette ennek az idillikus állapotnak. *Fugyi-Vásárhelyen* a görög keleti iskolákba a tanfelügyelő nem is merte a lábát betenni: félt, hogy a fejére szakadnak. *Fugyiban* pedig keresztül-kasul fuj a szél az iskolán. — Igy irja le Biharmegye iskoláinak állapotát a *Népnevelési közlöny*, a megyebeli tanitók hivatalos ujsága. — Hát biz ez botrány, ebben — azt hiszszük — megállapodhatunk.

— **Halálozás.** *Potsdamból* táviratozzák, hogy ma reggel meghalt *Achenbach* Henrik, aki Poroszország kereskedelmi minisztere volt. Hadbiróságból lépett állami szolgálatba, amelyben a bányászati főhivatal ügyésze volt. Bonnban aztán a német jog egyetemi professzora lett. A német egység megteremtésekor Bismarck mellé került, akivel azonban később a vasutak vezetése miatt összekülönbözött. Ekkor odahagyta a miniszterséget, s előbb az ujonan szervezett nyugoti Poroszországnak, majd Brandenburgnak lett kormányzó-elnöke a hetven éves öreg ur.

Szabó Elek 52 éves b.-ujfalusi jegyző a kaszinómulatságon hirtelen rosszul lett s meghalt.

— **Halálos szerencsétlenség.** A *Drasche*-féle rákosi téglagyárban ma reggel halálos végű szerencsétlenség történt. *Mirzicsák* János napszámos munkaközben hozzáért egy sebesen forgó kerék hajtó szijához. A szij elkapta a szerencsétlen embert és teljes erővel a falhoz vágta. Mirzicsák összezuzott koponyával holtan terült el a fal tövében. A rendőrség megállapitotta, hogy a szerencsétlenségnek az áldozat vigyázatlansága volt az oka.

— **A katolikus esketés uj rendje.** A magyar katolikus egyház számára az esketésnek uj rendje készül. A primás székvárosában, *Esztergomban* ülésezik a különböző egyházmegyék tagjaiból alakitott országos bizottság, mely meghatározza, hogy ezentul a katolikus lelkészek Magyarországon milyen szertartással adják össze a házasuló feleket. *A rituále átdolgozásának* történelmi előzményei vannak, mert a katolikus papság körében már évtizedek óta mutatkozik a törekvés, hogy az esketés mostani szertartása helyett megfelelőbbet és helyesebbet állapitsanak meg. A most érvényben levő rendet ugyanis az abszolut korszakban alkották. *Pázmány* Péter régi magyar házassági rendjét egészen átalakitották s a százados tradició helyébe életbe léptették a ma is érvényben levő, inkább osztrák, mint római mintára szerkesztett rituálét. Az esztergomi bizottság magyaros irányban, Pázmány alkotása szerint javitja át a szertartási könyvet s ezentul a katolikus templomokban ujra a régi magyar ritus szerint fognak egymásnak örök hüséget esküdni a magyar mátkapárok.

— **Vallatás emberkinzással.** Egy *komáromi* tudósitás alapján a *M—g* rémületes dolgokat közöl a *mocsai* községházban elkövetett kétezer forintos lopás miatt letartóztatottak vallatásáról. A véres részleteket természetesen csak fönntartással közölhetjük.

A tolvajok nyomozásával a *gentesi* főszolgabirói hivatal *Szabó* Kálmán szolgabirót bizta meg, az alispán a községi iratok megvizsgálására *Molnár* Gedeon alszámvevőt küldötte ki. *Szabó* Kálmán szolgabiró *Göbel* Lajos községi jegyző segédkezése mellett a nyomozást meginditotta s a munkáiában hat csendőr segédkezett. A községbeli lakosok közül többeket, akik már előzőleg büntetve voltak, letartóztattak. A letartóztatottakat a községházához kisértette, a vallatásra megérkezett a vármegye alispánjának kiküldöttjei is, *Molnár* Gedeon. A vallatás *Göbel* Lajos községi jegyző, *Czunyi* József községi biró és négy csendőrös jelenlétében folyt le, akik valamennyien szemtanui voltak annak a kegyetlenségnek, amit a letartóztatottakon véghez vittek. Kovács István, mocsai lakos a reá rótt büncselekményről mit sem tudott mondani. A vallomását nem hitték el s kinzáshoz folyamodtak. Először guzsba kötötték és ebben az állapotban november 17—18-ig reggeli ötöráig tartották. A guzsba kötött embernek Molnár addig ütötte egy pálcával meztelen talpát, mig csak a pálca foszlányokká nem rongyolódott. Amikor ez sem volt eredményes, Molnár Gedeon egy somfabottal kezdte el ütlegelni, mig Szabó Kálmán szolgabiró összeláncolt kezeire taposott s bottal annyira verte kezeit, hogy fájdalmában Kovács István a nadrágját rágta. A kinzás esti 6 órától másnap hajnali 5 óráig tartott.

Másnap ujból megkezdődött az előbbi napi kinzás és guzsbakötés, pofozás s amikor ez sem volt elég és valloni Kovács István mégsem akart, ekkor Molnár Gedeon számvevő spirituszt hozatott s azt egy cintányérra téve, Kovács István meztelen talpa alatt meggyujtotta. Ezt a spiritusz-égeiést Molnár Gedeon háromszor megismételte, negyedszer pedig az égő spirituszt Kovács István lábára öntötte. Amikor ezen vérlázitó működéssel Molnár Gedeon végzett, Szabó Kálmán szolgabiró folytatta az ütlegelést, amig Kovács István ájulva rogyott össze a kinzók előtt és a sok sanyargatástól félholtan terült el a szoba padlózatán és ekkor Kovács István halálhörgés közepette elkezdett vallani, ugy, ahogy a kinzók akarták, csak azért, hogy egyszer már megszabaduljon a további kinzásoktól. Azt vallotta, hogy a pénzt a tőrart közelében egy fa tövében elásva megtalálják. Erre Szabó Kálmán szolgabiró és Molnár Gedeon számvevő a vallatóbizottsággal kiment a megjelölt helyre, ahol pénzt nem találtak, a mi annyira földühösitette őket, hogy Kovács Istvánt hátrakötött kezénél fogva a fogasra fölakasztották. Molnár Gedeon számvevő pedig késével Kovács István körmei alá szurt.

A megkinzott embernek négy napig sem inni, sem enni nem adtak. De nemcsak Kovács Istvánon ment végbe ez a vadállatias kinzás, hanem része volt ebben Kovács Istvánnénak, Fervenszky Józsefnek, Oczanka Lászlónak és Szücs Laurának is. Amikor már a kinzást minden elfogotton elvégezték, akkor előállt *Tóth* Dezső mocsai kovácsmester és *önként bevallotta, hogy a belöréses lopást ő követte el*, az ellopott pénzt meg is találhatják a határban elrejtve. A bizottság a Tóth Dezső által megjelölt helyen tényleg meg is találta a pénzt, de már akkor abból 613 forint 24 krajcár hiányzott, amit Tóth Dezső időközben bevásárlásokra forditott. A nem várt fordulatra *Szabó* Kálmán szolgabiró a Községházára citálta *Tóth* Dezső ipát, *Jakab* Pál jómódu gazdát, akit *Göbel* Lajos községi jegyző rávett arra, hogy a hiányzó 613 forint 24 krajcárt térítse meg, mely esetben a házát, melyet előzőleg csendőrökkel a szolgabiró elzáratott s onnét ki vagy oda be senkit sem eresztettek, feloldja. Tóth Dezső ipa, Jakab Pál, hajlandónak is nyilatkozott a hiányzó összeg megtérítésére, csakhogy pénze nem volt, tehát ugy segitett hamarjában, hogy az összeget a helyszinén az öreg Jakab Pál Göbel Lajos jegyzőtől kölcsön vette, amit aztan át is szolgáltatott Szabó Kálmán szolgabiró kezeihez.

A bünvizsgálatot a *komáromi* kir. törvényszéknél már befejezték s az ügyészség vádinditványát beterjesztette a biróságnak, amelyet az a napokban tartott ülésén egész terjedelmében elfogadott és a vád alá helyezést az emberkinzók ellen elrendelte.

— **A munkácsi fegyintézet.** Beregvármegye közigazgatási bizottsága a nemrég megszüntetett munkácsi fegyintézet visszaállitása iránt folyamodott. Az igazságügyminiszter *Balkay* István *váci* fegyintézeti igazgatót kiküldte Munkácsra, hogy az ottani várnak büntető- vagy javitó-intézeti célokra való használhatóságáról a modern börtönügyi, biztonsági és pénzügyi szempontokra való figyelemmel véleményt adjon.

— **Amerika kontra Ausztria-Magyarország.** Két év előtt az Északamerikai Egyesült Államok Hazleton nevü városában sztrájk ütött ki a munkások közt, akik egy része magyar, osztrák és német alattvaló volt. A sztrájk elfojtására a hazletoni sheriff a polgárőrséggel vonult ki s midőn az összecsődült munkások nem oszlottak szét, éles töltéssel közéjük lövetett. Tömérdek ember megsebesült, *hatvanhárom pedig meghalt.* Óriás volt akkor a felháborodás nemcsak Európában, hanem Amerikában is, a kormány pedig sietett a sheriffet elfogatni és törvényszék elé állittatni. Az érdekelt államok nagykövetei megtették a kellő erélyes lépéseket, az Unio kormánya pedig megigérte, hogy példásan megbünteti a vérengzés okozóját. Közbejött azonban a spanyol háboru: a hazletoni ügy lekerült a napirendről. Egy pár hatóság suba alatt elintézte, felmentette a vérengző sheriffet, a kártéritést követelő kormányok pedig azt a lakonikus választ kapták, hogy ez a sztrájkolók sorsa. Amióta az amerikaiak leverték Spanyolországot, nagyon foghegyről beszélnek az európai kormányokkal és csöpp gondiuk sincs arra, hogy az idegen hatalmak jogos követeléseit tekintetbe vegyék. Nagykövetünk mégis megkisérlette, hogy elégtételt szerez ezért a sérelemért. Perujitást követelt, amelyre ma jött meg az Unió kormányának válasza. Ez a válasz méltó produktuma a nekiduzzadt yankee-gőgnek. Azt üzeni az Unio, hogy a perujitást nem engedi meg s annak a további ajánlatnak tárgyalásába sem bocsátkozik, hogy az ügyet egy választott biróság vizsgálja felül. Vajjon mit üzen erre vissza *Goluchowski* Agenor ur?

— **Áradások.** *Liptó-Szent-Miklósról* jelenti tudósitónk: A két hét óta tartó folytonos esőzések és havazások következtében nemcsak a *Vág* és *Béla* folyók, hanem jelentéktelenebb patakok is annyira áradnak Liptóban, hogy a völgyekben fekvő falvak lakossága éjjel-nappal a mentésen dolgozik. A Vág *Csemicen* és *Okolicsnón* óriási károkat okoz, uj medret tör a legszebb vetéseken, kerteken és beltelken magának. Az okolicsnói szentferencrendi klastrom a legnagyobb veszélyben forog, ha 2—3 napig az ár még megtart, akkor romba dől. A Béla folyó *Kokaván*, *Pribilinán* és *Vavrisón* szintén sorba söpri le a községek kertjeit és hidjait. A különben sekély *Szmrecsanka* patak nagy pusztitásokat visz véghez, rövid időközökben változtatja medrét kerteken, vetéseken és réteken keresztül, elsodorva gátakat, hidakat, utakat és malmokat. Szmrecsán, Vitálisfalu és Okolicsnó lakossága alig mer éjjel nyugalomra térni, folyton virraszt s mentegeti vagyonkáját. A takarmány teljesen elpusztult.

Ruttkáról táviratozzák, hogy a *Vág* és a *Turóc* elárasztották a vidéket. A vasuti fogalom szünetel.

A kassa-oderbergi vasut *királován-turáni* és *ruttka-kisuca-ujhelyi* vonalszakaszait a felhőszakadás folytán megdagadt Árva és Vág vize annyira megrongálta, hogy a forgalmat egy napra meg kellett szüntetni. A sérült pályahelyek helyreállitása után a vonatforgalom ma ismét megindult.

A felhőszakadás folytán az *árvavölgyi* vasut is több helyen tetemesen megsérült s azért az egész *királován-turdosini* vonalon meg kellett szüntetni a forgalmat, mely a *királovan-alsó-kubini* vonalon előre láthatólag két nap mulva, az *alsó-kubin-turdosini* vonalon pedig előre láthatólag négy nap mulva fog ismét megnyilni.

Troppauból jelentik, hogy a mult hetek tartós esőzései következtében keleti Szilézia összes folyói, különösen az *Osztravica*, *Odera* és *Visztula*, erősen áradtak és nagy árvizeket okoztak. A Visztula partján fekvő községek között különösen rossz *Schwarzwasser* városnak a helyzete, amelynek alantfekvő részei viz alatt vannak. A helyzet tegnap éjjel fenyegető volt. *Thun* gróf tartományi elnök még tegnap éjjel Schwarzwasserbe utazott. A vetemenyekben tetemes kár esett.

Krakkóból táviratozza tudósitónk: A Visztula mellékfolyója, a *Rudava* kiáradt és elöntötte a város nyugoti részét. A Visztula is folyton árad. Az elöntött városrészben egyes helyeken a viz másfél méter magas. Csak csónakon lehet közlekedni.

— **Meggyilkolt völegény.** *Villachból* táviratozzák, hogy ma reggel *Sattendorf* állomás közelében a sinek mellett huzódó tó partján egy félholt, összevissza szurkált fiatal embert találtak, akiben *Hallada* Zénó törvényszéki joggyakornokra ismertek. A szerencsétlen fiatal ember magához tért s elmondta, hogy a vasuti kocsiban szurkálta össze egy ember, aki ki is rabolta, aztán kidobta a kupé alatján. Ha-

lálhörgése közt megtudták tőle, hogy ismeri a gyilkost, de már nem nevezhette meg, mert meghalt. Hallada Vraibában volt menyasszonyánál s este ült vonatra, hogy visszatérjen Villachba. Azt hiszik, hogy a rablógyilkosság este kilenc órakor történt.

— **Az asztalosok sztrájkja.** Az asztalos munkások között, akik vasárnapi gyülésükön mondották ki a mühely-sztrájkot, nagy elkeseredés uralkodik a miatt, hogy a mesterek nagy része még most sem hajlandó megadni a követeléseket. A megválasztott sztrájkbizottság, amelynek tagjai *Weltner* Jakab, *Pelczeder* Ágost és *Klárik* Ferenc, minden este tanácskozásra gyülik egybe, hogy a segédeknek megtegye a propoziciót az egyes mühelyeknek időrendben való boykottálására. A legelső mühely, ahol ma a sztrájk kiütött, a Kőbányai-ut 51-dik szám alatt levő *Lemberger S. és Fiai* cég épületmunkák gyára. A gyárban mintegy hatvan asztalos- és gépmunkás dolgozik. Ma reggel a munkaidő előtt *Tolnay* Ernő, *Bán* József és *Vig* Mihály munkások a többi nevében bennjártak a munkaadónál és kérték őt a követelések megadására. A munkaadó a követeléseket megadta, de alig távoztak el a munkások, értük küldött és tudatta velük, hogy a követeléseket nem teljesitheti. Erre tizenhat gépmunkás azonnal beszüntette a munkát és eltávozott. A többiek, az asztalosok dolgoznak ugyan, de nem sokáig végezhetik munkájukat, mert a nyersanyaguk, amit a gépmunkások készitenek elő nekik, már fogyófélben van. A délelőtt folyamán az arra járó munkanélküli asztalossegédek fenyegető állást foglaltak el a munkaadóval szemben, mire ez a rendőrség segitségét vette igénybe és most állandóan három rendőr őrzi a gyártelep bejáratát.

— **Programmváltozás Ős-Budavárában.** Ős-Buda igazgatósága műsorát következőképpen változtatta meg: este 8 órakor adnak a mecsettéri szinpadon egy vigjátékot, este 9 órakor a Korvin-téri szinpadon egy kiállitásos balletoperettet, este fél 11 órakor ugyanott a nagy nemzetközi varieté előadást és este 11 órakor a mecsettéren egy bohózatot.

Rengjünk föld!

A coloradri *Victor* város az amerikai szabadságharcnagy napjának, julius 4-ikének évfordulóját mesterséges földrengéssel ünnepelte meg. A *Big Bull* begybe aknákat ástak, dinamittal felrobbantották s a föld ugy megrengett, hogy a város összes házai bedőltek, de azért a mulatság igen élvezetes volt. Az amerikai népünnepről a következő telegrammok számolnak be:

Victor, julius 3.

A városban tegnap nagy csődületet okoztak a következő falragaszok:

He! Gentleman! Stop!

RENGJÜNK FÖLD!

Washington születésének évfordulóját boxszal ünnepeltük meg. Szeretett polgármesterünk tizenkét fogát ütötték ki s a támadt üregeket bengáliai fénynyel világitották meg. Az örömünnep terét hét halott és ötvenkét sebesült boritotta. Ez jó mulatság volt.

Lafayette halála napját sikerült vasuti összeütközés tette emlékezetessé. A polgármestert a kerekek alól huzták ki. A rendőrfőnököt a mozdony kéményéből szedték ki megfüstölve s mig a nemzeti zenekar hazafias dalokat zengett, a városi tanács tagjait fehérruhás lánykák kisérték utolsó pihenőhelyükre. Ez jobb mulatság volt.

Holnap lesz a legnagyobb ünnep. A szabad Amerika napja. Az uj városi tanács uj, addig nem ösmert mulatságról gondoskodott. A meglepetés óriási lesz, hihetőleg senki sem marad életben. Részleteket nem árulhatunk el. Csak azt mondjuk:

RENGJÜNK FÖLD!

Aki földrengeni akar, jelenjék meg *Big Bull* lábánál. Hazaszállitásról a városi tanács gondoskodik. A t. c. közönség kéretik, hogy indulás előtt földi dolgait hozza rendbe.

Rengjünk föld!
Ez lesz a legjobb mulatság!

Victor Victor
Victor polgármestere.

Victor, julius 4.

A szabadságünnep pompásan sikerült. 7965 halott és 42589 sebesült boritja az örömteret. Mikor a föld megrendült, a jelenlevők is megrendültek s az öröm több polgártársunknak olyan szárnyat kölcsönzött, hogy 40 méter kezdetsebességgel indult utnak. Szeretett polgármesterünk keze *Amerika* zászlajával mértföldekre röpült, mig feje a Yankee doodlet énekelve a Bigg Bull csucsáról tekintett vissza a lenn nyüzsgő sokaságra. A pillanat megható volt és magasztos. A nagy lelkesedéstől a környék minden háza lángba borult. A városban egy idegen, ki lekésett az ünnepről, főbe lőtte magát. Az általános örömet némiképpen csak ez zavarta meg.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánitás.

Halálos veszedelem fenyegetett már, amikor vérmérgezéssel a Rókuskórházba vittek be gyógyitás végett. És most — Istennek hála — teljesen meggyógyulva hagyhattam el a Rókust, azt a helyet, ahol ujból életre keltettek.

A hála, a köszönet és az elismerés szava legyen az első szavam, — szivem legmélyéből mondok köszönetet kezelő orvosaimnak dr. **Fischer Alfréd** és dr. **Grossman** Ignác uraknak, akiknek gondos és fáradhatatlan ápolása örökké felejthetetlen lesz előttem.

Lőrinc, 1899. julius 10.

FABÓ SÁNDOR lőrinci állomási elöljáró.

Köszönetnyilvánitás.

Felejthetetlen jó férjem néhai **Moldován Lajos** elhunyta alkalmából mély bánatomban jóakaróim, jó ismerőim és barátaim részéről a részvétnek oly számos tanujeléit kaptam, hogy külön-külön azokat megköszönni jelenlegi lelki állapotomban teljesen képtelen vagyok.

Ez uton kérem tehát összes jó ismerőseimet, barátaimat és a drága elhunytnak volt jóakaróit, fogadják részvétükért, a temetésen való megjelenésükért őszinte köszönetemet, örök hálámat.

Verespatak, julius hó 8. **Özv. Moldován Lajosné.**

Külön értesités helyett.

Özv. dr. **Kaufmann Dávidné** szül. Gomperz Irma fájdalomtól megtört szivvel jelenti a maga és az összes rokonság nevében, hogy forrón szeretett, felejthetlen férje, a legjobb fiu, testvér, sógor és rokon

Dr. Kaufmann Dávid ur,

a budapesti rabbiképző intézet tanára, f. hó 7-én munkás élete 47., boldog házassága 18. évében Karlsbadban rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

A drága halott földi maradványai Budapestre hozatnak és f. hó 11-ikén, kedden délután 4 órakor helyeztetnek örök nyugalomra a Kerepesi-ut melletti izr. temető halottas házából.

Budapest, 1899. julius hó 9-ikén.

Kaufmann Lipót
Kaufmann Róza
szülei.
Kaufmann Ignác
fivére.
Dr. Oppenheim J. H.
Dr. Rosenthal Ferdinánd
König Lajos
sógorai.

Gomperz Róza
anyósa.
Oppenheim Ernesztin
szül. Kaufmann.
Rosenthal Amália
szül. Kaufmann.
König Rozália
szül. Kaufmann,
nővérei.
Kaufmann Zsófia
szül. König
sógornője.

Gomperz Károly és neje,
Gomperz Miksa és neje
Összes unokaöcsei és unokahugai.

Gyászos részvétet kérünk köszönet mellőzésével.

FŐVÁROS.

(*) **Adókivetés.** A fővárosi adókivető-bizottságok holnap, 11-ikén, a következő helyrajziszámu III. osztályu keresetadó javaslatokat fogják tárgyalni: a III. kerületben 431—476. számig; a IV. kerületben 569—573 számig; az V. kerületben az első bizottság 749—756 számig, a második bizottság 1236/I/e—1241 számig; a VI. kerületben az első bizottság 3879—3884 számig; a második bizottság 3429—3434 számig; a VII. kerületben az első bizottság 5193—5213/4 számig, a második bizottság 4493—4518—41/2 számig; a VIII. kerületben 5983—6062 számig; a IX. kerületben a központi vásárcsarnok (9329—42 hrsz.) K. betüvel kezdődők.

SZINHÁZ, ZENE.

** **A böregér.** Eme darab játszatott ma este — igy kell a *Fledermaus* forditója szerint beszélni — a *Városligeti Szinkör*ben. Szó, ami szó, ennek a szép operettenak a forditása kissé elavult. Különben minden jó volt; *Káldy* Mariska kisasszony, aki mint vendég lépett föl ma este, szépen énekelt és ügyesen játszott, *Sziklai* Kornél mókái vidám hangulatot teremtettek az arenában. *K. Tarnay* Leona finom énekeiért sok tapsot kapott, nemkülönben *Felhő* Rózsi. *Nyilassy* és *Polgár* a börtönjelenetben elemükben voltak. Egyszóval vidám este volt az arenában, *Fodor* karmester ur roppant kedélyesen dirigálta a zenekarát, rá-rácsapkodott pálcájával a villamos lámpák ernyőjére és amikor ez sem használt, egy-egy mély értelmü jelszót röpitett az orkeszterbe:

— Rascher!

— Nicht so rasch!

Egyébként az agilis dirigálás csak hasznára volt a szép előadásnak. A telt ház méltán élvezte a szép Strauss-operettet.

** **A Vigszinház vendégmüvészei.** Az őszszel rendkivül érdekes vendégszereplések lesznek a Vigszinházban. Elsőnek *Sarah Barnhardt* fog fellépni, aki szenzációs szerepét Hamletet is bemutatja a budapesti közönségnek. Novemberben *Novelli* vendégszerepel.

** **Sarah Bernhardt ujabb nadrágszerepe.** Az isteni *Sarah* ugy látszik nagyon tetszhetik önmagának a nadrágszerepekben. Hamlet után most ismét egy ujabb nadrágszerepre vállalkozik. *Maeterlinck* poétikus drámájában a *Pelleas és Melisande*ban Pelleas szerepét fogja játszani. A merész vállalkozásnak Párisban lesz a bemutatója. Talán a kudarca is.

** **Perosi oratoriumai.** A hamar hirnévre kapott egyházi komponista befejezte *Natália* cimü oratoriumát, amelyet szeptemberben fog előadatni. Most ismét oratoriumon dolgozik, amelynek *A kisdedek megöletése* a cime.

** **Magyar tárgyu preimérek Párisban.** *La douceur de croire* cimmel tegnap a párisi Theatre Françaisban három felvonásos ujdonságot adtak, amelynek Jacques *Normand* a szerzője. A darab, amely nagy sikert aratott, versekben van irva. Története a tizenötödik században *Magyarországban* játszódik.

** **Post tot discrimina ...** Félszázados huzavona után ma hozzákezdtek komolyan a *nagyváradi szinház* létesitéséhez. Azon a helyen, ahol a szinház épül, ma kezdték a lebontási munkálatokat. Az első csákányütés mindjárt bajjal járt, mert a városi tanács csak három nappal előbb mondott fel a lebontandó házak lakóinak, akik csak hivatalos erőszakra költöztek ki. A lakók különben pert inditanak a város ellen. A vállalkozóknak a szinházat szerződésszerüleg novemberre tető alá kell hozniok.

** **A Városligeti Szinkörben.** Szerdán *Káldy* Mariska lép föl vendégképpen a *Cigánybáró Saffy* szerepében. Csütörtökön *A kirchfeldi pap* kerül előadásra, a cimszerepben *Feld* Zsigmond igazgatóval. Szombaton *Sziklai* Kornél és *Felhő* Rózsi felléptével a *Lilit* adják.

Hennequin A titkár ur cimü bohózata a jövő héten kerül szinre.

Jaj a szinészeknek!

Bécs egyik kedvenc primadonnája, *Niese Hansi* ellen negyvenkilenc népénekes pört inditott, mert a primadonna a *Vereinsschwester* cimü darabban a következő rögtönzést követte el:

— Az öreg Guschelbauer? Az hatvanötéves ugyan, de különb hangja van, mint azoknak a mai fityfirityeknek, akik népénekeseknek nevezik magukat.

Ennek a pörnek lesznek a következményei a következő ujsághirek a közel jövőben:

I.

Jaj a szinészeknek! (*Állandó rovat.*) *Németh* Józsefnek, a Népszinház komikusának különös megtepetésben volt ma része. Dunakeszin, ahol a müvészek kis házacskája és kertje van, népes deputáció kereste fel. Negyszáznegyvenegy felnőtt és kétszáztizenhárom gyerekcigány tisztelgett nála. A kissé népes küldöttség az egész falut ellepte, de azért semmi sem tünt el. Csak azért, mert a cigányok a becsületük dolgában jártak a müvésznél. A küldöttség egyik szónoka rövid és keresetlen formában arra kérte a müvészt, hogy a jövőben, amikor *A cigánybáró*ban Zsuppánt játszsza, abban a jelenetben, amikor Barinkayt a cigányok vajdájuknak választják, ne tegyen a cigányokra sértő megjegyzést, mert különben ez a küldöttség sem tud majd féket szabni a nagy cigány-nemzetség haragos indulatainak. *Németh* József az ijedtségtől meghatottan csak egy pár értelmetlen szót mormogott válaszában. Végül hangosan felkiáltott:

— Mindent megigérek!

És összerogyott. Nagy gonddal ápolják a beteg müvészt.

II.

Jaj a szinészeknek! (*Állandó rovat.*) Az Éjjeli Örök Országos Egyesülete terjedelmes memorandumot terjesztett fel *Szabó* Antalhoz, a magyar szinpad érdemes veterán müvészéhez. Az emlékiratban a bakterek tiltakoznak az ellen a rosszakarat ellen, amelyet a müvész velük szemben tanusit. Kitünik ez abból a lanyha védelemből, amelyet a *Falu rosszá*ban mint Gonosz Pista kifejt. Nemcsak hogy magán hagyja száradni a *tolvaj* gyalázó cimét, de *ismételten* rajra is kapják. Ez nem lovagias férfihoz illő eljárás és csak arra alkalmas, hogy az éjjeli örök amugy is rossz hirét még rontsa és nehéz megélhetési viszonyaikat sulyosbitsa. Arra kérik tehát, hogy igyekezzék a jövőben a sérelmes panaszok orvos-

lására és akkor rövid időn belül az egyesület tiszteletbeli tagjának fogják megválasztani. A müvész már válaszolt is. Értesitette az egyesület elnökét, hogy ő szivén hordozza a bakterek érdekeit és azért a memorandumot pártolóan, az igazgatójának adta át.

II.

Jaj a szinészeknek! (Állandó rovat.) Minden kommentár nélkül adjuk a következő két levelet:

T. c.

Kassai Vidor

szinész urnak

Budapest.

Az *U. N.* Házmesterek Egyesület elnöksége saját hivatalos lapja révén csak most értesült arról, hogy ön visszavonult a szinpadi deszkákról diskrét magányába. Ez a visszavonulás sem képes elfojtani bennünk azt a keserüséget, amelyet ön tudtunk és beleegyezésünk nélkül éveken keresztül okozott. Hivatalos lapunk ugyanis fenti hirhez azt a megjegyzést füzi, hogy ön valami *Orfeusz* cimü férfimunkában mindig kifigurázta a házmestereket. Mindig Styx Jankónak hivatta magát és rossz vicceket csinált tisztességes foglalkozásunkra. Még lapunknak sem akartuk ezt elhinni, mert önt mindig derék férfiunak tartottuk. Sohsem maradt adósa a kapupénzzel *H. M.* kollegánknak és még mindig fülünkben cseng egyéb szerepeiből az ön kellemes baritonja. De azért mégis kifejezzük rosszalásunkat és szerencséjének mondhatja, hogy már visszavonult a *megérdemelt* nyugalomba.

Tisztelettel

Az *U. N. H. E.* elnöksége

(Olvashatatlan aláirás.)

Az *U. N.* Házmesterek Egyesülete t. elnökségének

Helyben.

Minden félreértés elkerülése végett kijelentem, hogy amit lapjuk ir, az minden alapot nélkülöző koholmány:

1. Mert én a pokolban csak *vice*házmester voltam.

2. Mert nemcsak a nők, hanem a házmesterek barátja is vagyok.

3. Mert én a nyugalomba vonulást nem érdemeltem meg.

4. Végre mik önök? *Uszni nemtudók*, vagy *ugynevezettek?* Ezt tudni kell!

Tisztelettel

Kassai Vidor.

•

Ime, egy kis részlet a közel jövőből. Jaj a szinészeknek!

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Párbaj a felhőkkel.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Alsó-Lendva, julius 8.

Mi, akik itt a határszélen laknunk, évek óta figyelemmel kisérjük azt a nagyszerü harcot, amelyet egy egyszerü stájer szőllőbirtokos, *Stieger* Albert, Windisch-Feistritz városka polgármestere kezdeményezésére a szomszéd ország lakossága épp oly áldozatkészséggel, mint erélylyel és kitartással folytat a szőllők legborzasztóbb ellensége, — a jégeső ellen. Négy évvel ezelőtt állitotta fel Stieger az első néhány állomást; de már az első év folyamán több, mint 10 állomást szerveztek az érdekeltek. Azóta minden vihar több-több hivet hozott Stieger és a védekezők táborába. A lövöldözés oly feltünő és szemmellátható átalakulásokat idéz elő a vihar idején fenyegető vészterhes felhőkben, hogy azokon a vidékeken folyton nő azoknak a száma, akik biznak a védekezés lehetőségében és amint a velők való személyes érintkezésem alkalmával meggyőződtem, a lövöldözést mint a jégverés ellen való hatalmas fegyvert emlitik. Ma már több, mint kétszáz lövőállomás van szervezve és Alsó-Stájer hegyláncainak minden magasabb pontja, egy-egy erőd a jégfelhők ellen. De nemcsak Stájerországban foglalt mindinkább nagyobb tért ez a védekezési rendszer, hanem több más országban is, mert amikor a kisérletezéseknek hire szétment a világ minden irányába, Windisch-Feistritz Oroszországból, Olaszországból, Görögországból, Dániából, Amerikából és több más államból látott vendégeket, akik a lövöldözés módját és hatását tanulmányozni sereglettek oda.

A legnagyobb figyelemre az olasz kormány méltatta ezeket a kisérletezéseket, amennyiben azok tanulmányozására kiküldte dr. *Margoni* páduai egyetemi tanárt, aki Windisch-Feistritzen néhány hétig időzött, a lövöldözések eredményét viharok alkalmával ismételten megfigyelte s hazatérve kormányának előterjesztést tett, minek következtében az, mint mi Windisch-Feistritzen értesültünk, 156 lövőállomást állitatott fel a védekezések további tanulmányozása céljából. Dr. *Margoni* tanár egyidejüleg emlékiratban a lövöldözés hatását tudományos alapon igyekszik bebizonyitani, amennyiben reá mutat arra a szoros összefüggésre, amely a jégképződés és a viharnak a felhőkben gyakran fellépő óriási villamos feszültsége között fennáll. Kimutatja, hogy a jégképződés mindenkor lokális tünemény, amely a villamosságnak a különböző felhőrétegek vizpáráira történő befolyásának az eredménye és hogy a jég ott, ahol képződik, le is esik. Ennélfogva a jégfelhő nem kergethető el, hanem csakis a jég képződése gátolható meg. Még pedig az által, hogy a felhőrétegeket mozgásba hozzuk vagyis összekeverjük őket és meggátoljuk azt, hogy a villamosságban rejlő plus és minus erő a vizpárákra gyakorló káros befolyását érvényesithesse, ami által megakadályozzuk az ugynevezett golyótánc létrejöttét, amelynek eredménye: a jégeső.

A mozsarazás a Stieger-féle rendszer szerint akként történik, hogy nagy kaliberü mozsarak az ugynevezett hangtölcsérek alá helyeztetnek és ezeken keresztül, gyors egymásutánban mindaddig történnek lövések, mig a viharfelhők el nem oszolnak. A hangtölcsér 2½ méter magas mozdonykéményhez hasonló erős bádogkürt, mely szilárd alapra van erősitve és alul egy bevezető nyilással bir a mozsár részére. Egy egy hangtölcsérhez 5 mozsár tartozik, ez alkot egy garniturát és ilyenek vannak talán 1—1 kilométer távolságban minden magasabb hegycsucsra felállitva. A lövés a hangtölcséren keresztül meglepő eredménynyel jár. A tölcsérben levő levegő a lövés pillanatában komprimálódik és karika alakjában, a legtöbbször szabad szemmel láthatóan, messze hallható sivitással és óriási sebességgel surran fel a légkörbe. A sivitás a lövés után 10—12 másodpercig még tisztán hallható és a hangokból következtetni lehet arra a magasságra, amelybe a komprimált levegü és ezzel a lövés hatása ér. Dr. *Margoni* különféle kisérletek alapján, 1500—2000 méterre teszi a lövés hatását. Miután számtalan megfigyelés bizonyitja, hogy a viharfelhők sohasem járnak ily magas régiókban, ennélfogva mindinkább jogosult az a feltevés, hogy igenis meg lehet zavarni és lehetetlenné tenni a jégképződést a lövöldözések által, mert a lövések a levegőben, a jégképződés processzusában szükséges feltételeket megbontják. Erre vall még az a körülmény is, amit minden eddigi megfigyelés igazol, hogy a rendszeres lövöldözés alatt, ugy a villámlás, valamint a dörgés megszünik és hogy mindazokon a vidékeken, ahol lövőállomások vannak, a mióta mozsaraznak, egyetlen villámcsapás sem fordult elő, noha azelőtt azokon a tájakon az igen gyakori volt.

Mi néhányan vidékünkről, az idei tavasz folyamán bejártuk a windisch-feistritzi lövőtelepeket és az ott látottak, valamint a más oldalról nyert értesüléseink reményeket keltettek bennünk, ugyanannyira, hogy elhatároztuk, hogy mindent el fogunk követni, hogy lövőállomások felállításával e védekezési mód kipróbálásához mi is hozzájárulunk és ha lehet, szőllőinket ujabb jégcsapásoktól megmentsük. Fáradozásunk eredménye eddig az, hogy a Meteorologiai Intézet első asszisztense *Raum* Oszkár hozzánk jött, kisérletezett és a védekezés e módjának komoly alapját elismerve, bennünket a legintenzivebb tevékenységre buzdított. Megalapitotta velünk az egyes pontokat, ahol állomásokat kell felállitani és végül a Meteorologiai Intézet 4 lövőgarniturát bocsátott rendelkezésünkre. Ezeken kivül még 10 garniturán van, ebből már néhány fel van állitva, a többit legközelebb fogjuk felállitani. De hogy sikeresen védekezhessünk, még kellene legalább 15 állomást létesiteni. Odaát Ausztriában ön-erejükből, minden állami támogatás nélkül 200 állomást tudtak rövid idő alatt létesiteni a gazdák, nálunk pedig a biztató példák ellenére nem sikerül a megfelelő hozzájárulást előteremteni; mert nincs összetartás, nincs meg a közjó iránti áldozatkészség, nincs az a komoly törekvés, amely előfeltétele és biztositéka minden nagyobb akciónak! Pedig ha meggondoljuk, milyen hatóerejü lenne a sikeres védekezés, mily kimondhatatlan áldást hozna ugy a gazdák, mind pedig a szőllőbirtokosokra, nem volna szabad visszariadnia az aránylag csekély áldozatoktól, bár nem biztos ellenszerről, hanem még csak egy — de már nagy reményekkel kecsegtető — kisérletről van szó.

Fuss Nándor.

MÜVÉSZET.

□ **Erzsébet királyné siremléke.** A magyar nők mult évben mozgalmat inditottak, hogy Erzsébet királyasszonyunknak a bécsi kapucinus-templomban elhelyezett koporsójára érckoszorut tehessenek le a a magyar nők soha nem muló szeretete és kegyelete jeléül a királynő emléke iránt. A király megengedte, hogy a koszorut elhelyezhessék a királyné koporsóján. A hölgybizottság a koszoru mintázásával *Zala* György szobrászt bizta meg, aki több izben járt Bécsben és az udvarnál engedélyt nyert arra, hogy a koszoru helyett valóságos müemléket állithasson a felséges asszony szárkofágja mellé. Ez az emlék most készült el agyagban a müvész mütermében. A királyasszony keresztjére a bánkódó fájdalmas szüz hajlik. A kereszt egyik felén dus babérlomb van és a másik felén pálmaág. A kereszt előtt van a térdeplő és rajta nyitott imakönyv, melybe a királyné imádsága van vésve. Az egész emlékmü szép, és megható. Nemsokára bronzba öntik s ugy helyezik el a királyné és Rudolf trónörökös koporsói közé. A legérdekesebb a dologban az, hogy a Habsburgok ősi temetkezési helyén, a kapucinusok templomában ez lesz az első siremlék és szobormü.

□ **Magyar festő képe Ausztriában.** A párisi Szalonban nagy feltünést keltett *László* Fülöp *Daniella* cimü képe. A festményt az angol kormány megvásárolta és az ausztráliai Adelaide-muzeumban fogja elhelyezni. Ez a vásárlás nagy kitüntetés a müvészre és az egész magyar müvészetre, mert az angol kormány csak nagy ritkán szokott idegen müvésztől vásárolni.

TÖRVÉNYSZÉK.

Bünügyi tigrisek.

Vannak közönséges, szürke ügyek. Olyan szürkék és olyan közönségesek ugy önmagukban, hogy a birák, akiknek elintézés okából kiosztják, álmosan törülgetik a szemüvegjüket s dörmögnek hozzá valamit a pokolról. Mert a mi időnkben nem *eset* az, ha sikkaszt valaki, ha lop egy kevéskét, meg ha hamis kridát csinál. Az az *eset* kérem, ha valaki fejbe veri az embertársát és kiszedi a mellényzsebéből a hatosokat, meg az ezüst órát láncostul. A svindler az semmi, az nem csinál esetet, csak unalmas törvényszéki tárgyalást. A *gyilkos*, az a valami! Olyan valami, hogy az egész familiáját, apját, anyját beburkolja a maga hirhedtségének sötét ködébe. Aztán ha még meg is mer mukkanni az olyan ember, akinek a családfáján ilyen fattyuhajtás termett, hát azt menten végig köpik, megtaszigálják s mindenekfölött *érdeklődnek* iránta.

Nem mondjuk, hogy le kell vennünk a kalapot, mikor a Hegyi Károly gyilkos ur édes apjának a 78.000 forintos hamis bukásáról beszélgetnek a törvényszéknél. Még akkor sem mondanánk ezt, ha már végesvégig beigazolták volna, annak rendje-módja szerint, hogy az idősb Hegyi Károly, elszámolás, könyvelés és egyéb irka-firka nélkül vágta zsebre a Berger és Hegyi-cég bevételeit. Még az idősb Hegyi Károly urat esetleg megillető svindler szót is csak akkor mondanánk ki rá, ha már az irás a kezünkben volna róla. De soha, semmi esetre sem mondanánk ki azt a szót, amely ezt az amugy is szerencsétlen apát a fia istentelenségével hozza relációba.

A mi világunk erkölcsi megzavarodottságát misem jellemzi jobban, mint az, hogy ma, mikor idősb Hegyi Károly ügyét tárgyalták, valami suttogó vád terjedt ki a törvényszék folyosójára, az utcára, meg mindenhová, ahol az emberek bünügyi tigrisei éhesen lesnek az esetekre. A „gyilkos atyját“ a puszta vádra, annak a fának mondták, amelynek a törzséhez közel hullott gyümölcse a gellérthegyi gyilkos. Az a szürke, közönséges ügy pedig, amelynek testvéreit álmosan, unatkozva tárgyalják máskor a törvényszék urai, egyszerre nagy eset, érdekes és izgató eset lett a folyosó bün-kibicei előtt. A fiu hirhedtségének sötét, piszkos ködébe burkolták bele az apát, akiről eddig csak az sült ki, hogy fizetésképtelen ugyan — de még nem csaló. S ha kisülne az is, akkor se a gyilkos apját köpjék le benne, hanem idősb Hegyi Károlyt, akit még csak esetleg fog megilletni a svindler cim. És akkor is legfeljebb csak az.

G—a.

§§ **Sikkasztás a fogyasztási adóhivatalban.** A józsefvárosi teherpályaudvar fogyasztási adóhivatala sikkasztóinak a bünügyét három napi tárgyalás után ma fejezte be a budapesti törvényszék *Agoraszló* Péter biró elnöklete alatt. Az ügyész, *Egressy-Nagy* László vádbeszéde után, aki valamennyi vádlottnak a sikkasztás miatt való elitélését kérte, dr. *Körmendi* Sándor, dr. *Kriszhaber* Adolf, dr. *Keszits* Antal és dr. *Vig* Viktor védők mondották el védőbeszédeiket. A törvényszék a védők meghallgatása után *Szily* István vádlottat *nyolc havi börtönre*, *Técsi* Dániel, *Ignácz* György és *Markert* József vádlottakat *tiz hari börtönre itélte.*

SPORT.

*** **A tatai melepetések.** Azokat a sportsmaneket, akik nem voltak tegnap Tatán, nem annyira a versenyek eredményei lepték meg, mint inkább a horribilis kvóták, amelyeket az egyes futásokban fizettek. A hét verseny közül kettőben, a Remeteségi dijban és az Akadályversenyben a két legjobb ló győzött: *Gezankt*, melyet mi első helyre jelöltünk és *Conjuror*, az egyetlen igazi steepler a résztvevők közöött, s mégis az előbbiben 10-, az utóbbiban 7-szeres pénzt fizetett a totalizatőr. Még meglepőbbek a helykvóták és ezek jellemzik legjobban az istállóhirek által könnyen befolyásolható fogadókat. *Kartal*-ra, mely Budapesten jó társaságban több izben is volt már favorit itt bizonyára nem lett volna a 30-szoros hely-kvótának a negyedrésze sem; a többiek sorából mint legjobbakat megemlitettük volt *Gohért*, *Dalffyt*, *Ellucit*, *Façont*, *Das ist die wahret* s jóllehet ezek mind jó lovak, különösen a két utóbbira mégis százon felüli hely-kvóta volt 25 forintra. Aki tehát józanul játszott tegnap, nem kellett annak letörnie, mert a mellett, hogy *Gezankt* győzelme egészen reális volt, *Gohér*, *Dalffy*, *Façon*, *Elluci* és *Das ist die wahre* helyei is többek voltak a valószinünél. Nem kellett volna a fogadóknak letörniök annak dacára sem, hogy három versenyben határozott baleset érte őket: igy *Dalffyt* a legrövidebb orrhosszsal verték le az utolsó pillanatban, *Das istdie Wahre*-t elovagolták, *Futár* pedig, mely győzött volna, kitört. A fogadóvilág különben még sohasem volt olyan ideges, mint a tegnapi kirándulás alatt; valóságos börzei hangulat uralkodott a tatai tribün előtt, mely pánikszerü jelleget öltött egy-egy nagyobb meglepetésnél. Szomorubban sohasem jött még különvonat Tatáról haza, mint most, végtelen láncolata után a legsulyosabb letöréseknek.

TÁVIRATOK.

Statárium Belgrádban.

Belgrád, julius 10.

Belgrád városra és környékére kimondották az ostromállapotot. Hivatalos forrásból eredő hirek szerint ezt a rendszabályt bizonyos leleplezések következtében rendelték el, amelyeket a merénylet ügyében folytatott vizsgálat alatt tettek. Hivatalos körökben arra is utalnak, hogy ennek a rendszabálynak az a szükség is oka, hogy a közbiztonság felett örködni kell.

Zimony, julius 10.

Ma délután *Belgrádban* a *Szrpske Novine* hivatalos lap külön kiadásban jelent meg és királyi ukázt közölt, mely szerint Belgrádban és a belgrádi járásban *a kivételes állapot és a statárium kihirdettetik.* Az ukázt az összes miniszterek aláirták. A statariumról szóló 6. szakasz igy hangzik: A rögtönitélő biróság a következő büntettekről és vétségekről van jogositva itélkezni: 1. melyek a haza, az állam, a monarka és az alkotmány ellen követtetnek el, 2. melyek a törvény, a hatóság és a közbiztonság ellen követtetnek el, 3. közveszélyes büntettekről és vétségekről. A statárium második szakasza szernt *e törvény sulya alá esnek azok a bünczselekmények is, amelyeket a statárium kihirdetése előtt követtek el, de melyekben a biróság még nem hozott itéletet. Ezt a törvényt tehát a Knezsevics-féle merénylet vádlottjaira is alkalmazni fogják. Knezsevics* állitólag mult hétfőn, 3 nappal a merénylet előtt egy másik vádlottal Zimonyban egy kis korcsmában találkozott és ott beszélték meg a merénylet részleteit.

Zimony, julius 10.

*Belgrád*ból jelentik: Nikola *Pasicsot* Pozsarevácról, ahol elfogták, kiméletesen vitték a belgrádi fogházba.

Azokat a hivatalnokokat és tanárokat, akik a radikális párthoz tartoznak, ma elfogták. Félhivatalos részről közlik, hogy *Gruics* Száva tábornokot a *Vesznics* tanárnál elkobzott kompromittáló levelek miatt mozditották el a pétervári követségről.

A letartóztatottak közül azokat, akiket a hatóságok megsértése miatt fogtak el, ezek között az *Odjek* szerkesztőségének tagjait, *öt napi* fogságra itélték. Az összeesküvés miatt fogságra vetett merénylők ügyének megvizsgálására *Autonovics* semmitőszéki birót kormánybiztossá nevezték ki. A kihallgatások ma kezdődtek meg. Legelőször *Protics* Istvánt, az *Odjek* szerkesztőjét fogták vallatóra.

Köln, julius 10.

*Belgrád*ból táviratozzák a *Kölnische Zeitung*nak: *Gruics* Szava tábornok elmozditása már régen befejezett dolog volt. A pétervári követ már a *Sadovszkij*-konfliktus kitörésekor bizalmas levelezésben volt *Vesznics* tanárral, akit szintén letartóztattak. *Gruicsot*, mihelyt Belgrádba ér, letartóztatják. Ha *Milán* most nem tud elbánni a merénylet vezetőivel, akkor az Obrenovics-dinasztia elveszett.

Zimony, julius 10.

Gjurics Milán főpapot, a legtekintélyesebb radikálisok egyikét, Usiceből ma a reggeli vonattal *erős fedezet alatt Belgrádba hozták és átadták a rendőrfőnökségnek.* Letartóztatták továbbá *Todomski* vegyészt és az *Odjek*nek két munkatársát, *Gyorggevicset* és *Szabicsot.* Az *Odjek* megszünt. Ma délelőtt a király egy nisi és leskovacsi deputációt fogadott, amely e városok 100-nál több tekintélyes polgárából áll; több előkelő radikális is volt köztük.

Belgrád, julius 10.

Antonovics Nasztasz felebbezési birót a kormány megbizta a merénylet ügyében a vizsgálóbirói tiszttel.

Belgrád, julius 10.

Milán király szerencsés megmenekülése alkalmából *Sándor* és *Milán* királyokhoz Szerbia sok községéből még mindig érkeznek az üdvözlő és hódoló feliratok. Az ország belsejéből ugyane célból számos küldöttség is jön ide. Néhány további letartóztatás történt. A vizsgálat eredményét titokban tartják, ami arra enged következtetést, hogy fontos leleplezések történtek. Szerb hivatalos forrásból jelentik, hogy most már meg van állapitva, hogy a merénylő nyolc nappal a merénylet elkövetése előtt Bukarestben tartózkodott.

Pétervár, julius 10. A *St. Petersburger Zeitung* legjobb forrásból arról értesül, hogy a *Charlotte* német iskolahajó a legközelebbi napokban vagy 10 napi tartózkodásra ideérkezik.

Pétervár, julius 10. A pétervári és londoni kormányok az afganisztáni trónöröklés kérdése dolgában tárgyalnak.

A miniszterelnök köszönete.

Arad, julius 10. *Vásárhelyi* Lászlóhoz, a megyei szabadelvüpárt elnökéhez a miniszterelnök ezt a levelet küldte:

Aradmegye szabadelvü pártjának tisztujitó gyüléséből hozzám intézett sürgönyük, melyben megtisztelő bizalmukról és hathatós támogatásukról biztositanak, őszinte örömömre szolgált. Fogadja igen tisztelt pártelnök ur ezen figyelméért, politikám mellett történt állásfoglalásáért és kifejezett nagy és megtisztelő bizalmáért őszinte meleg köszönetemet. Kérem, tolmácsolja ezt elvtársainknál is. Kiváló tisztelettel

Széll Kálmán s. k.

A párisi események.

Páris, julius 10. A *Gazette de France* a rendőrfőnöknek ez évi március havában kelt titkos jelentését közli, mely szerint a royalista-párt az antisemita-ligát és a hazafias ligát szubvencionálja *Déroulède államcsiny-kisérletére 300,000 frankot költött.*

Páris, julius 10. A julius 14-iki nemzeti ünnep alkalmából Loubet elnöktől kegyelmet nyert egyének közt vannak De *Foseilhombes* és De *Baulay* is, kik az auteuili tüntetés miatt itéltettek el.

Giletta tábornok megkegyelmezése.

Páris, julius 10. *Gilettá*nak, a nemrégen kémkedés miatt öt évi fogságra itélt olasz tábornoknak, a julius 14-iki nemzeti ünnep alkalmából megkegyelmeztek.

Amerikai püspökök a pápánál.

Róma, julius 10. A pápa az amerikai latin püspökökat ma közös kihallgatáson fogadta és szerencsét kivánt neki konziliumuk szerencsés bevégzése alkalmából.

Hohenlohe kancellár Párisban.

Páris, julius 10. *Hohenlohe* német birodalmi kancellár Párisban tartózkodik és csak e hó 14-én, a nemzeti ünnep napján utazik vissza Németországba.

A bécsi szocialisták tüntetése.

Bécs, julius 10. *Kalksburg* nyaralóhelyen több szocialista munkás tüntetett *Strobach* helyettes-polgármester villája előtt. A munkások ezt kiáltották:

— Mi nem vagyunk tolvajnépség! Le a választójog elrablóival!

A csendőrség, ugy látszik, tudott arról, hogy tüntetés készül, mert csakhamar tizenöt csendőr jelent meg a tüntetés helyén. A csendőrök félreszoritották a tömeget, e közben egy a patak mellett levő korlát leszakadt és *több munkás a patakba esett.* Néhány megsebesült. A csendőrség több munkást letartóztatott.

Bécs, julius 10. A bécsi szocialisták ma tizenöt tüntetőgyülést akartak tartani, „a választójog elrablása" napirenddel. A rendőrség mind a tizenöt gyülést betiltotta.

Belgium válsága.

Brüsszel, julius 10. *Brialmont* tábornok a király megbizásából kiáltványban követeli az általános és egyenlő választási jogot és a személyes katonai szolgálat bebozatalát. A manifesztumban Brialmont utal a hágai konferencia meghiusulására.

Nagy feltünést keltett a brüsszeli polgármester levele, amelyben figyelmeztette a munkáspárt igazgatóbizottságát, hogy a tüntetések ismétlődése esetén a rendőrséget mozgósitani fogja ellenük. A szabad ég alatt tartandó meetingeket és az utcai tüntetéseket betiltották.

Brüsszel, julius 10. A király a nemzeti ünnepen, julius 23-án politikai beszédet fog mondani, a melyben a korona a krizissel szemben állást fog foglalni. A király beszédét az egész országban nagy izgatottsággal várják.

A bajor választások.

München, julius 10. Bajorországban ma folytak le az országgyülési ősválasztások. A müncheni 1-ső választókerületben, melyet eddig öt liberális képviselt, a szocialisták és a centrum közös listája győzött. A müncheni 2-ik választókerületet és *Nürnberget* megtartották a szocialisták. Fürthben, melyet eddig három liberális képviselt, a szocialdemokraták és a demokraták győztek. A centrum eddig *Passaut* a parasztszövetségtől és *Regensburgot* a liberálisoktól hóditotta el: valószinüleg *Werdenben* is elvesz két kerületet a konzervativektől és a liberálisoktól. A választási eredmények többsége még ismeretlen.

Anglia és Transvaal.

London, julius 10. (Alsóház.) *Campbell-Bannermann* felvilágositást kiván a Transzvállal való tárgyalások állásáról.

Chamberlain gyarmatügyi miniszter azt válaszolja, hogy az ügy állapota most *még zavarosabb*, mint valaha volt. Maga a brit kormány sem érti teljesen azt, amit előterjesztettek. A miniszter arra kéri *Campbell-Bannermannt*, ismételje holnap kérdését.

Brodrick parlamenti államtitkár kijelenti egy kérdésre, hogy a Delagoa-öböl kérdésben legkésőbb októberben dönteni fognak.

Az elfogott francia tüzérek.

Páris, julius 10. A St. Martin Vesubie közelében az olasz hatóságok által szombaton elfogott három francia tüzérkatonát szabadon bocsátották, mert kihallgatásuk alkalmával kitünt, hogy csak azért lépték át a határt, mert eltévedtek.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, julius 10. (*Gabonapiac.*) Szép idő nyomasztólag hatott a hangulatra. Buza és rozs későbbi katáridőkre körülbelül 1½ márkával, buza juliusra 1 márkával olcsóbb. Effektiv rozsban kevés a készlet és jól fizették. Zab változatlan. Az idő meleg.

Berlin, julius 10. (*A Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 238.60. Osztrák-magyar államvasut 148.25. Déli vasut 35.75. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.—. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, julius 10. Árfolyamok juliusra. (*A Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 238.60. Osztrák-magyar államvasut 148.50. Déli vasut 34.90. Osztrák arany —.—. Olasz járadék 94.60. Laura-kohó 262.25 Harpeni 202.30. Discont 196.40. Alpesi —.—. Bécs bankegyesület —.—. Gyengült.

New York, julius 10. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* juliusra 78.⅝/s, szeptemberre 78.⅝/s, decemberre 79.⅞/s. *Tengeri* juniusra 39.¼/s.

Chicago, julius 10. *Buza* juliusra 71.⅝/s. *Tengeri* juniusra 33.¼/s.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hűség.

Esküszik a lány
Kérve, nem kérve —
A földre, égre,
Az üdvösségre.

S a mig csak egyre
Több az esküvés:
A leányhűség
Mégis oly kevés.

Révész Tivadar.

+ **A királyrészvény.** A napokban Londonban külön árverést hirdettek ki egy részvényre. Ritka részvény ez, London egész bankárvilága összegyült az árverező csarnokban. De nagy volt a meglepetés és bosszuság, mert kihirdették, hogy az árverés elmarad, mert kilátás van rá, hogy magánvevő veszi meg a részvényt. A kikiáltási ár száztizezer font, a magánvevő felajánlott száztizennégy ezer fontot, tehát körülbelül másfélmillió forintot. Jó üzlet igy is, tavaly a részvény harmincöt ezer forintot jövedelmezet osztalék fejében. A részvény neve különben királyrészvény (angolul kings share) és tulajdonosa a részese a New River Company-nek, a mely társaság vizzel látja el Londont. Igen nevezetes a története is ennek a részvénynek. A születése évszáma 1609. Ekkor történt ugyanis, hogy egy Hugh Myddleton nevü kalandor arra a gondolatra jutott, hogy vizvezetékkel látja el Londont, amely már akkor is elég nagy volt. Hamarjában monopóliumot szerzett a vállalatának s megkezdotte a munkát. De a pénze nemsokára elfogyott s ekkor füt-fát megostromolt pénzért. Nem akadt senki. Ekkor Myddleton gondolt merészet és beleavatta Anglia akkori királyát, Stuart I. Jakabot, aki nyakig tele lévén az adóssággal, kapva kapott az ajánlaton. Beállott a kalandor csendes társának. A New River Companynek ők ketten voltak az első részvényesei. Részjegy is kettő volt csak persze: a királyét ugy hitták, hogy king's share, Myddleton-ét pedig ugy, hogy: adventurer's share (kalandor-részjegy). A jövedelmen, amely évről-évre gyarapodott, békésen megosztoztak. A békés együttlét eltartott 1625-ig. Akkor meghalt a király, nemsokára a társa is s a részvényeket utódaik örökölték. Nemzedékről-nemzedékre szállottak a részjegyek s a gazdáik azóta alaposan fölszaporodtak. Fel is osztották azért a két részvényt kisebb porciókra s ilyen volt az a részjegy is, amely lázba kergette az egész londoni pénzes-világot. Hogy pedig olyan ritkán van ehhez a részjegycseréhez szerencséje a világnak, annak oka eléggé természetes. Az apró részvények is fel vannak ugyanis darabolva tizedekre, századokra meg ezredrészvényekre is, már pedig az tisztára csoda, hogy az ilyen ezer darab ezredrészjegy egy ember kezébe kerüljön. Az előző két században nem is volt erre egyetlen egyszer sem eset. Ebben a században is csak egyszer, amikor aztán vagy száztizenötezer forintot adtak meg érte.

*

+ **Mrs. Elsa Gray cigarettája.** Amerikában, szinte hihetetlen, — megszólják azt a hölgyet, aki nyilvános helyen füstöl. Egy előkelő vendéglőben ült a minap mrs. Elsa Gray a férjével és egy barátjukkal és jóizüen szítta a cigarettáját. Mr. Tavener a vendéglős felháborodva ezen a hallatlan „nőietlenségen", oda ment hozzá és felszólitotta, hogy ne cigarettázzék. Mrs. Elsa Gray azt felelte, hogy még álmában sem engedi magát a szabad akaratában korlátozni és felszólitott Mr. Tavenert, hogy törődjék inkább a konyhájával és egyébb szakbeli dolgaival. A vendéglős erre rendőrt hivatott és a békebiróhoz kisértette az urhölgyet. A békebiró pedig itélt. Fölmentette mrs. Elsa Grayt, azzal a megokolással, hogy jussa volt a cigarettázásra, valamint a vendéglősnek is jussa volt ahhoz, hogy kiutasitsa, végül a rendőrnek is jussa volt ahhoz, hogy a nemes urhölgyet letartóztassa. Ahol ennyi embernek van igaza, kinek van hát igaza?

*

+ **Hirdetés.** Egy fővárosi szabóüzlet kirakatában a következő hirdetés látható:

> *A t. közönség figyelmébe ajánlom divatosan szabott pepita nadrágjaimat, amelyek rövid idő alatt már Párisban is lábra kaptak.*

Szegény Zsilip ur! Ha ön mondana ilyet, a társaság lekapná a lábáról . . .

*

+ **Edison két találmánya.** Aki azt hiszi, hogy Edison, a nagy feltaláló, afféle komor, tudós ur, aki összeráncolt homlokkal mindig csak „feltalál", az kellemesen csalódhatik az alábbi eset elolvasása után. Nemrégiben történt, hogy egy európai ujságiró meg akarta interjuvolni Edisont. Bizony többször kellett kopogtatnia a nagy feltalálónál, amig bebocsátották. Hanem rossz ujságiró lett volna, ha ugy ment volna el Amerikából, hogy ne valósitsa meg föltett szándékát. Amikor aztán sikerült végre Edison szine elé jutni, a következő dialógus fejlődött ki köztük:

— Mit kiván uram? — kezdte Edison. — Kérem, csak röviden mondja el, mert nekem sok a dolgom és kevés az időm.

— Ezer bocsánatot kérek alkalmatlankodásomért, de Európából jöttem, most ismét visszamegyek és a hires Edisonról szeretnék valamit irni a lapoknak.

— Tehát gyorsan, mit akar tudni?

— Csak két kérdésre kérek feleletet. Mi az ön első és mi az ön utolsó találmánya?

— Figyeljen. Reggelinél egyszer azt olvastam az ujságból, hogy Braceley bankár vaskasszáját egy éjjelen föltörték. Ez éppen abban az időben történt, amikor sokat foglalkoztam a villamossággal. Azonnal elmentem Braceley bankárhoz, ahol egy szolga fogadott és megkérdezte, mi járatban vagyok. Elmondottam, hogy a rablás ügyében jöttem és erre rögtön bebocsátott a bankárhoz. Rossz kedvü volt, de kedve földerült, amikor elmondottam, hogy olyan készüléket adok neki, amely megakadályozza, hogy még egyszer megfurják a vaskasszáját. Jutalmul egyetlen lánya kezét kértem. Eleinte roppant haragos volt, szemtelennek mondott, de később meggondolta a dolgot és kijelentette, hogy nekem adja a leányát, ha a találmányom beválik. Beletettem készülékemet a kasszába és megmondtam a bankárnak, hogy éjjel próbálja meg a szekrényt akár kulcscsal, akár másképpen kinyitni. Másnap reggel eljövök, hogy megtudjam, mi volt az eredmény és hogy megkapjam a jutalmat. Reggel, amikor odamentem, betegen feküdt a bankár. Éjjel megpróbálta a szekrény kinyitását, de készülékemtől olyan villámos ütést kapott, hogy ájultan terült el a földön. A találmányt kitünőnek találta.

— Nos Edison ur és megkapta a leány kezét?

— Természetesen. Lássa, ez volt az első találmányom.

— És az utolsó?

— Az utolsó? Ez a mese, melyet most önnek elmondottam.

Hanem aztán ezért is érdemes volt Edisont meginterjuvolni.

*

+ **Két furulyáról és néhány tövisről.** Az egykor rettegett magyargyilkos oláhnak, Janku Avrámnak két furulyájáról regél egy aradi ujság bus históriát. Az aradi szabadságharci ereklyemuzeumban őriznek egy furulyát és egy tövis-csokrot. Ez a két dolog őrzi az emlékét Janku Avrámnak. A furulya abból az időből való, amikor Janku öreg korára, teljesen elzüllötten, faluról-falura járt és furulyájával koldulta össze a kenyerét. A tüske-csokrot pedig Janku elhagyatott sirjáról szedték. Most egy ujabb furulyája került napvilágra. Kandra Geraszim, kőrösbányai ügyvéd és Zaránd megye volt tisztviselője az alapitandó oláh nemzeti muzeumnak küldte be. Kétségek merültek fel, hogy ez a furulya csakugyan a nagy Avrámé volt-e és Kandra az aradi oláh ujságban hosszabban irja le a furulya történetét. A hirhedt Avrám utolsó éveiben leginkább Kőrösbányán időzött. Nem volt állandó lakása, hanem Liber János péknél volt éjszakai szál-

REGÉNY.

A más büne.

(19) — Amerikai detektivregény. —

Irta: **JULIAN HAWTHORNE.**

— Azt hiszem, igazad van — mondotta Percy — de nem látom át, hogy micsoda jognál fogva fizettessem ki veled az adósságaimat. Barátok voltunk Bálint, de sohasem tettem neked semmiféle szolgálatot és semmi reményem sincs arra, hogy viszonozhassam azt, amit most velem tenni akarsz!

— Sokkal kevesebbet fogsz nekem tartozni, semmint gondolod — felelte Bálint. — Először is semmi hasznom nincs a pénzemből; ha nem adnám ki érted, bizonyára a játékosok zsebébe vándorolna itt New Yorkban. Másodszor szükségem van arra, hogy elkisérj. Összeillünk és ez nem esik ugy meg mindennap! De az igazság az — erről nem beszéltem veled soha, ámbár kitalálhattad — mondom, az igazság az, hogy eljárásomat nagyban előmozditja az, hogy Nolen Paula bátyja vagy.

— Ah! Szerelmes vagy bele?

— Igen, igy kell lennie! Ő az én legdrágább barátom a világon és érette mindent megtennék. De ő sohasem lehet más, csak barátom.

— Ha feleségül akarod venni, biztosan hiszem, hogy . . .

Bálint egy kézmozdulatával félbeszakitotta.

— Erről soha szó sem lehet — felelte Bálint — már házas vagyok!

— Házas vagy? Tudja ezt Paula?

— Ma mondtam meg neki! Hosszu história, a te meghallgathatod majd máskor, ha akarod. Nagyon is elsietve házasodtam meg és ugy látszik, elég időm lesz arra, hogy megbánjam. Elgondolhatod, hogy semmi sem okozhat nekem nagyobb örömöt, mint az, hogy hugodnak valami módon a szolgálatára lehessek és tudom, hogy nagyobb szolgálatot annál nem tehetek neki, mint ha barátságomat ajánlom fel neked. Ha eljösz velem, akkor a legnagyobb szivességet teszed nekem, amit férfi csak megtehet férfinak. Remenységeim a legjobb esetben em olyan fényesek, mint gondolod; de az, hogy Paula bátyjának a javára lehetek, a legnagyobb boldogság lesz nekem. Nem élhetek vele, és nem láthatom őt viszont, de élhetek veled és ez az első vigasztalás, eltekintve attól, hogy te magad is meglehetősen kellemes társam vagy.

És akkor hangosan kacagott.

— Nagyon kedves tőled, vén cimbora, hogy erre csavarod el a dolgot — mondotta Percy kissé bizonytalan hangon. — Jó! Elmegyek veled! Eddig nagyon kevés hasznot hajtottam a világnak, de fogadkozni nem akarok, hanem azt hiszem, hogy mindig ott látsz majd magad mellett. Van valami határozott terved?

— Ezer tervem is van. Csak beléjük kell fognunk — felelt Bálint. — Ma reggel az volt a szándékom, hogy San Franciskón át egyenesen Ausztráliába megyek, azt hiszem azonban, hogy ezt a szándékomat egyszerüen azért kell megváltoztatnom, mert közöltem Ketelle biróval is és mindenesetre jó lesz, ha amennyire gyorsan csak lehet, eltünjünk innen. Legelőször Mexikóba mehetünk a gőzössel. Van néhány jó ajánlólevelem oda, ugy hogy nem leszünk ott egészen idegenek. Ha kinálkozik ott valami, akkor ott maradhatunk, ha nem, akkor megyünk Columbiába, Panamában hajóra szállunk és elhajózunk nyugatra. Talán sokkal hamarabb alkalmad lesz arra, hogy megismerkedjél gyakorlatilag is a bányamiveléssel, semmint gondolnád.

Körülbelül négy óra volt délután. Egyik ujságban olvasták, hogy a braziliai gőzhajóstársaság egyik legnagyobb hajóia másnap szerdán délután két órakor utra kel. Ez a hajó Szent-Tamásban kiköt, ahol kiszállhatnak, ha éppen akarják. Onnan Havanába, Vera-Cruzba és Mexikóba mehetnek és az esetleges üldözést hamis irányba terelhetik. Ezt találták a legjobb tervnek és minthogy vesztegetni való idejük nem volt, Martin rögtön elment, hogy megváltsa a jegyeket a hajóra.

Percy ezalatt magára maradt és elgondolkozott a helyzetéről.

Martin lakása nem messze volt az ötödik avenue és a Broaddway sarkától. Állandóan behallatszott a Broadway utcai életének a zsongása. Mialatt Percy ott ült egy karosszékben a kandalló mellett, fáradtan a nap izgalmaitól, ugy tetszett neki, mintha a fák lombjait rázó szél zugását, vagy a hullámzó tenger moraját hallaná. A nap már lement s a szobára szürkület borult. Percy szeme lecsukódott és éppen elszunnyadóban volt, amikor a villamos csengő éles hangja riasztotta fel. Martin tért volna már vissza? Otthon felejtette talán a kulcsát és azért kellett csöngetnie? Ugyszólván félálomban kelt föl Percy, hogy ajtót nyisson. Egy nő állott a küszöbön és amikor az ajtó megnyilt, gyorsan belépett a szobába. Percy kellemetlen meglepetéssel lépett vissza; Tunstallnénak vélte a látogatót, de az első szónál a hugára ismert benne.

— Örülök, hogy itt vagy — mondotta Paula lelkendezve — féltem, hogy nem találkozom veled. Egyedül vagy?

— Hogy jöttél ide? — kérdezte Percy — s miután az ajtót becsukta, a szalonba vezette a leányt.

— Ketelle biró mondotta nekünk, hogy Martinnál fogsz lakni. Talán?...

Megakadt és körülnézett.

— Elment — mondotta Percy — végette jöttél?

(Folytatása következik.)

láson. Rendesen a sütőkemence mellett, fonott ágyon heveredett le az egykor rettegett ember és ott furulyázta az oláh melódiákat. Janku utolsó éveiben vérhányásban szenvedett, amiért a kőrösbányai közkórháznak is hosszabb ideig lakója volt. Mikor ujra jobban lett, ujra Liber Jánosnál volt, aki egy reggel lócáján halva találta. A pék Janku legutolsó furulyáját eltette és emlékként őrizte. Sokan igyekeztek a birtokába jutni, de csak akkor adta oda, mikor megtudta, hogy milyen nagy „nemzeti" célokra kivánják tőle. Ez a furulya története. Mikor Kandra Kőrösbányán zarándmegyei tisztviselő volt, hallotta, hogy Janku furulyái közül kettő maradt meg: egy nagyobb és egy kisebbik, cseresznyefából való. A nagyobbik az, amelyiket Kandra az oláh nemzeti muzeumnak beküldött, a kisebbik valószinüleg az, amelyik az aradi ereklyemuzeumban van. Ha meglátja, irja Kandra Geraszim, megismeri. Igy adja elő az oláh ügyvéd a furulya történetét. Másrészről hozzáfüzik még, hogy Liber János körösbányai-cigány pék. Az a ház, amelyben a műhelye volt, egyike azoknak, amelyeket épp Janku hordái gyujtottak föl: még akkor is romokban állott. És ebben a házban nem egy fonott ágyban, hanem a nyitott kocsiszinben, száraz szalmán szenvedett ki.

*

+ **Léghajózás New Yorkból Párisba és vissza.** Még megeshetik, hogy a párisi világkiállitás dátumához fog füződni a kormányozható léghajónak a világba való beköszöntése. Egy francia nevü ur, de Bausset, aki Amerikában él, igéri az emberiségnek a kormányozható léghajót. Husz esztendő óta foglalkozik már a léghajózással és azt mondja, hogy fölfedezte a kormányozható léghajót és már alakult is Amerikában egy társaság, amely a kiállitás idejére meg akarja inditani Páris felé a léghajójáratokat. És az utazás mindössze két napig fog tartani. A harmincöt méter hosszu léghajókba a tervezet szerint bele fog férni kétszáz első osztályu, háromszáz másodosztályu utas, azonkivül a megfelelő podgyász. A New Yorkból Párisba járó léghajó Londonban kötne ki. Tervez azonkivül ez az alakulóban lévő társaság léghajójáratot New Yorkból Klondykeba, ahova harminchat óra alatt lehet majd eljutni. Ezen a vonalon állomások Chicagóban, Denverben és San-Franciscoban lesznek.

Hát halljuk a csengetést az első induláshoz!

KÖZGAZDASÁG.

Az osztrák-magyar bank állása julius 7-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 675.052.000 frt (+ 4.000 frt); ércérték-készlet 516,705.000 forint (+1,276.000 frt); váltótárca 172,933.000 frt (+2,896.000 frt); lombard-üzlet 23,540.000 frt (+ 233.000 frt), adómentes bankjegytartalék 51,781.000 frt (+1,913.000 forint).

A pesti magyar kereskedelmi bank igazgatósága legutóbb tartott ülésében a bank eddigi aligazgatóját, *Zala* Adolfot, az igazgatói cimmel ruházta fel.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank által a párisi *Banque de Paris et des Pays-Bas* és a *Société Générale*nak eladott 3½%-os aranyra szóló községi kötelezők e hó 18-ikán bocsáttatnak nyilvános aláirásra, még pedig Párisban az emlitett bankok főintézetei és fiókjainál, továbbá Franciaországban, Belgiumban, Svájcban és egyéb helyeken e bankok ottani fiókjai és ügynökségeinél. Kibocsátásra kerül 40.000 darab, egyenkint 500 frankos cimlet, összesen 20,000.000 frank, darabonkint 465 frankos áron.

Vasutigazgatók értekezlete. A *magyar vasutigazgatók értekezletével* kapcsolatban az osztrák és bosznia-hercegovinai, valamint az osztrák-magyar vasutigazgatók értekezlete julius 13-án lesz. Az értekezlet székhelyül ruttkai *Ráth* Péter országgyülési képviselő, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatójának javaslatára *Tátralomnicot* jelölték ki.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Reinhold Kálmán kereskedő Krakkó, Wojnovits Gyuró szabómester Zágráb, Löffner Szeyfried kereskedő Karlsbad, *Donáth* B. kereskedőcég *Martince*, Böhm Lipót cipőárugyáros Bécs, Giegerl Franz szatócs Marburg.

A vetések állása a külföldön. *Románia. A bukaresti* konzul jelenti, hogy bár az utóbbi napok alatt ismételve volt országos eső, a buzavetésekre csak kevés helyen lehetett jó hatással. A kukorica a volt szárazság dacára az egész országban kedvezően áll. Botosani, Braila, Constanza, Fulcin, Jefar Nuscel, Neamt Putna, S. Sarut, Romanati, Tecucia, Telornan, Tulcen és Voaslui kerületrkben a buza várható terméshozama a középátlag felére, több helyen pedig egy harmad részére hanyatlott.

Spanyolország. A barcelónai főkonzul jelenti, hogy az utolsó napok alatt több felé volt eső, mely a mezei terményekre főleg a gumós növényekre és a kukoricara jótékonyan hatott. Alicante, Laceres, Lean, Salamanca, Segovia, Sevilla és Ternel tartományokban a tartós szárazság és forró szárító szelek a termésben sok kárt okoztak. A sáskák Almeria és Laceres tartományokban a termés nagy részét elpusztitották.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. *Bécsben* a nyersszesz ára 18.60 forint pénzben, 18.80 forint áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás 390 darab juh. Jegyzett árak: Elsőrendü ürü 23—23½, kivételesen — kr, páronként 18—21 frt, középminőségü ürü 22—22¾ krajcár, páronként 15—17 forint, anyajuhok legjobb minőség ——— krajcár, páronként ——— forint, kivételesen —— krajcár, rackajuhok I. sz. minőségü —— krajcár, páronként 9¼—17 frt, kiverési juhok — krajcár, páronként ——— forint. A rendkivül csekély felhajtás következtében és miután a kereslet valamivel megjavult, az árak szilárd irányzat mellett kilogrammonként 1—2 krajcárral emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. julius 9-én. Készlet 440 darab. Érkezett 145 darab. Összesen: 585 darab. Eladatott 300 darab. Maradt 285 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 43——45— krajcarig, 220—280 kgr. sulyban 43½—44½ krajcárig. 320—380 klgr. sulyban 43—45 krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 40——42 krajcárig. Malacok 40—43 krajcárig kilónkint. 100 kilogrammonkint élősulyban, páronkint 45—50 kiló és a vételár elengedése mellett. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 4245 darab magyar, 813 darab galiciai, 589 darab bukovinai, 545 darab németországi, — összesen tehát 5792 darab szarvasmarhát. Az irányzat gyenge.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint élő sulyban: magyar hizóökör I. minőségü 32—34 — forint, kivételesen —— forint, II. minőségü 27—31 forint, III. minőségü 24—26 forint, galiciai hizóökör I. minőségü 33——35½ forint, kivételesen —— frt, II. minőségü 29—32 frt, III. minőségü 26—28 frt, német hizó ökör I. minőségü 35—37— frt, kivételesen 38— forint, II. minőségü 31—34 forint, III. minőségü 26—30 forint, legelő ökör —— forint, bika és tehén 22—23.— forint.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, julius 10.

A buzaüzlet hangulata ma kedvező volt. A kinálat szük keretek között mozgott és a vételben csak néhány malom vett részt. A forgalom 6000 métermázsát tett, amelyek 5 krajcárral magasabb árakat értek el. Repcében élénk volt az üzlet.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79·2 k. 9 frt 72½ kr, 100 mm. 78·2 k. 9 frt 65 kr, 440 mm. 77·6 k. 9 frt 70 kr, 100 mm. 77·3 k. 9 frt 60 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 60 kr, 100 mm. 77·5 k. 9 frt 65 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 55 kr, 100 mm. 76 k. 9 frt 50 kr. 100 mm. 75 k. 9 frt 40 kr, 80 mm. 75 k. 9 frt 50 kr.

Fehérmegyei: 500 mm. 77 k. 9 frt 57½ kr.

Pestmegyei: 100 mm. 78 k. 9 frt 70 kr, 360 mm. 77·5 k. 9 frt 65 kr, 1880 mm. 78 k. 9 frt 57½ kr, 250 mm. 75 k. 9 frt 57½ kr. 200 mm. 75 k. 9 frt 45 kr.

Bácskai: 250 mm. 77·5 k. 9 frt 70 kr, 350 mm. 77 k. 9 frt 52½ kr, 700 mm. 72 k. 9 frt 30 krajcár.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 frt 05 kr. 100 mm. 7 frt.

Zab: 100 mm. 5 frt 77 kr., 100 mm. 5 forint 70 krajcár, 400 mm. 5 frt 50 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (6)											
bánsági		75 k.	9.10—	9.15	78 k.	9.15—	9.25	77 k.	9.35—	9.55	
		78 k.	9.3 —	9.40	79 k.	9.40—	9.50	80 k.	9.60—	9.70	
tiszavidéki		75 k.	9.25—	9.30	74 k.	9.40—	9.50	77 k.	9.55—	9.60	
		78 k.	9.60—	9.65	79 k.	9.65—	9.75	80 k.	9.65—	9.85	
pestvidéki		74 k.	9.15—	9.20	76 k.	9.25—	9.35	77 k.	9.40—	9.50	
		77 k.	9.50—	9.55	79 k.	9.75—	9.85	80 k.	9.65—	9.75	
fejérmegyei		74 k.	9.30—	9.35	76 k.	9.40—	9.50	77 k.	9.55—	9.65	
		77 k.	9.65—	9.70	79 k.	9.70—	9.75	80 k.	9.75—	9.80	
bácskai		74 k.	9.25—	9.30	78 k.	9.35—	9.35	76 k.	9.35—	9.40	
		77 k.	9.40—	9.55	79 k.	—.——.—		80 k.	—.——.—		
román		75 k.	—.——.—		71 k.	—.——.—		77 k.	—.——.—		
		78 k.	—.——.—		79 k.	—.——.—		80 k.	—.——.—		
szerb		75 k.	—.——.—		76 k.	—.——.—		78 k.	8.50—	8.45	
		79 k.	—.——.—		81 k.	—.——.—		80 k.	—.——.—		
bolgár		73 k.	—.——.—		76 k.	—.——.—					
		79 k.	—.——.—		81 k.	—.——.—					
Rozs ... (6)	I. r.	70—72 k.	7.05—	7.15	II. r.	——.—	k.	6.90—	7.—		
Árpa ... (6)	tak.	60—62 k.	5.90—	6.30	égetni	62—64 k.		5.70—	5.90		
„ ... (6)	sörfőz.	64—66 k.	6.50—	7.—	való			—.——.—			
Zab ..... (6)		39—41 k.	5.55—	6.—	(6)			5.50—	5.70		
Tengeri (uj) bánsági		— k.	5.——5.25	(6)							
Repce... káposzta			12.——12.25		másn.	— k.		—.——.—			
Köles ... (6)			4.15—4.45	(uj) bánsági				—.——.—			

A **határidőüzlet** folyamán a következő kötések történtek:

Buza októb.	8.81, 8.78, 8.76, 8.93, 8.87, 8.91.
Rozs októb.	6.95—6.96—6.95—7.07—7.06.
Zab októberre . . .	5.59—5 62—5.61.
Tengeri juliusra . .	4.62—4.73—4.71.
Tengeri augusztusra .	4.72—4.84—4.79.
Tengeri majusra 1900.	4.90—4.98—4.96.
Repce augusztusra .	—.—.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza juniusra	0.—	pénz	0.— áru
Buza októberre	8.90	„	8.92 „
Rozs októberre	7.05	„	7.07 „
Zab októberre	5.61	„	5.63 „
Tengeri juliusra	4.68	„	4.70 „
Tengeri augusztusra . . .	4.79	„	4.81 „
Tengeri máj.-ra (1890.) . .	4.95	„	4.97 „
Repce augusztusra	12.55	„	12.65 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	8.88— 8.90
Rozs októberre	7.05— 7.07
Zab októberre	5.63— 5.65
Tengeri juliusra	4.67— 4.68
Tengeri augusztusra	4.78— 4.79
Tengeri májusra 1900	4.95— 4.96
Repce augusztusra	—.——.—

A budapesti értéktőzsde.

Kedvező időjásra és az osztrák hitelintézet ujabb üzleteiről szóló hirekre a mai tőzsde szilárd irányzattal és javult árfolyamokkal indult, a nélkül azonban, hogy számottevő forgalom keletkezett volna. A tőzsdére nézve pedig az lenne első sorban kivánatos, hogy rendes forgalma legyen, mert a kurzusok emelkedéséből is csak ugy van haszna, ha a papirokat tőke-képes elemek között közvetitheti és nincs ráutalva saját spekulációira, melyeken utóbbi időben annyi veszteséget szenvedett, hogy most sem kedve, sem ereje nincs ujabb kötelezettségek elvállalására.

Kedvező tőzsdékről igy tehát csak akkor fogunk beszélhetni, ha értékpapirjainkra az erre hivatott körökből jönnek majd vevők és eladók, akkor lesz csak a tőzsde értékpapirpiac, nem pedig egy játékhely. A déli tőzsdén eleinte még tartott a szilárd irányzat, de később a reálizálási hajlam kerekedett felül, miáltal az összes árfolyamok gyengültek, csak jelzálogbank részvényt tartottak meg 1½ és a villamos vasut 2 forintnyi emelkedést. A többi árváltozásról az alábbi jegyzés számol be.

Az *előtőzsde* emelkedő.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 392.——392.90. Osztrák hitelrészvény 382.50—383.80. Osztrák-magyar államvasuti részvény 347.50—348.80. Jelzálogbank 248.75—249.70. Déli vasut 77.50—75.75 forinton.

A *déli tőzsde* tartott, de kis forgalom mellett.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 390.75—392.—. Osztrák hitelrészvény 382.40—383.80. Osztrák-magyar államvasut 347.75—348.30. Ipar- és kereskedelmi bank 100.25. Jelzálogbank részvény 249.50—249.75. Déli vasut 78.——78.25 forinton.

Az *utőtőzsde* irányzata, igen csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 382.—. Magyar hitelrészvény 390.50. Leszámitolóbank 260.—. Rimamurányi vasmü részvény 312.—. Osztrák-magyar államvasut 348.—. Közuti vaspálya 372.—. Városi villamos vasut 217.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	390.—
Osztrák hitelintézet.	379.—
Budapesti bankegyesület	94.—
Pesti m. kereskedelmi bank . . .	1420.—
Salgó-Tarjáni kőszénbánya	317.—
Franklin-társulat	260.—
Magyar cukoripar r. t.	1055.—
Bpesti városi villamos vasut . . .	215.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) *Magyar Államadósság.*

Aranyjáradék 4%	119.—	119.50	Magyar nyeremény-kölcsön (50 frt)	160.—	161.—
Koronajáradék 4%	96.50	97.20	Magyar regálekötvény 5%	100.50	101.25
Keleti vasuti kötvények 5%	120.25	121.25	Horv.-szlav. regálekötvény 4½%	100.50	101.50
Államvasuti aranykölcsön 4½%	120.—	121.—	Magyar földtehermentes. 4%	95.75	96.75
Államvasuti ezüstkölcsön 4½%	101.—	102.—	Horv.-szlav. földtehermentes. 4%	96.75	97.75
Vaskanukölcsön 5%	85.—	86.—	Tiszai sorsjegy 4%	138.—	139.—
Magyar nyeremény-kölcsön (100 frt)	160.50	161.50			

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papirjáradék 4/10%	100.50	101.—	Koronajáradék 4%	100.25	100.75
Egyes. ezüstjáradék 4/10%	100.25	100.75	1854-es sorsjegy 4%	171.50	173.50
Aranyjáradék 4%	119.25	119.75	1860-as sorsjegy (100 frt) 5%	167.—	168.—
			1864-es sorsjegy	194.—	195.—

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 6%	109.25	110.25	Szerb 100 frankos sorsjegy 3%	34.50	35.50

Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%	95.—	96.—	Budapesti fővárosi kölcsön 4%	96.50	97.50
Budapest fővárosi kölcsön 4½%	99.75	100.75	Temes-bégavölgyi kölcsön 5%	95.50	96.50

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4½%	100.—	101.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%	119.50	120.50
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4½%	99.75	100.75	Jelzálogbank nyer. jegy	—.—	—.—
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4%	96.—	97.—	Jelzálogbank nyer. kötv. 5%	103.50	104.50
Kisbirtokosok zálogl. 5%	102.50	103.50	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4½%	100.—	101.—
Kisbirtokosok zálogl. 4½%	102.—	103.—	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4%	97.—	98.—
Földhitelintézet zálogl. 4½%	100.50	101.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%	100.25	101.25
Földhitelintézet (5 éves) 4%	95.—	96.—	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	98.25	99.25
Földhitelintézet (53 éves) 3½%	85.40	86.40	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%	99.—	100.—
Belyi érdekü vasuti kötvény 4½%	98.—	99.—	Közp. jelzálogbank kötvény 4%	96.—	97.—
Belyi érdekü vasuti kötvény 4%	93.—	94.—	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%	100.—	101.—
Belyi érdekü vasuti (vf. 105%) 4%	97.75	98.75	Hazai tak. közs. kötv. 4%	100.—	101.—
Jelzálogbank záloglevel 5%	101.—	102.—	Hazai tak. záloglevel 4%	97.75	98.75
Jelzálogbank záloglevel 4½%	100.—	101.—	Keresk. bank zálogl. 4½%	100.—	101.—
Jelzálogbank záloglevel 4%	97.75	98.75	Keresk. bank zálogl. 4%	97.25	98.25
Jelzálogb. közs. kölc. (vf. 110%) 4%	100.—	100.50	Keresk. bank (vf. 110 frt) közs. kötvény 4½%	103.50	104.50
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	96.—	97.—	Keresk. bank (vf. 210 frt) közs. kötvény 4%	96.50	99.50
Jelzálogbank közs. kötvény 4½%	100.—	101.—			

Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%	100.50	101.50	Folyamhajózási és tengerhajózási 4½%	100.—	101.—
Közuti vasut 4%	98.—	99.—	Magyar-galíciai I. kibocs. 5%	108.—	109.—
Budapest-pécsi vasut 4%	96.—	97.—	Beruházási kölcsön ar. 4½%	118.50	119.50
Kassa-oderbergi 1889. ezüst 4%	98.—	99.—			
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%	98.—	99.—			

Bankok részvényei.

Bankegyesület	94.—	96.—	Kereskedelmi részvénytársaság	125.—	128.—
Első m. iparbank	174.—	176.—	Magyar takp. közp. jelzálogbank	510.—	520.—
Fiumei hitelbank	93.—	94.—	Osztrák-magyar bank	910.—	915.—
Fővárosi bank r. t.	69.—	70.—	Kereskedelmi bank	1422.—	1425.—
Hazai bank	112.50	113.50			
Horvát-szlavon jelzálogbank	114.—	115.—			

Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító tars.	210.—	215.—	Fonciere	100.—	102.—
Bécsi élet- és járadék-biztosítási intézet	260.—	265.—	Lloyd viszontbizt.	80.—	85.—
Első magy. által.	3175.—	3225.—	M. jég- és viszontb.	100.—	103.—
			Nemzeti baleset	121.—	124.—
			Pannonia viszontb.	785.—	795.—

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	104.—	106.—	Egyes. fővárosi	1180.—	1189.—
III. kerületi	119.—	122.—	Magyar általános	320.—	321.—
Erzsébetvárosi	82.—	83.—	Országos központi	770.—	777.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ.	226.—	228.—	Pesti hazai	8250.—	8300.—

Gőzmalmok.

Concordia	250.—	260.—	Hengermalom	580.—	585.—
Első budapesti	650.—	655.—	Molnárok és sütők	227.—	230.—
Erzsébet	250.—	254.—	Viktória	130.—	135.—
Lujza	160.—	162.—			

Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—.—	—.—	Kőbánya gőztég.	650.—	655.—
Budapesti tárcia és mészég.	103.—	105.—	Kőszénb. és tégla (Drasche)	500.—	505.—
Egyesült tégla és cement	78.—	79.—	Ásztalgyár	214.—	216.—
Erdélymagy. kőszén.	129.—	131.—	Általános köszénb.	98.50	99.50
Felsőmagy. bánya	101.—	102.—	Keramiai gyár	150.—	158.—
István téglagyár	68.—	70.—	Salgótarjáni	322.—	328.—
Kassa-somodi	24.—	25.—	Ujlaki téglagyár	192.—	194.—

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	375.—	385.—	Pallas	190.—	195.—
Franklin	262.—	267.—	Pesti könyvnyomda	1420.—	1450.—
Kosmos	90.—	95.—			

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölcs.	558.—	561.—	Király serfőzde	40.—	42.—
Egyesi villamos	12.—	12.—	Polgári serfőzde	86.50	87.50
Első magyar serfőzde	1280.—	1300.—	Magyar cukoripar r. t. B. sor. elő.	1055.—	1065.—
Első magyar sertéskiviv. részv.	270.—	280.—	Magyar villamos	148.50	149.50
Első magy. szall.	225.—	228.—	Nemzetközi vill.	315.—	318.—
Első magy. szobium	145.—	150.—	Nemzetközi waggonkölcsönző	530.—	540.—
Gschwindt szeszgy.	479.—	481.—	Telefon-Hirmondó	—.—	—.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	252.—	254.—	Ujpest-rákosmelletti villamos	75.—	78.—
Bpesti közuti vas.	—.—	—.—	Kassa-oderbergi	183.—	188.—
„ ideigl. részv.	—.—	—.—	Magyar-galíciai	212.—	215.—
„ élv. jegy	275.—	280.—	„ nyugoti	212.50	214.50
„ villam. vas.	216.50	217.—			
„ élv. jegy	88.—	90.—			

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	140.—	145.—	Nicholson	108.—	111.—
Danubius	92.—	93.—	Schlick	264.—	266.—
Ganz	1850.—	1900.—	Weitzner waggon	217.—	220.—

Sorsjegyek.

Bazilika	6.75	7.25	Magyar vöröskér.	10.—	10.25
„ osztr. felülib.	7.40	7.90	Ugyanaz osztr. fib.	10.50	11.—
„ nyer. jegy	1.70	1.90	„ nyer. jegy	2.80	3.20
Bécsvárosi	180.—	182.—	Olasz vör. ker.	11.50	12.—
Budavárosi	62.—	64.—	Ugyanaz osztr. felib.	12.—	13.—
„ osztr. felülib.	64.—	66.—	Osztrák vör. ker.	21.50	22.—
Erzsébet	3.40	3.80	Osztrák hitelint.	192.—	198.—
„ osztr. felülib.	3.80	4.20	Palffy	54.50	54.55

Pénznemek.

Vert arany	5.69	5.74	Német bankjegy	58.92	59.07
20 frkos arany	9.55	9.60	Olasz lira	44.65	44.80
20 márkás	11.56	11.60			

Külföldi váltók (látra).

Amsterdam	99.30	99.60	Olasz piac	44.65	44.80
London	120.5	120.95	Páris	47.82	47.97
Német piac	58.97	59.12			

Határidőre kötött értékpapirok.

Aranyjáradék	119.—	119.25	Leszámít. bank	260.—	260.50
Koronajáradék	94.80	97.—	Rimamur.-ányi	312.75	313.25
Magy. hitelbank	391.—	391.50	Osztr. hitelrészvény	382.50	382.75
M. ip. és ker. bank	100.—	101.—	Déli vasut	78.25	78.50
Magy. jelzálogbank	249.25	249.75	Osztr.-m. államv.	347.75	348.25

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 36.——40.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 26.——28.— forint. Vörös erdélyi —.——.— Vörös bánsági —.——.— forint. Köpzésemü 31.—35.—. Nagyszemü 35.—39.—. Disznózsir: budapesti 49—.—49.55 forint, vidéki —.——.—— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— városi 4 darabos 41.——41.50 forint, 3 darabos 43.50—44.— forint, füstölt 45.——46.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 10.75—11.— forint. 120 darabos —.——.— forint. 100 darabos 12.50—13.— forint, 85 darabos 15.50—16.— forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50—9.75 forint, 100 darabos 11.75—12.— forint, 85 darabos 14.75—15.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai —.——.— forint, szerbiai 14.——14.50 forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, julius 10. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

***Jegyzések*:** Buza őszre 9.——9.01. Repce őszre 7.36. Zab őszre 5.93. Tengeri szeptember—októberre 5.21.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* a kedvező időjárásra barátságos a hangulat.

A *déli tőzsdén* korlátolt az üzlet.

A *zárlat* üzlettelen.

Bécs, julius .10 (*Magyar értékek zárlata.*) 4% arany járadék 119.30. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.50. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.70. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 259.—. Rimamurányi vasmürészvény 312.—. Magyar koronajáradék 96.85. 4% os Magyar földtehern. kötvény 94.85. Magyar hitelbank részvény 390.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 160.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 185.50. Magyar kereskedelmi bank 1417.

Bécs, julius 10. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 100.75. 4% os osztrák aranyjáradék 119.40. 1860-iki sorsjegy 138.65. Osztrák hitelsorsjegy 197.—. Angol-osztrák bank 152.50. Bécsi bankegyesület 274.50. Osztrák-magyar bank 910.—. Déli vasut 78.13. Dunagőzhajózási részvény 385.—. Dohányrészvény 144.25. Császári és királyi arany 5.68—. Német bankváltók 58.75. 4·2% ezüst járadék 100.45. Osztrák koronajáradék 100.65. 1864-iki sorsjegy 195.25. Osztrák hitelintézeti részvény 382.13. Unionbank 312.50. Osztrák Länderbank 242.50. Osztrák-magyar államvasut 348.73. Elbavölgyi vasut 259.—. Alpesi bányarészvény 240.80. 20 frankos arany 9.55½. Londoni váltóár 120.50. Bécsi Tramway 457.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, julius 10. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 381.75 Magyar hitelrészvény 391.50. Angol-Osztrák bank 152.50 Union bank 312.50, Länderbank 242.50, bankegyesület 274.—, osztrák-magyar államvasut részvény 348.25, északnyugati vasut részv. 245.50, elbavölgyi vasut 260.—, dunagőzhajós részv. —.—, alpesi bányarészvény 240.75, májusi járadék 100.75, osztrák koronajáradék —.—, magyar aranyj. —.—, magyar koronajáradék 96.85 német birodalmi márka májusra 58.98 juniusra —.—, török sorsjegyek 64.20, rimamurányi vasmü 312.50 déli vasut —.— dohányrészvény 140.50, Napoleon d'or 9.55— Lombard 78.25.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, julius 10. (*Tőzsdei tudósitás.*) Véleményes vásárlások vas- és kőszénrészvényeket lényegesen emelték. Osztrák hitelrvészvények, államvasutak, déli vasutak is jobbak. Különben a tőzsde csöndes volt és kevéssé változott. Bankokat elhanyagolták. Magánleszámitolási kamatláb 3⅝%.

Berlin, julius 10. (*Zárlat.*) 4·2%os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.75. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 96.80. Osztrák-magyar államvasut 148.40. Kassa-oderbergi vasut 89.25. Bécsi váltóár 168.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 197.10. Általános villamossági Edison 268.50. Gelsenkircheni 207.75. Laurakohó 263.—. 4·2% ezüstjáradék 99.90. 4% magyar aranyjáradék 100.25. Osztrák hitelrészvény 238.60. Déli vasut 35.—. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.05. 4% uj orosz kölcsön 99.80. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 94.60. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 165.50. Harpeni 203.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, julius 10. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 99.80. 1860. sorsjegy 147.75. Déli vasut 35.20. 4% osztrák aranyjáradék 107.20. Osztrák hitelrészvény 238.40. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Olasz járadék 94.45. 4% magyar aranyjáradék 100.15. Az irányzat gyengült.

Frankfurt, julius 10. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.20. Magyar koronajáradék 96.50. Osztrák-magyar bank 151.30. Déli vasut 35.10. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.40. Bécsi bankegyesület 137.—. Villamos részvény 156.80. 3%os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%os ezüstjáradék 99.90. 4% magyar aranyjáradék 100.15. Osztrák hitelrészvény 239.—. Osztrák-magyar államvasut 148.50. Északny. vasut 122.—. Bécsi váltóár 169.41. Párisi váltóár 811.33. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 243.—. Az irányzat szilárd.

Páris, julius 10. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 101.20. Olasz járadék 93.50. Osztrák-magyar államvasut —.—. Francia törleszth. járadék 100.—. 4% magyar aranyjáradék 102.65. Török dohányrészvény 312.—. Osztrák Länderbank —.—. 3½% francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Déli vasut 177.— 4% osztrák aranyjáradék —.—. Ottomanbank 558.—. Párisi bankrészvény 1052. Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 10. A sertésüzlet irányzata csendes.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felülli sulyban) 40—40½— krajcárig. Öreg közép páronkint 300— 340 kilogrammig terjedő sulyban 42—42½ krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felülli sulyban 42½—43— krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 43½—44— krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 44—45— krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felülli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Románai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felülli sulyban) ——— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — IV. Románai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felülli sulyban) 44——44½ krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 43½—44— krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 44—45 krajcárig.

Sertéslétszám 1899. julius 8. napján volt készlet 44.473 darab, 1899. julius hó 9. napján felhajtatott 180 darab, 1899. évi julius 9. napján elszállittatott 557 darab, 1899. julius 10. napjára maradt készletben 44.096 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 10. —

Kinevezések. A király Gschwandtner Albert főbányatanácsosi czimmel és jelleggel felruházott bányatanácsost és az akna-szlatinai főbányahivatal főnökét főbányatanácsossá nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vargha Zsuzsánna okleveles kisdedóvónőt a topánfalvi állami kisdedóvodához óvónővé kinevezte. — A pénzügyminiszter az aradi pénzügyigazgatósághoz Nagy Gábor nagy-károlyi pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben, a besztercebányai pénzügyigazgatósághoz Ellmann Ferenc végzett jogászt pénzügyi fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben, a maros-ludasi királyi adóhivatalhoz Nagy Albert adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, Kalmár Alajos fiumei fővámhivatali tisztet ellenőrré a pancsovai és Eltsitz Béla budapesti fővámhivatali gyakornokot vámsegédtisztté a fiumei fővámhivatalhoz, a belényesi királyi adóhivatalhoz Ferenczy Dénes adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, a zsolnai m. kir. adóhivatalhoz Steffik János adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, a szegzárdi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez Brazorotto Aladár gyönki adótisztet pénzügyi számtisztté, a körmöcbányai pénzverő-hivatal mellé rendelt számvevőséghez Schoeller Lajos körmöcbányai lakost pénzügyi számtisztté, a battonyai m. kir. adóhivatalhoz Krisán Márk adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztté, Steidl Henrik és Gyurich István pénzügyminiszteri díjnokokat kataszteri irattárt kezelő irodatisztekké, a központi állampénztárhoz Varga Elemér díjtalan számgyakornokot segélydijas pénztárnoki gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte. — Az igazságügyminiszter Petneházy János kecskeméti törvényszéki joggyakornokot a palánkai járásbirósághoz aljegyzővé nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Matula Lajost az országos iparművészeti iskolához szolgává kinevezte. — A nagy-szebeni törvényszék helyettes elnöke Neumayer Frigyes m. kir. csendőrősvezetőt III-ad osztályu hivatalszolgává nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Diószeghy Ilona rákosdi állami elemi iskolai tanitónőt a szolyvai állami elemi iskolához áthelyezte. — Az igazságügyminiszter Horváth József apatini járásbirósági aljegyzőt az ökörmezői járásbirósághoz helyezte át.

Pályázatok. Tanári állásra a nagy-váradi felső kereskedelmi iskolánál julius 30-ig. — Postamesteri állásra Gyöngyösfőn (Vasvm.) julius 27-ig. — Telekkönyvi átalakitó díjnoki állásra a csákovai járásbirságnál 14 nap alatt. — Számgyakornoki állásra a nagy-bányai bányahivatalnál 2 hét alatt.

Napirend.

Naptár. Kedd, julius 11. — Római katolikus: Pius pp. vt. — Protestáns: Placik. — Görög-orosz: (junius 29.) Péter és Pál. — Zsidó: Matoth 4. — A nap kél reggel 3 óra 59 perckor. — Nyugszik este 7 óra 38 perckor. — A hold kél reggel 7 óra 39 perckor. — Nyugszik este 9 óra 2 perckor.

A földmivelésügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A főrendiház ülése délelőtt 11 órakor.

A Petőfi-társaság ülése délelőtt 11 órakor az Akadémia első emeleti termében.

A magyarországi kiskereskedők kongresszusa.

Ékszerárverés a kir. zálogházak terézvárosi főintézetében.

Nemzeti muzeum. Régiségtára. Nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. A Muzeum többi tárai 1 korona belépő dij mellett megtekinthetők.

Iparművészeti Muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknologiai Iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár zárva.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállitás kereskedelemtörténeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár. Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

A Hódoló diszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő dij 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Állatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, julius 10.

A magas légnyomás Spanyolország felől terjed Közép-Oroszország felé, mig az alacsony nyomás egyfelől északnyugaton, másfelől délkeleten van.

Az idő a kontinensen tulnyomóan száraz s csupán Európa északnyugoti és délkeleti részein esős; a hőmérséklet eloszlásában nincs lényeges változás.

Hazánkban leginkább délen és keleten voltak, jobbára zivataros természetű, esők (Eszék, Drenkova, Nagylak és Szeged zivatart jelent.) Bánffy-Hunyad környékén kártokozó jégeső esett. A hőmérséklet a tegnapi nap folyamán valamilyest emelkedett.

Kilátás: Tulnyomóan száraz és meleg idő várható zivatarokkal.

Vizállás.

		julius. 8. méter	julius 10. méter			julius. 8. méter	julius 10. méter
Inn	Schärding	2.35	2.25	Tisza	M.-Sziget	0.90	0.82
Duna	Passau	3.41	3.35	„	Tokaházа	1.50	0.80
„	Linz	0.72	0.05	„	V.-Namény	3.84	3.32
„	Becs	0.88	3.64	„	Tokaj	3.52	4.30
„	Pozsony	3.63	3.88	„	Tisza-Füred	3.72	4.38
„	Komárom	3.45	4.—	„	Szolnok	3.50	3.92
„	Budapest	3.26	3.36	„	Csongrád	3.42	3.55
„	Paks	2.96	2.88	„	Szeged	3.48	2.52
„	Mohács	3.96	4.11	„	Török-Becse	2.78	2.78
„	Gombos	4.37	4.47	„	Titel	3.74	3.79
„	Ujvidék	3.58	3.69	Ondova	Bártfa	0.80	0.80
„	Pancsova	3.60	3.64	Topolya	Hoór	0.96	0.85
„	Orsova	3.66	3.69	Bodrog	Zemplén	0.—	4.92
Morva	Magyarfalva	1.44	0.—	Sajó	Zsolca	1.90	1.26
Vág	Zsolna	1.84	2.55	Hernád	H.-Németi	0.51	0.45
„	Trencsén	1.18	2.98	Berettyó	Margita	0.88	0.34
„	Szered	1.16	2.30	„	B.-Ujfalu	0.39	0.——
Rába	Sz.-Gotthárd	3.04	0.17	Körös	Csucsa	0.—	0.72
„	Sárvár	0.88	0.27	„	N.-Várad	0.47	0.44
„	Győr	2.90	3.22	„	Belényes	0.88	0.86
Dráva	Pettau	0.—	0.—	„	Tenke	0.58	0.58
„	Zákány	0.68	0.50	„	Gurahone	0.38	0.40
„	Barcs	0.57	1.28	„	Borosjenő	0.18	0.72
„	Eszék	3.10	2.70	„	Békés	1.38	1.82
Mura	M.-Szerdah.	0.90	1.—	„	Gyoma	2.44	2.44
Száva	Zágráb	0.93	0.76	Maros	Gy.-Fehérvár	0.08	0.18
„	Szisszek	4.40	3.50	„	Branyiczka	0.54	0.60
„	Mitrovica	5.04	4.98	„	Borosin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.38	0.32	„	Arad	0.80	0.86
„	Szatmár	1.49	1.42	„	Makó	0.38	0.88
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.—	Temes	K.-Kostély	0.80	0.92
Latorca	Munkács	0.54	0.24	Béga	Kiszetó	0.90	0.95
Laborca	Homonna	0.94	0.72	„	Temesvár	0.17	0.18
Ung	Ungvár	0.—	0.—	„	Becskerek	0.44	0.47

Szinházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZINHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZINHÁZ.
MAGYAR SZINHÁZ.
VIGSZINHÁZ.
Szünet.

FOVÁROSI NYARI SZINHÁZ.
a Krisztinavárosban.
Kedd, 1899. évi julius hó 11-én.
Hegedüs Gyula felléptével
Doktor Szeleburdi.
Énekes bohózat 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Kedd, 1899. évi julius hó 11-én.
Két ember tragédiája.
Enekes bohózat 3 felvonásban. Irta Feld Mátyás.
Vig operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ.
Ó-Budán.
Kedd, 1899. évi julius hó 11-én.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
Keleti opera 4 felvonásban, 7 képben. Irta: Goldfaden Dávid. Zenéjét szerzette: Dávidsohn Emánuel.
Személyek:

Monaoch,	Radó S.	Ábigail	Kápolnai
Sulamit	Kövessyné	Zigitang	Tukoray
Absolon	Érczkövy	Ezriel	Tarján

Kezdete 7½ órakor.

Ős-Budavára.
Ma kedden, 1899. julius 11-én
Este 8 órakor: vigjáték,
Este 9 órakor: operette.
Este fél 11 órakor: nagy nemzetközi variété.
Este 11 órakor: bohózat.
Belépő díj este 7 óráig 30 kr., azután 50 kr.
Mérsékelt áru belépő jegyek a dohánytőzsdékben.

Somossy Mulató
Albrecht Ferenc, bérlő.
A mulató 16 fokra szellőztetve van.
Kezdete ½9 órakor, vége 12 órakor.
Ma a jelenkor szenzációja
Gauthier E. tanár
egy élő embernek fejének lefejezése a közönség szeme láttára
Charles Ress-Ridd
a legjobb hasbeszélő
Stein Lina
dal- és keringő énekesnő.
Delfini fivérek
anatomiai problémák, ugynevezett kigyóutánzók
Selly nővérek
a bájos ének- és tánckettős
ugymint az ujonnan szerződött bohózat és operett társulat.

Tulszárnyalva
vannak valamennyi eddig megjelent
KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK
a kiadásunkban megjelent
szabadalmazott
ÁTVÁLTOZÓ LEVELEZŐ-LAPOK
által.
Szab. minden államnál bej.
„KOSMOS" MŰINTÉZET
BUDAPEST.
Szabadalmi
Mindenütt kapható.

Egészségi fehérnemü
chappe- és bourett-selyemből,
a bel- és külföld számos orvosi tekintélyétől a legjobb és higiénice legtökéletesebb alsóruhának javallva és elismerve, nélkülözhetetlen mindenkinek, touristáknak, sporthoz és utazáshoz, nyáron és télen is megfelelő minőségben hordható, rendkivül tartós, könnyen mosható, 2·50 krtól feljebb minden árban kapható. Nagy választék a legegyszerübbtől a legdivatosabb mintákig.
Valódi minőségben kapható a selyemfehérnemügyárban:
Pohrer & Huscher, Asch, Csehország.
Saját gyártmányu női- és férfifehérnemü, női bluzok. Saját szövőgyár. Eladás méterenkint.
Tessék ingyen és bérmentve Aschből képes árjegyzéket, mintákat stb. kérni.

Már ne a kell lakást keresni. **Ingyenes lakásközvetítés.**
Még soha Budapesten nem volt.
Bárhol akar lakni,
már nem kell lakást keresnie, hanem forduljon
az első fővárosi ingyenes lakásközvetitő irodához
Károly-körut 9. (gróf Hadik-palota.)
Az igen tisztelt háziurak pedig kéretnek kiadandó lakosztályaikat **mielőbb** bejelenteni.
Vége a lakásmizeriának.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

1 összehajtható vaságy 3 matráccal	10.—
1 drb rouge paplan	1,70
1 „ cachmir paplan	2,50
1 „ satin cachmir paplan	3,50
1 „ atlasz cachmir paplan	4,80
1 „ atlasz selyem paplan	7,50
1 „ fodros atl. sely. paplan	12.—
1 „ jó vászon ágylepedő varrás nélkül	1,20
1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő	1,80
1 drb flanel takaró pokróc	1,80
1 drb jó lópokróc	1,50
1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 tengerifű fejvánkos	1.—
1 levarott szalmazsák	2,20
1 „ matrác	3,80
1 Crinde Afrique matrác	4,50
1 először „	12.—
1 párnázott ruganyos matrác	16.—
1 nagy szoba szőnyeg 200/300	2,50
1 ablak tunis függöny	1,50
1 bouret ágyterítő	2,20
Futószőnyeg méterenkint krtól 4 frtig.	25

GICHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny- ágy- és asztalteritő stb. nagy vál asztékban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

LUBLÓ GYÓGYFÜRDŐ (Szepesmegyében.)
Vasutállomás Lubot'n-Lubló-fürdő, a kassa—oderbergi vasuton és Podolin a poprádvölgyi vasuton.
Szénsavdus vasas-források. Ásványvíz és vas-lápfürdők. Ivó- és fürdőgyógymód. Klimatikus gyógyhely. Kitünő hatásu vérszegénység és női bajoknál. Állandó fürdőorvos: dr. Platzer Sándor v. egyet. klinikai tanársegéd, budapesti nőgyógyász. Kényelmes lakások, kitünő ellátás, mérsékelt árak mellett.
Utó-szezonban (aug. 21-től) 33% engedmény.
Bővebb felvilágositással szolgál az
uradalmi fürdőgondnokság

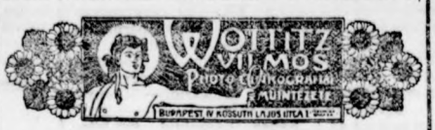

Megrendelések a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Epen most jelent meg!
Chrysantheme asszonyság.
Irta:
Pierre Loti.
Francia eredetiből fordította:
Ifj. LÓNYAY SÁNDORNÉ.
Ára 1 frt 20 kr.
Megrendelhető:
a „Budapesi Napló, kiadóhivatalában,
VIII. ker. József-körut 18. szám.

Deutsch F. Károly
legjobban ajánlja az uri közönségnek
ruhabérleti rendszerét.
Budapest, Andrássy-ut 1.

Mokány Berci
a megmondhatója (és meg is mondja a könyv előszavában), hogy milyen pompásan használható könyv a
Kártyajátékok Könyve.
Szerkesztette: Parlaghy Kálmán.
Ára 1 forint 40 krajcár, kötve 1 forint 80 krajcár.
Leirja a hazai és külföldi kártyákkal játszható összes játékokat. Teljes fölvilágositást ad, miképpen kell játszani és mik a játék szabályai. Megismertet a hamis játék fortélyaival, a roulettel és hazardjátékokkal; bemutat néhány mulatató kártyabüvészkedést és végül összeállitja a kártyajátékok történetét és a kártyamiszavak szótárát. **A könyv több mint 200 oldal terjedelmü.**
A szöveget képek is magyarázzák.
Ez az első teljes magyar kártya-codex!
Magánosoknak, de társas-körök számára is kitünő szolgálatot tesz kártyavitatkozások, szóváltások elkerülésére.
Megrendelhető
a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

10,000 frt tisztanyereséget
a legkisebb rizikóval
érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe
az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett biztos értékpapirosok kihasználására
mint tag belép.
Haviilletéké 6 frt, fél illeték 3 frt.
Tagsági föltételeket ezen **kiválóan szolid** intézményről ingyen és bérmentve küld
(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadij.)
AMSTERDAM **A Commerce- & Credietbank**
Nicolaas Witsenkade 13. igazgatósága.
Ügyes képviselők keresztetnek.

A már 45 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügy hatóság által jónak talált és engedélyezett
Dr. SPITZER-féle
arctisztitó kenőcs
szeplő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrósági pirsenések, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen,
valamint a Dr. SPITZER-féle
bőrszépitő szappan
mely az arckenőcsscel a használati utasitás szerint alkalmazva, megkeresnek egyéneknek is viruló s fiatal kinézést kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak Krajcsovics által Vukováron készitett kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovics, a készitő arcképe látható.
Főraktár: BUDAPEST, Király-utca 12. sz., Török J. gyógyszertára.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós, diófa fényezett	34 frt
2 ágy, diófa, fényezett	22 „
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett	8 „
1 mosdó, 2 ajtós, diófa, fényezett	14 „
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt	38 „
2 ágy, magas, diófa, matt	38 „
2 éjjeli szekrény, diófa, márványnyal	22 „
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv.	46 „
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 „
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	14 „
1 ebédlőszék, ó-német stil	4 frt
1 irósztal, 3 fiókos	16 „
1 hálószoba, matt diófa	125 „
1 hálószoba, faragott	170 „
1 garnitura crépe- vagy bourette-behuzat	60 „
1 garnitura selyem-behuzat	80 „
1 garnitura plüss-behuzat	95 „
1 szalonasztal	10 „
1 consol márványnyal és tükör	26 „

hagy választék egyszerü, valamint a legdiszesebb kivitelü bútorokban.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébettér és Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

VASBUTOROK. DIVATÁRUK. PÉNZSZEKRÉNYEK. GYERMEK-RUHÁK. FA-BUTOROK. KALAPOK. UTAZÓ-CZIKKEK. CZIPŐK. EZÜST-ÉKSZER.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ!

BUDAPEST, VII., KEREPESI UT 38.

NÁSZ- és ALKALMI AJÁNDÉKOK.

TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

PORCELLÁN-ÁRUK. FÜGGŐ-LÁMPÁK. OPTIKAI-CZIKKEK. SZŐNYEGEK.

FEGYVEREK. JÁTÉK-ÁRUK. INGA-ÓRÁK. DISZMŰ-ÁRUK. ZSEB-ÓRÁK. CHINA-EZÜST. ESERNYŐK. SZÖVETEK. KOSÁR-ÁRUK.

Minden 10 frtnyi bevásárlásnál, bármely fényképe után, 1899. julius havban adunk és a képhez szükséges **diszes kivitelü papirkeretet** (passe partout) csupán **1 frt 50 kral** számitjunk. A világ művészies kivitelü, 60 cm. nagyságu hü egy műintézete sem képes, az **ingyen képet** önmagában 10 frtért elkésziteni.

életnagyságu fényképet INGYEN

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magöléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Orvosi rendelő intézet

sulyos krónikus betegségek gyógyitására

Budapest, V., Váci-körut 18.

Számos sulyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s amelyeken tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvostudor Hámopata

uj hámopatiai gyógymódja által eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek. Páratlan gyógyhatásunak bizonyult a Hámotherapia:

Asthma, sziv és gyomorbántalmaknál; köszvény, sápkórság és hólyagbántalmaknál;

sulyos **fáradhajok** (migrain, álmatlanság, szédülés, hysteria és Neurasthenia)

makacs **vér- és bőrbántalmaknál.**

(Utóbbi betegségeket chemiai orvosságok mellőzésével, saját találmányu belégzési gyógymódjával kigyógyit.)

Egyetlen és legbiztosabb védelem: **Szélhűdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen.**

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—7-ig. — Levélre válaszol. — Meghivásra beteget látogat (a vidéken is.) — Kivánatra külön rendelés.

Most jelent meg!

Korhadt fakeresztek

Irta:

Rákosi Viktor.

A szabadsághárcunk névtelen hőseiről szól ez a kötet, akik korhadt fakeresztek alatt, szerteszét az országban alusszák siri álmukat. Érdekes, sötéten szinezett, fantasztikus novellákban vezeti elénk a szerző a nagy nemzeti époszt, s hang, felfogás, feldolgozás annyira uj és eredeti, hogy ez a könyv a maga nemében páratlan a magyar irodalomban.

Ára 1 frt 40 kr.

Postai bérmentes küldéssel 1 frt 50 kr., ha az összeg előre utalványoztatik.

Megrendelhető: a *„Budapesti Napló"* kiadóhivatalában.

József-körut 18.

2 frtig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesittetnek.

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfoku gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR,

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELO-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a korszakalkotó „Kataphoresis" gyógymód alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.

Tapasztalat gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

FOGAK 2 frttól a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani, szájpadlással s a nélkül is (hidmunka.) Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtömés. — **Fogkoronák** gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpadlást fölöslegessé teszik.

Fogorvos Dr. NEUFELD.

Május 1-től Kossuth Lajos-utca 14. szám.

Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

Éppen most jelent meg

A Sárga Dominó.

Irta:

PRÉVOST MARCEL.

Forditotta:

Dr. Bethlen Oszkár.

Ara: 50 krajcar.

Megrendelhető: a **„Budapesti Napló"** kiadóhivatalában.

Patyi Testvérek Butor-áruháza.

Budapest, Kerepesi-ut 9/a., földszint és I. emelet, Pannonia-szálló mellett.

Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányu asztalos és saját készitményü kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetett árakat felülmuló olcsó árakon. Teljes lakásberendezések, nyaraló, fürdő- és szálloda-butorzatok 2 évi jótállás és felelősség mellett szállittatnak.

Tévedések elkerülése végett cégünkre és cimünkre figyelni kérjük. Diszes butor-album 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

Hirdetmény.

Meghivó a cs. és kir. szab. osztrák kereskedelmi és ipar-hitelintézet részvényeseinek

rendkivüli közgyülésére.

Az igazgatótanácsnak 1899. julius 4-én kelt határozata értelmében a cs. k. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézet részvényesei kedden, f. é. augusztus hó 22-én, délelőtt 10 órakor az osztrák mérnök és épitész-egylet nagy disztermében (I. Eschenbachgasse 9. sz.) **rendkivüli közgyülést tartanak.**

A közgyülés tárgya:

Inditvány a társasági alaptőkének 40 millióról 50 millió forintra való felemelésére nézve 62,500 darab 160 frtnyi névértékre szóló részvény kibocsátása által, ezzel összefüggésben az alapszabályok 10. §. *) illetve 15. §. 1. kikezdés **) megváltoztatása és határozathozatal a részvények kiadásának közel[illegible] határozmányaira (alapszab. 13. §. ***), valamint átvételi jogoknak engedményezésére nézve.

A szavazatjogos részvényes urak (alapszab. 59. §. †), akik a közgyülésen részt óhajtanak venni, ezennel meghivatnak, hogy részvényeiket a szelvényekkel együtt, vagy a részvényeket pótló letétjegyeket a részvények 60. §-ának ††) megfelelően f. évi julius hó 25-éig mint az alapszabályszerü végső határidőig letenni szivoskedjenek, és pedig:

Bécsben az intézet folyósító osztályában (Am Hof, saját épület) naponta 9—12 óráig,
Lembergben, Prágában, Triesztben és Troppauban az intézet fiókjainál,
Budapesten a magyar általános hitelbanknál,
Berlinben a Disconto-Gesellschaft igazgatóságánál, vagy a Bank für Handel und Industrie-nél vagy S. Bleichröderuél: vagy Mendelssohn & Co.-nál,
Majna-Frankfurtban M. A. von Rotschild & Söhne-nél,
Hamburgban L. Behrens & Söhne-nél,
Párisban Rothschild testvéreknél.

A részvények vagy letétjegyek számsorban rendezve az alulirt intézetnél egyszerü, a külső letéthelyeken kettős jegyzékkel benyujtandók, a benyujtó átvételi elismervényt kap, a melynek ellenében a közgyülés megtartása után a részvényeket vagy letétjegyeket visszaszolgáltatják.

Ha egy részvényes szavazati jogát más szavazatjogos részvényes utján óhajtja gyakoroltatni, a választott képviselő nevére szóló, megfelelő felhatalmazást az igazolójegy hátoldalán kiállitani és sajátkezüleg aláirni tartozik.

Azok a részvényes urak, akik ekként felhatalmazással átutalt szavazatok birtokába jutnak, kötelesek az alapszabályok 62. §. értelmében a rájok ruházott igazoló jegyeket (felhatalmazó okiratokat legkésőbb egy nappal a közgyülés előtt az igazgatóságnak kézbesiteni.

Felhivjuk ennélfogva ezeket az urakat, hogy a kezeik közt levő saját és rájuk ruházott igazoló jegyeket augusztus 10-étől bezárólag augusztus 21-ig az intézet folyósító osztályába a fentemlitett hivatalos órákban nyujtsák be, aminek ellenében az általuk leadandó szavazatok összes számára szóló igazoló jegyet kapnak.

Az ezen a közgyülésen szavazatjogos részvényesek névjegyzéke f. é. augusztus 10-étől kezdve ugyanott az igazolójegy felmutatása ellenében átvehető.

Bécs, 1899. julius 9.

Cs. k. szab. osztrák kereskedelmi és ipar hitelintézet.

*) Az alapszabályok 10. §-a: „A mai alaptőke negyven millió forintra rug és 250,000 részvényre oszlik, melyek mindegyike 160 forintot tesz."

**) Az alapszabályok 15. §. 1. kikezdés hangzik: A részvények szelvényekkel vannak ellátva, folytatólagos számokkal jelezve, két igazgatótanácsostól, vagy pedig egy igazgatótanácstól és az igazgatótanácsnak erre külön felhatalmazottjától aláirva és a társaság bélyegzőjével ellátva.

***) Az alapszabályok 13. §-a: „A részvények kibocsátásának módozataira, az átvételi jog gyakorolhatását illető határidőre, a befizetés időpontjainak megállapitására vonatkozó közelebbi határozmányokat, valamint a jogositottaktól át nem vett részvényekről való rendelkezést a közgyülés határozza el."

†) Az alapszabályok 59. §-a: „25—25 részvény egy szavazatra jogosit, 25-nél kevesebb részvénymennyiség birtokosai körükből együttesen közös meghatalmazottat nevezhetnek ki, a ki részt vehet a közgyülésen, ha a képviselt részvények száma legalább huszonötöt tesz ki."

††) Az alapszabályok 60. §-a: „Szavazat jogos minden oly szavazatképes részvényes, a ki szavazó jogát igazoló részvényeit legalább 4 héttel a közgyülés alakulása előtt az intézetnél Bécsben vagy valamelyik fiókjánál vagy a meghivó hirdetésen jelzett bankházak valamelyikénél letette és a közgyülésen személyesen vagy meghatalmazott utján megjelenik."

(Utánnyomást nem díjazunk.)

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozodásokra ingyen adunk felvilágositást, csaka válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és **ELŐFIZETÉSEK** felvétetnek a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban József-körut 18.,** *valamint a következő dohánytőzsdékben:*

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weltzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sonnenyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Herminkam!
Édes kicsikém! 6 óra után elmentem leveléért, de nem kaptam. Irja meg, hogy melyik este találhatom szokott helyen este 1/28 órakor. Mielőbb várja sorait az igazi! 6742

D. L.
Édesem!
Vádjainak alaptalanságáról meggyőződést szerezhetett. Hogy lehet édesem ily véleménynyel rólam? Nagyon örülök, hogy az emlitett idő után mindent elmondhatok Önnek. Irjon édesem ezután is. Csókolja hü barátja. 4547

Katica.
Lássa, tud magácska szépen is irni, ha akar — legalább ezen utolsó levele igazán kedves volt. Szeretném már, ha szavát csakugyan beváltaná, de hiszem is, hogy ami késik, nem mulik. Megbizására nézve tudom, hogy a „Gavotte" már le van téve cimbalomra. Ha pontos cimet ad, szivesen megküldöm. Sorait mielőbb kéri Lajos. 6726

„Faust."
Várlak . . . jöjj . . . Istenem. (Mamám beleegyezett.) 4549

Házasság.
36 éves, református ügyvéd 6000 frt évi jövedelmet hozó 100000 frt értékü irodával keres szép szőke molet feleséget, gazdagot vagy elyant akinek komnexióival irodát nyithat Budapesten. Fényképes ajánlatokat „Souverain" cimen a kiadóhivatal továbbit. Tekintélyes társadalmi politikai sőt irodalmi állása a legmagasabb igényekre jogosit. 4548

Kerékpár
elegáns félversenygép, 60 forintért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4551

Bicikli.
Kitünő Meteor utigép 60 forintért sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4550

Házasulandók
minden társadalmi osztályból. Lakást, butorozott szobát és állá tkeresők részére a Budapesti Általános Tudósitó ma megjelent száma nagy választékban legmegbizhatóbb adatokat tartalmazza. Olvasható minden kávéházban és vendéglőben. 10 krért minden ujságárudában és a kiadóhivatalban VI., Váci-körut 19. kapható. Vidéki megrendeléseknél 12 kr. bélyeg melléklendő.

COPYING OFFICE.
Bárminemü irásmunkákat, leirásokat, sokszorositásokat és forditásokat minden nyelven, ugymint gyorsirói v. fonograf felvételeket elvállal a „YOST" irógép r. t. Erzsébet-körut 9—11. New-York palota.

Délutáni foglalkozást
keres egy 24 éves, nőtlen fiatal ember, ki a felső kereskedelmit végezte, könyvelő, levelező, (magyar, német) vagy bármilyen irodai munkát keres szerény feltételtel. Leveleket kér „B. L." jeligével a laphoz. 2402

Melyik fővárosi
előkelő ur támogatna fiatal urhölgyet — ki jelenleg vidéken lakik. — hogy Budapesten az irógép tanfolyamot végezhesse. Csak is komoly levelek kéretnek kiadóba „Irógép" jelige alatt. 2405

Ügyes szabónő
ajánlkozik házba és házon kivül is mérsékelt dijazásért. Cim a kiadóban. 2341

Született francia,
ki felnőttet jutányosan tanitana, kerestetik. Levél „Szorgalom 516" alatt kéretik. 2407

Kerestetik
azonnali felvételre 2000 frttal biró
házmester,
esetleg házfelügyelő
20 frt havi fix fizetessel és ingyenes lakással egy három emeletes uj házhoz. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2406

Kereskedelmi
tanfolyamot végzett kisasszony pénztárhoz, esetleg könnyebb irodai teendők végzésére ajánlkozik. Cim a kiadóban. 2404

Kinek kell?
Augusztusra elegánsan és kényelemmel butorozott tiszta és féregmentes különbejáratu szoba kiadó olcsó árért uraknak vagy hölgyeknek. Legjobb kiszolgálás biztositva. Vidékiek vagy helybeliek is levélileg „Féregmentes" jeligével kérdezősködhetnek, avagy a cimet megtudhatják személyesen is a kiadóhivatalban. 2406

Lakodalmi
ajándéknak alkalmas szobadiszek, csinos és tökéletes kivitelüknél fogva igen hatásosak. Olajfestmények, szentképek, consolok, etagerek, oszlopok, paravánok, szalonlámpák, selyem-ernyőkkel, iró-, dolgozó-, dohányzó-, kártyázó-, szervir- és szalonasztalok, irókészletek, órák velencei és florentini tükrök, pálma-edények, falitányérok, szobrok, bronz-, porcellán- és majolika-nippek, stb. Hegedüs Zsigmondnál. Andrássy-ut 56.

10 frttal lakótárs.
Kerestetik elegáns alkovos külön bejáratu szobába egy intell. ur mellé egy vagy két ur szobatársul havonta 10 frt lakbér mellett a szoba bármely perczben elfoglalható. Cim a kiadóhivatalban. 2344

Köhögésnél,
rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Makacs
viszketeg — sömör — bőrkiütésekben, izzadásban szenvedők vegyenek Erényi-féle „Ichiol-Salycilt„ tégelyenkint 3 korona utassitásal.

Egy forintért
meglepő szép nagy gyümolcsü korai amerikai őszi baraczkból küldök hat nemesitő ágat hat érett gyümölcscsel. Balogh Gyula mü és keresk. kertész Zentán. 4524

Könyvek berendezését
könyvelést, ház- és vagyonkezelést elvállal akadémiailag és egyetemileg képzett hivatalnok, kinek sok évi banyzpraxisa is van. Ajánlatok „Feltétlenül megbizható" cimen a kiadóhivatalba intézendők. 4533

Nemesi birtokok.
Pestmegyében 240 holdas, Nógrádmegyében 1000 holdas, mindegyikhez urilak, kert és teljes fundus instruktussal eladók. Bővebbet Málits György urnál Deák Ferenc-utca 15. 4544

Csömöri-uton
saroktelek, 400 □ öl, 40 öl utcai fronttal, eladó. Bővebbet Malits György urnál, Deák Ferenc-utca 15. 4545

Szép kisebb
és nagyobb lakások augusztusra kiadók Nagydiófa-utca 15 és Nyár-utca 18 sz. keresztüljáró házban. Ugyanott két lóra való istálló berendezés eladó. 2395

Egy I. emeleti
szép udvari szoba, konyha, pince, padlás és éléskamrával augusztus hó 1-ére kiadó. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2386

Született angol
hölgy francia és angol leckéket ad mérsékelt árért. Megkereséseket „Albion" jeligével a laphoz kér, hol esetleg cime is megtudható. 2387

Gyermektelen
házaspár magányos urnál lakásért takaritást elvállal. Cim a kiadóban. 2394

Vasalónő,
ki nagyon szépen vasal, elfogad háznál és házon kivül olcsó dijért vasalni való fehérnemüt. Cim a kiadóhivatalban. 2366

Kiadó szoba.
A Kerepesi-uton a Népszinház mellett egy csinosan butorozott két ablakos teljesen féregmentes utcai és egy ugyanotyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2409

!! Valódi külföldi borok !!
A legjobb minőségü külföldi borok árusitásának vállalatam el a fővárosi képviseletét. Korcsmárosok, vendéglősök, szállodások, kereskedők és magánfogyasztók a saját hasznukat látják, ha egy próba megrendeléssel kisérletet tesznek. Az árak jutányosak; a kitünő minőség s a mai mostoha viszonyok mellett szinte potom árban kaphatók a Valódi külföldi borok! A cimet akár szóbeli, akár irásbeli kérdezősködésre megmondja a Budapesti Napló kiadóhivatala.

!! Valódi külföldi borok !! 2248

Szép olcsó lakás
2 és 4 szobás augusztusra kiadó Eötvös-utca 39. sz. 4527

Bártfa-fürdőben
szépen berendezett szobák és kisebb-nagyobb lakások Dr. Murányinak „Otthon szállodá"-jában igen olcsón kaphatók. Levelek és sürgönyök Dr. Murányi Bártfa-fürdőbe intézendők. Azonnal válaszoltatik.

!! Vigyázz !!
Előnyös bérbeadás !!
Elutazás miatt III. emeletes uj bérház a VI. ker. egyik legszebb utcájában kitünő feltételek mellett 3. esetleg 5 évre bérbeadó. Közelebbi cim a kiadóban. 2383

Lant és **Biblia.**
Hevess Kornél **(szolnoki rabbi)** verses könyve.
Ára 1 frt 20 kr.
Megrendelhető a **„Budapesti Napló"** kiadóhivatalában **József-körut 18.**

Könnyü fizetési
feltételek! Diszes, olcsó **vasbutorok, gyermekkocsik, gyermekágyak,** ruganyos acélsodrony-ágybetétek, afrik- és lószőr-matracok, raplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalteritők, karpitozott fa-butorok, tükrök, és függőlámpák kaphatók **Pápai és Náthán** gyárosoknál, **Budapest, VI., Andrássy-ut 2.** (Fonciere-palota). Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelemelés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magy. kir. államvasutak 33822/AIV.

Hirdetmény,

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének (központ) kezelése alá tartozó Ó-Becse-Ujvidék-titeli h. é. vasut Bács-Földvár, Csurog, Zsablya, Gospodince, Temerin, Járek, Vaskapu, Káty, Kovil-Szt-Iván és Titel állomásokkal, továbbá Vilova, Gardinovce és Lok rakodó állomásokkal, végül Tisza Kálmánfalva megálló rakodóhelylyel f. évi julius hó 24n a nyilvános forgalomnak átadatott.

Valamennyi állomás és rakodó-állomás az összes forgalomra van berendezve, Tisza Kálmánfalva megállórakodóhely pedig csakis személy, podgyász és kocsirakományi teherárú forgalomra szolgál.

Budapest, 1899. julius hó 4-én.

Az igazgatóság.

Mesés
találmány a „Kosmos"-féle változó levelezőlapok. Egy csodagépet vélünk a változó levelezőlapban elrejtve találni, ha kezünkbe veszszük. **Bámulatba** ejti az embert ezen találmány. A levelezőlapon látható alakok éppugy **mozognak,** mintha elevenek volnának: Egy jókedvü clown szemünk előtt emelgeti bohócsapkáját, mozgatja mindkét kezét s felénk öltögeti nyelvét. A másik kép: Egy bájos szépségü szunnyadó leányt ábrázol, de ime látogató jelentkezik és csodák csodája, a még az imént szunnyadó leány mosolyogva nyitja föl szemeit. Nem tudunk betelni a képek látásával. Eddig megjelent két sorozat, egy-egy sorozat 10 különféle változó képes levelezőlapokat tartalmaz, elegánsan kivitelü borítékban. Ára 1 sorozatnak, 10 drb 80 kr., mely összeg bélvegekben is beküldhető, 2 sorozat, 20 drb 1 forint 30 kr.
Viszont elárusitók 50 drbot 2 frt 50 krért, 100 drbot 4 frtért, 1000 drbot 35 frért rendelhetnek. Kapható a főelárusitó cégnél **Magyar Keresk. Közlöny. Budapest, VII. ker., Károly-körut 9. sz.**

Magy. kir. állam vasutak Igazgatóság.
50667. C. V. szám.

Hirdetmény.
(A magy. kir. államvasutak szállitási irodája a Lipótvárosban.)
A m. kir. államvasutak igazgatósága a Lipótvárosban (V., Arany János-utca 19 sz. alatt) szállitási irodat rendezett be, hol gyors és tehardarabáru szá itmányok az összes állomásokra feladhatók. Ez iroda előleges értesités ellenében jutányos szabvány árak mellett gondoskodik a küldemények háztól való elszállitásáról is és közvetiti ugy a helybeli, mint az átmenő vámköteles küldemények elvámolását.
Budapest, 1899. julius hó 8-án.
Az igazgatóság.
(Utánny. nem dij zatik.)

Házmester
fiatal gyermektelen házas, kauczióképes, épület- és müasztalos alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2345

Uj! Uj!
Páratlan szerdák.
Irta **Szomaházy István.**
Ára 1 frt 50 kr.
Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küldetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Olcsó arany és ezüsteladás,
valamint a legszebb ékszertárgyak, u. m.: arany férfi láncok kőlógóval grammja 85 kr., arany férfiórák 16 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyürük, fülbevalók, brosstük, 6 frt 50 krtól kezdve. *12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr.*, étkezőszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve. Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk zálogházi cédulákat.
Grünberger A. Béla örökösei
Budapest, Városház-tér 9. (Haris-bazár) I. em., sitó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

!! Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv !!
Szegedi uj szakácskönyv legujabb (4.) bővitett kiadás. Irta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett
csak 1 frt 50 kr.
Megrendelhető a **„Budapesti Napló"** kiadóhivatalában.
József-körut 18.

Butort
minden stilben jót és olcsón vehet
Sárkány és Schütz
butorcégnél
VII., Erzsébet-körut 12. szám.
a New-York kávéház átellenében. Árjegyzék 25 kr. bélyeg ellenében bérmentve.

Katona puskamüvesek állandó kipróbáit.
REVOLVEREKET és FEGYVEREKET

ajánlunk.
Lefaucheux

7m/m	9m/m	12m/m
2.—	3.—	4.—

Angol buldog

7m/m	9m/m	12m/m
3.—	4.—	5.—

Revolver bőrtáska 1.—, 1·50, 2 —
Vidékt szétküldés naponta utánvét mellett. Képes árjegyzék revolverek fegyverek, lőszerek és vadász felszerelésekről kivánságra ingyen és bérmentve küldünk.
Tiller Mór és Társa cász. és kir. udvari egyenruha szállitók
Budapest, **Károly-laktanya.**

Viri.
Ein Hofrath und fünf Aerzte begutachteten eidlich vor Gericht meine überraschende Erfindung gegen vorzeitige Schwäche!
(Männer.)
Broschüre mit Gutachten und Gerichtsurtheil
in Doppelbrief a franco für 50 kr. Marken.
Paul Gassen,
Köln a/Rh. Nr. 45.

Király-utca 89. sz.
Ujonnan épült bérházamban üzlethelyiségek portál, gépraktár, felszerelő, füszer-, liszt-, hentes- vagy egyéb üzletnek alkalmas, elegáns lakások, nagyobb és kisebbek, minden kényelemmel lift, gáz és villany világitással augusztus hó-jére kiadók. Bővebbet Orlay Sándor, Koronaherceg-utca 8. 3246

Epilepszia.
(Nyavalyatörés, nehézkór.)
Biztos gyógyulás az **„Antiepileptique de Liege"** által az idegbántalmak minden neméből, kivált pedig a napjainkig gyógyithatlannak tartott epilepsziából. A röpirat bő felvilágositást és a gyógyulási esetek nagy számát igazoló bizonyitványokat tartalmaz. Ezt mindenki ingyen megkaphatja, ki bérmentes levélben kéri.
Cimezendő:
M. FANYAU gyógyszerész Lille (Nord)
vagy **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertára Budapest, Király-utca 12 szám.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles és köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.
Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.
TITKOS BETEGSÉGEKET
hugyesőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan
Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos
RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek ártszerű gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jó becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugyesőtakár (tripper) és hugyesőszűkületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitució.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25